

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Germánok és szlávok.

Budapest, augusztus 3.

Vasárnapra Schwechatban — Bécs szomszédságában — aratóünnepet terveztek a csehek. A bécsiek a germán faj ellen való toladásnak minősítették ezt s ezerszámra csődültek ki a kis faluba, hogy megrontsák a csehek ünnepét. Néhány ezer német jobban tud pofozkodni és verekedni, mint néhány száz cseh. A nagy germán hadjárat tehát sikerült. A csehek megszaladtak. S most a legkomolyabb bécsi lapok lelkesedve ünneplik ezt a diadalt.

Ez a dolog karrikatura-része. A schwechati győzelem, mint a germán faj megdicsőülése. Pihent mészáros legények, vállalkozó szellemű gyári munkások, minden zavaros ügynek örvendő studentek öklei képviselték itt a germán szellemet. Üres lett volna e vasárnap vérfrissítő vitézi próba nélkül. Ha véletlenül nincsen cseh aratóünnep, vagy a mészárosok verték volna el a studenteket, vagy mindketten együtt a gyári munkásokat. Mily szép azonban, hogy erre nem került a sor, hogy a szép vitézi próba egyuttal a germán faji érzés diadala lett! Így egyszül a kellemes a dicsőséggel. A vasárnapi verekedés megmentette az osztrák honhazát!

És most következik a dolog komoly része. Mialatt a bécsi mesterlegények az erősebb ököl jogán így megvédték a német szupremáciát, egy keresztényszocialista képviselő ugyancsak a német szupremáciát veszi védelmébe az egyik bécsi keresztényszocialista lapban. Sir a nagy veszedelem miatt, mely az osztrák németiséget a szlávok előrenyomulásával fenyegeti. A szláv obstrukció végveszedelmet hoz Ausztriára, mert célja az, hogy a németiséget kiszorítsa a kormányzathoz s elszlávosítsa az egész birodalmat. Ennek első következménye volna, hogy a meggyengült Ausztriától elszakadnának a magyarok, második következménye pedig az, hogy ami a birodalomból a magyarok elszakadása után megmaradna, azt nem lehetne összetartani. A németek nagy-Németországhoz csatlakoznának, a szlávok a különböző szláv államalakulásokhoz. A németiségnek egy a szerencséje, az, hogy a korona inkább felüggesztené az alkotmányt, semhogy a dolgok ilyen fordulatát elnézze.

Nagyon, nagyon rosszul állhat a németiség sorsa Ausztriában, hogyha már ez az egyetlen reménység! Ha csak szétvert parlament és autokrata parancs szó mentheti meg Ausztriát, akkor itt az idő, hogy a csődleltárt fölvegyük, mert közel holnapra jön a teljes szétzúllás s

hamarosan sor kerül rá, hogy idegenek osztakozzanak a Habsburgok birodalmán. Az autokrata parancsszó legfeljebb annyi időre galvanizálhat új életre egy roskadozó uralmat, mint haldoklót az étherinjekció. Nem élet ez már, csak az élet látszata. Az ausztriai germániség bátran megcsinálhatja végrendeletét.

Jellemző különben, hogy az osztrák képviselő milyen örömmel teljes gyönyörűséggel kapcsolja reménysége horgonyát az abszolutizmusba. Alkotmányos, általános, titkos és egyenlő szavazati jog útján megválasztott képviselő ez az ur. De először is keresztényszocialista. Tehát klerikális párt tagja, olyan párté, melynek alapelve, létoka a konzervatív visszafejlődés vágya. Akármilyen divatos jelszók sallangja disziti is programját, ez a program alapjában véve retrográd, sokkal távolabb áll a minden erők mérkőzésének szabad utat nyitó parlamentarizmustól, mint a konzervatív irányokkal szövethető abszolutizmustól. Másodszor pedig ez az ur osztrák. Olyan államnak a polgára, amelyik állam nem az első sejtől nevelte föl mai fejlődési fokára a maga alkotmányosságát, hanem azt egyszerűen ajándékba kapta. Ingyen kegyelemből, külső erők kényszerítő erejéből, anélkül, hogy ők, odabenn, maga az ország, ennek szükségét érezték volna. Ők nem vérezték sok száz éven át, hogy

Semmittevés.

Irta: Urai Dezső.

Riccioni, augusztus hava.

Délelőttöként, amikor a forró homokban heverésem és örülök az életnek, a napsugárnak, az Adria langyos vizének, nem furdal a lelkiismeret, hogy kimentem a hazából, elvittem a pénzemet az idegenek és itt nyaralok az olasz tengerparton. Nem furdal a lelkiismeret délután se, este se: nem furdal soha. Sőt kitűnően érzem magamat olasz földön, nagyon kitűnően.

A halálbüntetés eltörlése körüli vitában született ez a mondas:

— Kezddék el a gyilkos urak.

Kezddék el a gyilkolás eltörlését s akkor eltörölhető lesz a halálbüntetés is. A magyar földön való nyaralással éppen úgy vagyok.

— Kezddék el a vendéglős és szállodás urak.

Kezddék el a hihetetlen, képtelen árak beszédését, akkor lehet beszélni magyar földön való nyaralásról. De amíg töke nélkül, vagy kis tőkével nyitják a fürdőszállók és a fürdővendéglőket, s amíg a vendéglős egy vendégtől akarja lenyuzni az egész évi rezsit, a családja nyaralási költségeit valamelyik külföldi fürdőhelyen és az idősebbik leánya hozományát, addig ne várja senki, hogy a magyar fürdők igazán föllendüljenek. Addig az okos ember és a kis pénzü ember, aki a szegénysége dacára pihenni és üdülni akar, ki fog vándorolni a külföldre s beveszi magát valami olcsó helyre, ahol kispénzért mindene megvan.

Külföldön van ilyen hely bőven. Külföldön

általánosságban nem a telt erszényekre alapítják az ilyen fürdőhelyeket, mert telt erszény nagyon kevés van s az ugysis elhuzódik arra a pár divatos fürdőhelyre, ahol nagy pénzért pompa és fényűzés kínálkozik s ahol az a mindig pihent gazdag, aki nem akar csak ragyogni: ragyoghat. A nagy tömeg azonban nem pompázni akar, hanem pihenni, üdülni. Munkában törődött, ideges emberek vérszegény asszonyaikkal és hitvány kis gyermekeikkel csak nyugodni kívánnak és élvezni azokat az erőforrásokat, amelyek a természetben bőven nyilnak.

Magyarországon ezt nem lehet. Igaz, hogy a közönséget rosszul is nevelték ebben az irányban. A magyar, ha fürdőre gondol, nem azt nézi, van-e ott bővíben természeti szépség, van-e csönd, jó levegő, hanem azon járta az esztét, akad-e társaság, lesz-e kabare, egyszerű ivás, cigány. A nő sok ruhát, a férfi egy tuccat porcellán nadrágot, kemény gallért, krémszínű szarvasbőr keztyűt csomagol a bőröndbe és amikor hazajön, fáradtabb, mint valaha, mert a sok flirt, táncz, kabare és pofozkodás fölzigatták a kedélyét.

Itt nyaralok az Adria partján. A helyet Riccionenak hívják, nem tudom, milyen provinciában fekszik, csak annyi bizonyos, hogy Anconából hozott ide a vasut. Hogy csöppenem ide? A jó isten tudja: elindultam, aztán megálltam. Megtelepedhettem volna éppugy például Falóban is, vagy ha tetszik Falconariban. Itt tetszett meg, itt ugrottam ki a vonatból. Tipikus olasz hely, csupa olasz polgár fürdőzik itt, idegen sok, ha tiz akad. Az emberek csak olaszul beszélnek, ami igen jó dolog, mert én, aki egy szót sem tudok ezen a szép nyelven, addig konverzálók a két kezemmel, amíg eltára-

dok. Ezzel megtakarítom a napokénti svéd gimnasztikát.

Azért igen jól elvagyunk erre felé. A vidék szép, a fővényes park olyan, hogy hársnyosabbat kívánni sem lehet, az Adria vize pedig kitűnő. A part mentén és egy vonallal beljebb kis «villinkok» huzódnak, egyszerű polgári villácskák, apró kertekkel. Legfőképp, ha száz van. Szálloda nincs, vendéglő van kettő, kávéház egy se. A „Kurhaus“ az, ugy lehet, Ischlben áll, az idevaló „Kurmusik“-ot talán Siófokon huzzák. Errefelé az ilyesmit nem ismerik. Az emberek reggel lehuzódnak a partra, apró faházikókban levetkeznek, azután szellőzni kiülnek a házikó előtti asztalhoz. Az asszonyok himeznek, a férfiak olvasnak, vagy a forró homokban a hátukon fekszenek és nézik a ragyogó kék eget. Azután az egész társaság bebujik a vízbe és délig ott lubiczkol. Ebédre ugy csalogatja ki őket a sok sopánkodó szakácsné. De öt órára, megint nyakig ül a vízben az egész kompánia, a divatos kalap pedig otthon szomorkodik valahol Florencben vagy Rómában. Ezek az emberek azután makkegészségesen távoznak a nyaralóhelyekről és bírják a munkát egy egész esztendeig. Birhatják, mert a férfiak nem izgatják magukat kártyával és itallal, meg börzekurzusokkal, mint odahaza, az asszonyok se préselik füzőbe a testüket, mint a szezonban. Itt igazán pihen mindenki.

A pesti ember alighanem hanyatt-homlok menekülne innen. Fényűzést ugyan nem ismernek. Ezen a vidéken csak a természet fényűző: pazarul adja az éltető napfényt, a tengervizet és a levegőt; amely jó kedélyre és gondtalanságra hangolja az embereket. Az emberek kevéssel beérik. Az is igaz, hogy lehetetlenül kevésért kapják az üdülést. Uri személyem öt lírát fizet naponként s ezért

ősi alkotmányos szervezetüket megvédelmezzék, nekik nem is érték hát ez az alkotmányosság. Csak létező állapot, mely mihelyt kényelmetlen vagy veszedelemes, könnyen eldobható és megsemmisíthető. Nincs okunk, hogy a magyar parlamentárizmusra különösen büszkék legyünk. A magyar parlament házából azonban mégis fejével előre dobnák ki azt a népképviselőt, akinek a lelkében ilyen reménység megfogamzódhatnék s akiben elég szemérmetlen bátorság is volna ahhoz, hogy ezt a reménységet világgá hirdesse.

A germán és szláv ellentét hihetetlen elfajulásának jele ez a botor, elvakult beszéd. Még is van egy passzusa, mely érdemes a kiemelésre. Az a mondat, mely nyíltan megmondja, hogy Magyarország különválása esetén nincsen olyan csoda, mely visszatartaná az osztrák népmozsajkát. Józan elmével ebből csak egy konkluziót lehetne levonni. Hogy az osztrák népmozsajkát nyujtsa hát baráti kezét a magyarságnak, hogy közös erővel vessék hátukat a szláv veszedelemnek. Ez azonban idegen, szan-szkritt írás Lueger elvaratáinak, akik még a szlávgyűlöletnél is tüzebben hirdetik a magyarfalást.

Ugy látszik, hogy ezek az urak minden bajra írják tartják a derék, jól kipróbált abszolutizmust. Elfelejtik azonban, hogy nálunk másképp szokás megbecsülni az alkotmányt, mint odaát.

Budapest, augusztus 3.

A nemzetiségek és a fuzió. Hodzsa Milán pánszláv agitátor és országgyűlési képviselő a minap lapjában felhívást intézett a választói jog alapján álló pártokhoz, hogy a létesítendő fuzióval szemben alakítsák meg a népjogok blokkját. A „Slovenszki Noviny” című hazafias irányú tót napilap vezető cikkelyében érdekes világitásba helyezi a nemzetiségi képviselő eme törekvését. A

kap lakást, reggelit, ebédet és vacsorát, ingyen fürdést. A szobám persze kicsi, de nagyon tiszta. Reggelire adnak kávét, vaját, mézet. Az ebédem: leves, hal, hus, főzelék, sajt, gyümölcs, kenyér, amennyi belém fér és bor, amennyit megiszom. A vacsora hal, hus, sajt, gyümölcs és újra annyi bor, amennyi csak kell. Bizony isten: ezt a sok mindent szegyelem elfogadni öt liráért és főként restelem, hogy a patrone úgy mászkál körülöttem, mint az olyan vendég körül, akire nagyon sok figyelmet kell fordítani. Pinczérrel nem vesződöm, mert nincs, három olasz leány szolgál föl, csöndesen, szinte alázatosan. Amikor majd elutazom, biztosan úgy kell őket elkötozni valahonnan, hogy néhány lírát adják nekik. Ilyenkor borzadva gondolok a mi szállóinkra, ahol az elutazásnál úgy nő a földből a sok portás, szobafőpinczér, szobapinczér, éthordó, liftköllyök, londoner, eszcsájgpuczer, szobalány, omnibusz kocsis, mint a gomba. Laktam egy napig, fizettem a szobámért négy koronát, a bóravaló meg három korona, s ekkor a legutolsó szemét én vagyok, egy piszkos, zsugori disznó, aki miért megyek utazni, ha nincs pénzem. Ha megmagyaroznám nekik, hogy nekem nagyon kevés a pénzem, de roppant törődött és fáradt vagyok és a gazdájuknak megfizettem, ami jár, sőt még nekik is adtam annyit, hogy én nyögök bele: megvetőleg néznének végig rajtam és újra elimádkoznák magukban, hogy az ilyen snassz fráter maradjon odahaza és haljon meg nyugodtan.

Istenem, hány ember küldené el az aszszonyát meg a gyereket, hogy egy kis jó erőre kapjanak, ha a magyar fürdőtulajdonosok, szállodások és vendéglősök rájőnnének, hogy a fürdő üdülőhely s ott nem kell mindenből a legdrágább, hanem ellenkezőleg: a legolcsóbb.

tót nemzetiségi képviselők — ugymond a cikkek — nem igen járnak el a képviselőház üléseire, mert lépten-nyomon érzik elszigeteltségüket. A tót képviselők nem képesek kerületeik és választói érdekeit előmozdítani. Nincs semmi szavuk, nincs semmi befolyásuk, de még tekintélyük sincs. Ha kerületeikből küldöttségek jönnek a miniszterekhez, kénytelenek magyar képviselőt felkérni, hogy a küldöttséget a miniszter elé vezessék. Ez okozza, hogy még a nemzetiségi párt legteljesebb hívei is gondolkodóba esnek, és több mint valószínű, hogy a tót képviselőknek nem igen fog sikerülni újabb kerületeket meghódítani. Ami pedig a népjogok blokkját illeti, ez az eszme mindannyiszor kísértett, valahányszor a magyar pártok fuziójáról van szó. A tót nemzetiségi párt tudja, hogy mihelyt a magyar pártok tömörülnek, a felvidéken teljesen elveszti lába alól a talajt, azért kell a jelszó, hogy a népjogok védelmére alakítsák a blokk.

Amerika politikája.

Budapest, augusztus 3.

Amerika az inenziv munka hazája és népén valóságos munkafanatizmus uralkodik. Különösen áll ez az Egyesült-Államokra, amelyekben minden nagyszerű „best”, „biggest”, „largest” és „greatest”, amit emberi kéz megalkotott és természetesen minden nagyarányu, amibe az emberek belekezednek. E minden téren uralkodó munkafanatizmus tette nagygyá és az összes amerikai köztársaságok vezető államává az Uniót. Az amerikai Unió polgárai gazdaságilag bármily száraz számemberek, nemzetük politikájában idealisták és államukat minél nagyobbának, minél hatalmasabbnak szeretik látni. Így természetes, hogy már régóta szükségét érezték annak, hogy a többi amerikai köztársaságok protektorává tegyék hazájukat.

Még az Unió gyermekkorában, Monroe elnöksége alatt, a spanyol-amerikai gyarmatok szabadságharcza idejében, Bolivar egy amerikai kongresszusnak Panamába való összehívását indítványozta, amit azonban Monroe visszautasított, de egyszersmind kijelentette, hogy az Egyesült-Államok a délamerikai köztársaságok függetlenségét elismerik. Monroe 1823. december 2-án a kongresszushoz intézett átiratában kifejezését adta a kormány an-

nak a — Adams J. L. külügyi államtitkár indítványa alapján hozott — határozatának, hogy az Egyesült-Államok semmi körülmények között sem hajlandók eltérni az európai hatalmak bármely természetű beavatkozását az amerikai államok belügyeibe, ugyszintén meg fogják akadályozni amerikai földnek európai hatalmak által való megszerzését és ezzel kiadták a jelszót, hogy „Amerika az amerikaiaké!”

Az átirat pontozatai és alaptételei az u. n. Monroe-tannak, amelyvel az Egyesült-Államok a nemzetközi politikába léptek. A Monroe-tan nem jogi alapfogalom, hanem egy általános amerikai politikai elv és mint ilyen nem vizsgálható meg tisztán tudományos szempontból. E tannak — Roosevelt szerint — azért van létjogosultsága, mert számot vet az amerikai nép szükségleteivel és támogatja a nyugati kultúra igazi érdekeit.

Az Egyesült-Államok politikusai szerint az Unió nem engedheti meg, hogy nagy katonai hatalmak amerikai földet szerezzenek vagy már birtokukban lévő nagyobbitsanak. Az amerikaiak nem akarnak abba a helyzetbe kerülni, hogy állandó rendes hadsereget legyenek kénytelenek fenntartani és — ismét Roosevelt saját szavaival élve — vágyva várják az idő bekövetkezését, amelyben egy európai hatalomnak sem lesz birtoka Amerikában.

Ezt a tant ugyan a republikánus párt tette magáévá, azonban a demokraták vezető államférfiai is többször alkalmazták Európával szemben. A republikánusoknak egy jó része csak a kedvező alkalomra várt, hogy az Egyesült-Államok külpolitikájának imperialisztikus jelleget adjon. E párt politikusai céltudatosan arra törekedtek, hogy a többi amerikai köztársaság az Uniót vezetőjének, erélyes pártfogójának tekintse.

Igy Harrison elnöksége alatt 1889-ben Washingtonban egy amerikai kongresszust hívtak egybe, amelynek célja a három Amerikának kereskedelmi és vámunióba való egyesítése volt, hogy ezáltal az Egyesült-Államok a közép és délamerikai piacokat gazdaságuknak megnyerjék. Cleveland elnöksége alatt 1895-ben a Monroetant gyakorlatilag alkalmazták Angliával szemben a Venezuela és Brit-Guayana közti határrendezés alkalmával. Anglia eleinte nem akarta az Unió által hozandó döntést magára nézve kötelezően elfogadni, de miután az Unió mind fenyegetőbb magatartást tanúsított és a többi, Amerikában érdekelt európai hatalom sem támogatta kellő-

miatt. Voltam én egy már magyar kocsissal is, aki jó szöggediesen beszélt, mégis szótár kellett hozzá. Olyan szótár, amelyiknek szám van az állalatt, kard az oldalán, aféle rendőrszótár. Vitt ez az olasz kocsis husz perczig. Ezalatt meg, néztem a tarifáját: egy félóra jár neki egy lira. Gondoltam, fog kémi kettőt, eltökéltem, hogy adok neki másfelet. Kért hárommat, persze adtam neki hetvenöt centet. zímot. Először nagyott nézett, azután kiabált En is kiabáltam, végre adtam neki egy lírát, amennyi dukál. Az én emberem fogta az ezüstpénzt és bevágta a homokba. Nini — gondoltam — erre felé, ha egy lira kevés, beássák a földbe, hogy kikelljen és hozzon egy másik lírát. Jó dolog — és ráruktam a pénzre még egy kis homokot, hogy biztonságban kikelljen. Az én emberem erre üvöltött, mint a sakál, fölpatant a kocsira és elkoczogott. Egy félóra mulva jött vissza valami egyenruhás alakkal. Lehetett pojáczka, vasutas, hordár, vagy mit tudom én mi. Azt mondták rendőr, hát legyen rendőr. Az egyenruhás tartott egy hosszú prédikációt, abból nem értettem egy szót se. Végre megértette velem, hogy az adott egy lírát pótoljam meg még egygyel.

— Hol a lira? — kérdeztem csöndesen.

— Ott a homokban — kiabálta a kocsis.

— Ott a másik is — mondtam magyarral, de olaszul belevágtam egy másik lírát is a homokba és ráruktam egy egész hegyet. Ez délután két órakor volt. Este hatkor még ott ült a két gazember és egy nagy szitával dolgozta a homokot. A kocsis vigyorogva mutatta, hogy egy lira már előkerült. A másiknak a megtalálásán „mutyiba” fáradozott a kocsis meg a rendőr. Ha nyolcra megtalálják, együtt eliszszák. Ígyák, én nevettem rajtuk egy egész délután.

mert hiszen ott a természet a fő és nem az, hogy van-e bársony fotel, a szobámban és hogy a sétány elég gondozott-e. Meg hogy az átkozott „Kurkapelle” jól és bőven dolgozza-e meg a sok fáradt dobhártyát. Magyarország is gyönyörű szép és számtalan kies fekvésű helyen lehetne telepeket berendezni, ahol öt-hat koronáért naponként nagyon jól megél az ember. Ha itt lehet, ott is lehet, csak a népet kellene nevelni rá. Ott koronája, amit üdülésre szánhat, sok embernek van, ezen fölül pedig itt nem költöhet, mert nem tudnám mire. Azért itt kávéház és kártya hiányában senkit sem öl az unalom, sőt oly rövid a nap, hogy megtoldhatná a magasságos mennyekben trónoló uristen. Hiszen csak az ilyen egyszerű ügylet, mint:

— Nem, adjon tíz vasért fűgét, — ez eltart tíz perczig, közben röhög az egész branche, én kigesztikulálom magamat alaposan, magam is nevetek egyet, végre nekem meg van a friss fűgém, az asszony megkapta a pénzt, a nép mulatott és megyek tovább vidáman. Egy kis hadonászással mindenki megértetem magamat. Már tűnődtem is, hol tanultam én olaszul hadonászni, mert ha dadogok, úgy néznek rám a népek, mint a betegre, de ha hadonászok, azon módon eltalálják, hogy mit akarok. Néha persze bélyegért tornászok és adnak ruhakéft, aminek én mód nélkül meg örülök, mert ruhakefe is kell és nini, milyen könnyen jutottam hozzá. Végül azután megkapom a levélbélyeget, mert addig ragasztom a kefemet a levélborítókra, amíg rájön az olasz, hogy mi kell tulajdonképpen és adja udvariasan mosolyogva.

Csak egy kocsissal volt baj. Nem tudtuk egymást megérteni sehogysem, de nem a nyelv

képpen Angliát ezen — reájuk nézve is rendkívüli fontossága és elvi jelentőségi kérdésnél — Anglia kénytelen volt az Uniót döntő bíról elfogadni és ezzel az Egyesült-Államok döntő bíraskodásának illetékességét minden amerikai kérdésben, azaz a Monroe-tant elismerni. Ujabbán a hágai konferenciákon is sikerült az Egyesült Államoknak a Monroe-tant számos egyezménybe felvételni.

Érdekesekek azok az eszközök is, amelyekkel az Egyesült-Államok egyes nem párirozó amerikai köztársaságot engedékenységre kényszerítettek. Az Egyesült-Államok Kolumbiával tárgyalásokat folytattak a Panama-csatorna építési jogának és a csatorna területének megszerzése ügyében. Kolumbia a tárgyalások sikeres befejezését meggátolando, nehézségeket támasztott aránytalanul magas ellenérték kívánván, mire az Unió lázadást szított Kolumbiának a Panama-csatorna körüli részében. A lázadás kitörvén, a forradalmárok kikiáltották a köztársaságot, amelyet az Egyesült-Államok hamarosan elismertek és egy erős flottának a panamai vizeken való megjelenésével kényszerítették Kolumbiát, hogy a lázadók elleni harcot beszüntesse. Az új köztársasággal azután az Unió a csatornakerésben csakhamar meg-egyezésre jutott.

Az Unio expanziós politikájának követésénél az eszközök megválogatásában egy csöppet sem skrupulózus. Köztudomású, hogy a kubaiaknak a spanyolok elleni felkelése alkalmával az Egyesült-Államok Spanyolországgal szemben milyen leplezetlenül perfid magatartást tanúsítottak. Az 1895-ben kitört kubai lázadás azon Unió dollárjaival finanszírozott, amely minden alkalmat felhasznál, hogy az európai nemzeteket Amerika területéről kiszorítsa. Az Unió kilépvén neutrális helyzetéből, nem lehetett joga ahhoz, hogy a spanyol hadviselés eszközeire vonatkozólag követelésekkel álljon elő. Mindennek dacára Me Kinley a spanyol főparancsnok (Weyler tábornok) visszahívását és Kuba részére pedig autonómiát követelt és hogy e követeléseinek kellő nyomtatékot adjon, a „Maine” csatahajót Havannába küldte. A spanyolok Mc Kinley követeléseit teljesítették és úgy látszott, mintha a háború veszedelme elmúlt volna. Ez azonban egy csöppet sem lévén a vezető amerikai államférfiak inyére — akik minden áron végleg kiakarták tizni a spanyolokat Amerikából — az amerikaiak saját csatahajójukat a levegőbe röpítették és ennek elkövetésével a spanyol kormányt gyanúsították. A hadtizenet oka tehát megvolt és a háború csakhamar ki is tört, amelyben az Egyesült-Államoknak ismét sikerült egy európai hatalmat Amerikából kiszorítani és egyszersmind az ázsiai Filippini-szigeteken tért foglalni.

Mc Kinley, Roosevelt, Taft a Monroe-tan sikeres gyakorlati alkalmazása érdekében nagy súlyt fektettek a haditengerészet fejlesztésére, ezt a Panama-csatorna megvédelmezésével indokolván. A flotta építésének tulajdonképeni célja az volt, hogy az Unió annál könnyebben avatkozhasson be európai ügyekbe. Így többek között beleszólt már az utóbbi időkben Törökország, Oroszország és Románia belügyeibe, a nélkül, hogy egy európai nagyhatalom is erőlyesen protestált volna az Uniónak ezen konfidenskedése ellen.

Az európai államok már a hágai konferenciák több egyezményében elismerték a Monroe-tant, azonban mindeddig megfeledeztek arról, hogy Európára nézve is kimondják a saját Monroe-tanokat és ezzel az Uniónak európai ügyekbe való beavatkozását, amely a jövőben mind nagyobb arányú lesz, egyszersmindkorra megakadályozzák.

Dehát ehhez az európai nagyhatalmak egyöntetű eljárása volna szükséges, ami sajnos a hármasszövetségen kívül álló európai nagyhatalmak diplomatáinak és politikusaiknak szűk látóköre miatt ma nem igen érhető el. Az európai hatalmaknak közös érdekük volna Amerikával szemben egységes eljárásra. De mivel ez rövid időn belül az egyes hatalmak kölcsönös féltékenysége folytán teljesen valószínűtlen, tény gyanánt megállapíthatjuk, hogy az európai népek rövidlátása tette nagygyá az Egyesült Államokat.

A spanyol forradalom.

Budapest, augusztus 3.

Spanyolországban, eltekintve egy-két jelentéktelen incidensről, helyre állt a nyugalom. Ezt most már nemcsak hivatalos, hanem magántáviratok is megerősítik. Csak most tűnik ki, hogy a helyzet már olyan veszélyes volt Barcelonában, hogy a konzulátusi kar idegen hadihajókat akart kérni a külföldi alattvalók védelmére.

A melillai harctérről ma sem érkeztek jelentősebb hírek. Ugy látszik, most mindkét részen előkészületeket tesznek újabb támadásokra.

Ma híreink a következők:

A rend helyreállt.

Martaroelben a Valladonában még a munkás negyedekben is helyreállt a nyugalom. Barcelonából katonaságot küldöttek ki a Franciaország felé vivő uton lerombolt hidak helyreállítására. Sabatellában még tart a zavargás, amiért is oda csapatokat küldöttek el. Mauresoban már a gyárakban is megkezdtek ismét a munkát. Barcelonában nyugalom van, bár éjnek idején a külső városrészekben még mindig hallható elvétve lövések. Rosas előtt egy spanyol cizkáló vesztegel. A távirati és telefonösszeköttetés még mindig nehézségekbe ütközik. Egyes bankokat ismét megnyitottak, de csak betéteket fogadnak el, kifizetések ellenben még nem történnek. A csütörtöki sikeres támadást a barikádok ellen *Brandeis* német származású tábornok vezette. Brandeis a karlista harcok idejében mint önkéntes lépett be a spanyol hadseregbe. Az olasz konzul fölkereste *Szantjagó* tábornokot és közölte vele, hogy a konzulok abban az esetben, ha a tábornok a külföldiek élet- és vagyonbiztonságáért kezességet nem vállalna, kénytelenek volnának hadihajók kiküldését kérni. *Szantjagó* tábornok azt felelte, hogy bár a helyzet igen súlyos, kezességet vállal a külföldiek biztonságáért és ezért külföldi hadihajók elhívása fölösleges. *Szantjagó* tábornok egyébként egy újságíró előtt kijelentette, hogy a legrövidebb idő alatt ismét helyre fog állani a rend és a nyugalom. A forradalmi mozgalmat sikerült teljesen elnyomni. A hegyek közé menekült forradalmárok nem tehetnek semmit, ha a lakosság nem támogatja őket, ami nem valószínű. Ilyen körülmények között a forradalmat befejezettek lehet tekinteni.

A városban különben a kocsis és közúti vasúti forgalom ismét élénkebb, a vásárcsarnokokban és piacokon nagy néptömeg van, amely élelmiszereket vásárol. A gyárak munkásaiknak kifizetik az egész múlt heti bért, ha ma munkára jelentkeznek. Az újságok ma valószínűen ismét meg fognak jelenni. A lakosság elhordta az utcabarikádokat, úgy, hogy most már csak néhány kolostor romja emlékeztet a rémes napokra és utcai harcokra. A haditörvényszéknek rengeteg dolga van. A foglyok egy részét a Czitadellába szállították, másokat, akiket fegyveresen fogtak el, valószínűen halálra fogják ítélni és agyonlőni. Hivatalosan közlik, hogy a fölkelést anarkista elemek szervezték, de a vezetőknek úgy látszik, sikerült elmenekülniök.

A külföldi újságok elárúsítását megtiltották. A közönség kedve teljesen megváltozott s mindenfelé folyik a gyűjtés a háború céljaira. A Barcelonában agyonlőtt forradalmárok között van *Ferrer* anarkista, aki annak idején azzal volt vádolva, hogy része volt a spanyol királyi pár esküvéje ellen elkövetett merényletben, továbbá *Mária* volt alezredes, aki már régebben lemondott katonai rangjáról. *Mária* katalóniai nacionálista.

A barcelonai eseményekről kiadott hivatalos jelentés szerint július 26-ika óta három katonát megölték és huszonhatet megsebesítettek, míg a forradalmárok közül harminckét embert lelőttek és 126-ot sebesítettek meg. Barcelonában, Martorellban és Hortában a rend ismét helyreállt. Egy katonai különítmény, melyben minden fegyvernem

képviselve van, Barcelonából Sabadellba indult, a hol komoly zavargás tört ki. Spanyol lapok szerint július 26-31-ig harminczöt kolostort és templomot pusztítottak el. A lapok számbeli adatokat is közölnek a megölt, megsebesített és letartóztatott személyekről, a sorok között azonban kiolvasható, hogy ezek az adatok, melyeket közzétételük előtt megcenzuráltak, nem egészen pontosak. Az újságok megerősítik azt a hírt, hogy most helyreállt a nyugalom.

Az angol közép-tengeri flotta parancsot kapott, hogy egyelőre Gibraltárban maradjon és ott várja be a további parancsokat.

A rendet véglegesen helyreállították. A munka mindenütt ismét megkezdődött és a gőzhajóforgalom is visszatért rendes medrére.

Lisszabonból táviratozzák a *Vossische Zeitung*nak: A szabadelvű párt nagy népgyűléseket tartott, hogy tömeges aláírásokkal kérvényt juttasson a parlamenthez, amelyben azt sürgetik, hogy hozzák be újra a holt kézről szóló törvényt és tiltsák el a holtkéznek az ingatlanok szerzését. Ezek az üléseken tízezernél több ember volt jelen. A kereskedők bezárták üzleteiket, hogy ily módon juttassák kifejezésre ezzel a tüntetéssel való egyetértésüket. Mikor tegnap a kortezben a liberális párt azt indítványozta, hogy a kérvényt tüzzék ki napirendre, isszonyu lármá támadt, a melybe a karzatok közönsége is beleszólt s az ülést be kellett rekeszteni.

Tegnap este indították el Barcelonából Franciaország felé az első vonatot. Az utasok beszélnek, hogy Barcelonában szombat óta teljes nyugalom van.

Barcelonának ismét normális kezd lenni a külseje. A kereskedők felnyitották üzleteiket, megindult a forgalom, a felszaggatott járdákat javítják, az utcai lámpásokat, melyeket ezrével döntöttek ki, felállítják, csak néhány kisebb csapat tartja még megszállva a stratégiai pontokat, más semmi sem emlékeztet a zendülésre. A cenzurát mégis fenntartották, sőt talán még szigorubban gyakorolják. A lakosság izgatott, mert rémhírek vannak forgalomban. Így beszélnek, hogy Madridban általános sztrájk készül. Mindenfelé katonai intézkedéseket tesznek.

A melillai harctérről.

Madridból Melillába egy léghajós-osztályt küldöttek, amelynek egy kötött és egy szabad léghajója van. A marokkói harctéren a helyzet július 28-ika óta változatlan.

Egy spanyol ágyunaszád Penon mellett megtámadott egy ötven főnyi mór legénységgel álló bárkát, amelyet gyanusnak nézett. Husz mór megadta magát, a többi a tengerbe ugrott. Őt a vízbe fult közölök. Ez az esett a benszülöttek körében izgalmat kelte. Melillai jelentés szerint a kabilok által megszállott Gurugu-hegynék ágyukkal való ostroma igen sikeres volt. Az ellenség jelentékeny veszteséget szenvedett. Mindazáltal úgy látszik, hogy a kabilok újabb támadásokra készülnek.

A mórok több csapata tegnap éjjel megtámadta az épülő őrháznál dolgozó spanyol katonákat. Egy század gyalogság elűzte a támadókat. Ez alkalommal egy tisztt és 14 katonát megsebesült.

A Tagedblattnak jelentik Madridból, hogy azok a lázadók, akik Barcelonából elmenekültek, Hortában fogságba kerültek. Most már csak Stabadellen, egy kis helységben a barcelonai-saragossai vasútvonalon van zendülés és oda erős csapatok mentek.

A marokkói törzsfőnökök a spanyol sereg főparancsnokához azonos szövegű leveleket intéztek, amelyekben tudatják, hogy a háború abban a pillanatban meg fog szünni, mihelyt a spanyolok visszavonulnak saját területükre. Hasonló üzenetet küldött Buhama is Morina tábornokhoz. A kabilok jól felfegyverkezve a spanyolok hadállásai és Melilla között várják a választ.

Melillából jelentik, hogy egyelőre nyugalom van a harctéren. A jövő héten Morina tábornok serege 35.000 főnyi lesz s akkor megkezd a döntő hadműveleteket a kabilok ellen.

Tiltakozás a spanyol-marokkói háború ellen.

A Brüsszelben székelő nemzetközi szociálista titkárság felhívta a magyarországi szociáldemokrata pártot, valamint az egész világ munkásságát, hogy tiltakozzanak a spanyol kapitalisták és papok által megindított marokkói háború ellen s fejezzék ki szolidaritásukat a spanyol nép iránt, amelyet védelmi harcra kényszerítettek. A titkárság által kiadott kiáltvány kifejti, hogy Spanyolország népe a végletekig ki van zsákmányolva, több mint 50.000 papot kell eltartania, az állam bevételeinek 60 százaléka adósságok törlesztésére fordítatik s az analfabéták száma a lakosság 68 százaléka. Ilyen viszonyok között nem csoda, ha az egyes kapitalisták érdekében megindított véres háború lázadásba kergette az ország népét.

A cowesi találkozás.

Budapest, augusztus 3.

Miklós császár és Edvard király tegnapi találkozója nagy ünnepélyek között folyt le. A két uralkodó előtt elvonult a Cowesben koncentrált angol hajóhad, a leghatalmasabb, mely valaha az angol partokon összpontosult, amennyiben nemcsak a honi flotta, hanem az Atlanti flotta hajói is résztvettek az impozáns parádében. Maga az angol király is ünnepi felkészítőjében a világ leghatalmasabb flottájának nevezte a Cowesben összegyűlt hajóhadat, mintha demonstrálni akart volna a kétkedők előtt, hogy Angliának nincs mitől félnie, amíg ekkora tengeri haderő felett rendelkezik.

Edvard király beszédében ugyan kiemelte, hogy ennek a haderőnek célja a béke biztosítása, de éle Németország ellen is irányult, mint egy figyelmeztetés, hogy Angliába nem tanácsos belékötni. A felkészítőik különben a rendes sablonhoz híven konstataáltak, hogy a két ország között a legszívélyesebb viszony áll fenn.

A találkozás részleteiről a következő tudósítást kaptuk:

A tea után a Viktoria and Albert angol királyi jait fődélzelen diné volt, amelyen az orosz és angol uralkodók kivül negyvennégy vendég vett részt, közöttük a veiszi herceg és neje, a konnaugi herceg és hercegné, Asquit miniszterelnök, Grey államtitkár, Izvolszky külügyminiszter, Nicholson pétervári angol követ, Mac Kenna, az az admirális első lordja, Fisher tengernagy és mások.

A banket során Edvard király a következő felkészítőt mondta:

Sire! A szíves és barátságos fogadást, melyben Felsőged a múlt évben a királynét és engem részesített, nem feledtük el. Büszkék vagyunk, hogy üdvözölhetjük mind a kettőjüket a brit vizeken. Sem Felsőged, sem az én drága unokanövenc, nem idegenek Angliában, különösen pedig Wright szigetén. Meg vagyok győződve, hogy fölhamad emlékeztükben a múlt, midőn szeretett anyám terjesztette ki vendégszeretetét Felsőgedre. Örömmre szolgál Sire, hogy alkalma nyílt a leghatalmasabb és legnagyobb flottát látni, amely valaha egybegyűlt. Meg vagyok azonban győződve, hogy Felsőged e hajókat sohasem fogja a háború szimbólumának tekinteni, hanem ellenkezőleg, partjaink és kereskedelmünk védőeszközeinek, különösen pedig a béke érdekei védelmezőinek. Ebben az évben alkalmam volt fogadni a duma néhány képviselőjét s alig kell mondanom, mily örömmre szolgált nekem és a királynénak, hogy láthattuk őket. Meg vagyok győződve, hogy itt tartózkodásukról kellemes emléket vittek magukkal. Minden alkalmat megadtunk nekik, hogy ez ország lakóit és intézményeit megismerhessék. Remélem, hogy amit láttak, erősíteni fogja a jó kedvet, amely országaink között uralkodik. Felsőgednek még csak köszönetemet kívánom kifejezni a nálunk tett látogatásért és biztosítom Felsőgednek, hogy a királynénak és nekem nagy örömünkre szolgált Felsőgedet vendégül fogadni.

Miklós császár így válaszolt a király köszöntőjére:

Nagy örömmre szolgál, hogy szíves köszönetet mondhatok ama barátságos szavakért,

melyekkel Felsőged a császárnét és engem a brit vizeken üdvözölték. A pompás díszszemle, amelyet ma láthattam, teljes bizonyítéka Anglia nagyságának. A honi és atlanti flotta nagyszerű látványa mély hatást gyakorolt rám. Tizenöt év múlt el azóta, hogy először voltam Cowesben. Mindig emlékezni fogok ama boldog napokra, melyeket Felsőged szeretett és nagybecsült édesanyjánál, Viktória királynénél töltöttem, valamint arra a vonalomra, melyet ő a császárnénál, mint unokájával és velem szemben mutatott. Ohajtom, hogy az a barátságos fogadás, melyben Felsőged és a királyné, valamint az angol nép a duma és tagjait és a télen az én flottámat részesítették, országaink szíves viszonyának gyarapodását idézzék elő, amely közös érdekekre és kölcsönös tiszteletre van alapítva. Bizton remélve ez óhajaim teljesedését, Felsőged és a királyné ő felsége egészségére, a királyi család egészségére és a brit nemzet boldogságára ürítem poharamat.

Az orosz császár és a császárné látogatása alkalmából a Reuter-ügynökségnek Cowesba küldött külön tudósítója fölhatalmazást kapott annak kijelentésére, hogy a császár nagy meglepetéssel nyilatkozott a fogadásról és arról a hatalmas benyomásról, melyet az angol flotta rá tett.

Az Elysée-palotában tartott mai minisztertanácsban Fallières elnök megállapította, hogy az orosz császárral folytatott tanácskozásaiban Franciaország és Oroszország teljes egyetértése valamint azon kölcsönös akarata jutott kifejezésre, hogy a két nép szövetsége hozzájáruljon a béke megszilárdításához. Pichon külügyminiszter egyúttal megállapította, hogy Izvolszky külügyminiszterrel folytatott beszélgetéseiben az összes nemzetközi kérdésekben konstataálható volt az egyetértés. A miniszter közölte, hogy a spanyol forrongás teljesen lecsillapult. Ami Krétát illeti, a négy védőhatalom között tárgyalások folynak, hogy biztosítható legyen a portának adott azon nyilatkozat teljes megvalósítása, amely szerint a védőhatalmak a szigetet továbbra is védőnőségük alatt tartják és a status quo fentartását garantálják.

A Fallières elnöklésével ma megtartott minisztertanácsban Laffon de Ladebat tábornokot nevezték ki a szárazföldi hadsereg vezérkari főnökévé.

KÜLFÖLD.

Edvard király és Vilmos császár találkozója. Mérvadó helyről jelentik, hogy tényleg nincs kiárva, hogy Edvard király legközelebb találkozik Vilmos császárral. A találkozás valószínűleg Edvard király Marienbadba utazása alkalmával fog megtörténni. A találkozás helye és napja még s megállapítva.

A krétai kérdés. A legutóbbi krétai jelentések nyomán most már Szalonikiben is izgalom keletkezett. Az egység és haladás érdekében működő bizottság rendkívüli ülést tartott, hogy a teendő intézkedésekről tanácskozzék. Szombatra monstrengyűlést készítenek elő, amelyen az egyes kerületek összes közsegeinek képviselői részt fognak venni. Hümi basát erélytelenséggel vádolják és azt követelik tőle, hogy térjen át a szavakról a tettekhez. A londoni török nagykövetség jelenti, hogy a hatalmak egyetértének arra nézve, hogy Törökország szuveren jogait Kréta-szigetén meg fogják védelmezni. Az ostromállapotot Konstantinápolyban császári iráddal 1911-ig meghosszabbították. Az adanai válit megfosztották hivatalától.

Hir szerint az ifjútörök bizottság tegnap elhatározta, hogy a szombati nagygyűlést követő 8 napon belül a porta a krétai kérdés megoldása ügyében kielégítő jelentést nem adhat, a bizottság néphadsereget szervez, amely Thessáliába bevonul.

A bolgár tisztek törökországi látogatását a török tisztek augusztus 15-én, Ferdinánd király trónraléptének évfordulóján fogják Bulgáriának viszonzni.

A Kadiahan-örháznál történt török-bolgár hárfarviszálynak ugylátszik nem tulajdonítanak komolyabb jelentőséget.

Valószínűleg ma adják át Athénben a porta jegyzékét, amely utalással Rhallis görög miniszterelnök kijelentéseire és Törökország azon óhajára,

hogy a szomszéd Görögországgal baráti viszonyban akar élni, a Kréta-szigetén időző görög tisztek visszahívását, vagy szolgálaton kívül helyezését kéri, mert ott időzésük lehetlenné teszi a baráti viszony fentartását. A jegyzék valószínűleg az ellen is tiltakozik, hogy Krétában görög levélbélyegeket használnak.

A kamara ma folytatta a költségvetés tárgyalását. A vita mozgalmas volt. Több képviselő a hivatalnoki fizetések erős redukálása mellett nyilatkozott. A negyvezér költségvetése több tételnek visszaállítását kérte, azzal, hogy különben lemond. Az illető költségvetési tételt a bizottsághoz utalták. A kamara 92 szavazattal 52 ellenében megtagadta a belügyminiszter által kért visszahelyezését a bizottság által törölt tételnek, mely egy új hivatal felállítására vonatkozott. A miniszter azonban nem csinált ebből bizalmi kérdést.

Az Empros, a görög kormány lapja közli, hogy az új kabinet a végsőkig megy el a takarékoskodásban. E végből a prefekturák számát csökkenteni fogja, egyes kisebb külföldi követségeket teljesen megszüntet, a mostani követeket, akik tulmagas fizetéseket huznak, vissarendeli és ujjakkal pótolja, sok postahivatalt Athénben bezár, mert azok csak arra valók voltak, hogy a régi kormány bizonyos kedvelt pártihiveknek házaiban drágán béreljen ki egy-egy helyiséget. A hadsereg főparancsnoki állását megszünteti a kormány, a király hadsegédei ezental egy évi szolgálat után visszamennek csapatszolgálatra. A hadügyminiszter erélyes intézkedéseket tett a katonaszabadtások ellen és októberre behívta mindazokat a kiszabadult hadköteleseket, akik visszaéléseknek köszönhetik szabadulásukat s akiknek száma huszonháromezer.

Vihar a portugál kamarában. A képviselőkamarában ma viharos jelenetek voltak, melyekbe a karzat is beavatkozott. A láma olyan fokot ért el, hogy be kellett zárni az ülést, és a termet, és a karzatokat fegyveres erővel kellett kiüríteni. A tüntetők a szabadságot életve hagyták el a karzatot. A város még nyugodt. Csak kisebb összeütközések voltak. A rendőrség mintegy száz embert letartóztatott. A sebesültek számát még nem tudják. A tüntetésben sok ezer ember vett részt. Az üzletek legnagyobb részét bezárták. Attól tartanak, hogy a tüntetések megfognak ujulni. A kortez épületét minden oldalról katonaság vette körül.

Az angol-francia viszony. Bethmann-Hollweg birodalmi kancellár üdvözlő táviratot küldött Pichon francia külügyminiszternek abból az alkalomból, hogy megmarad állásában. A múlt hét folyamán Bethmann-Hollweg birodalmi kancellár beszélgetést folytatott báró Berkheim francia követségi tanácsossal és a beszélgetés folyamán hangoztatta a Franciaország és Németország között jelenleg fennálló jó viszonyt és annak a reményének adott kifejezést, hogy ez a jó viszony továbbra is meg fog maradni.

A perzsa forradalom. A letartóztatott reakcionáriusok közül többen óriási összegeket ígértek arra az esetre, ha nem hajlítják végre rajtuk a halálos ítéletet. A hadtörvényszék azonban a közvélemény nyomása alatt egyre-másra hozza meg a halálos ítéleteket.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK

A városok ügyel. Hartl Sándor dr. miniszteri tanácsos tegnap érkezett meg Tiszadobról, ahol két napig tartózkodott gróf Andrássy Gyula belügyminiszternél, hogy neki a miniszterium városi osztályának főbb ügyeiről referáljon. A referált ügyek között szerepelt a városok gyámolítására a törvényhozás által megszavazott kétmillió korona szétosztása is.

A kivándorlás korlátozása. A belügyminiszter ma körrendeletben fölhívta a hatóságokat, hogy a kivándorlás korlátozása érdekében figyelmeztessenek mindenkit, aki Amerikába szóló utlevelet kér, hogy csak azt az utast engedik a hajóból kiszállni, akinek legalább husz dollár készpénze van, s ezenfelül megvan a vasuti jegye oda, ahová menni akar. Figyelmeztessék továbbá arra is, hogy Amerikában még mindig nagyon sok a munkátalan,

viszony-
og tisz-
l helye-
teszi a
színüleg
g levél-

viszony-
og tisz-
l helye-
teszi a
színüleg
g levél-

tárgya-
viselő a
ett nyi-
ételének
lemond.
utalták.
tagadta
zését a
hivatal
an nem

hogya
skodás-
kenti
teljesen
lmagas.
al pó-
rt azok
ormány
drágán
főpa-
király
vissza-
er é-
k ellen
badult
nhetik
mezer.
kama-
be a
ot ért
ter-
tt ki-
hagy-
Csak
mint-
szá-
ezer
részt
meg
dalról

Uweg
ldött
z al-
t hét
zellár
a kö-
amán
kő-
a re-
zony

zio-
rték
ha-
köz-
meg

K

teri
hol
bel-
rosi
rált
a a
ona

ma
ki-
nek
ogy
ki-
en-
nni
ne-
an,

A levegő meghódítása.

— Angol léghajóshitel. Bleriot dicsősége. —

Budapest, augusztus 3.

A léghajózás és repülőgép fejlődésének legeklatánsabb bizonyossága az, hogy ez a kérdés mindennap aktuális s hogy az egyes államok egymás után szavazzák meg a szükséges hitelt arra nézve, hogy hadseregüket kormányozható léghajókkal és repülőgépekkel felszereljék. Az angol alsóház mai ülésén foglalkozott ezzel a kérdéssel és Haldane hadügyminiszter hosszabb beszédben fejtegette a hadsereg szempontjából a léghajók és az aeroplánok használhatóságát.

Angol léghajóshitel.

Az alsóház mai ülésén a léghajózási hitel került tárgyalás alá. Haldane hadügyminiszter nyilatkozott a kormánynak ebben az ügyben tett lépéseiről és azt mondta, hogy a léghajóknak a háboruban való használhatósága még nincs elérve. Tengerészeti célokra a léghajózási tudomány mai állása mellett a merevrendszerű léghajó bir valódi értékkel, a szárazföldi hadseregnél ellenben a nem merev rendszer a legjobb.

Az aeroplan hasznos lehet a hadseregre, de felderítési célokra csak úgy használhatják, ha magasabbra képes felszállni és nagyobb mértékben hatalmában van a léghajósnak. Legalább a Zeppelin-féle léghajó terjedelmének megfelelő merev rendszerű léghajót építenek a vickers earrowi gyárban és e léghajó husz ember felvételére lesz alkalmas. A kormány reméli, hogy nemsokára két aeroplán birtokában is lesz, melyekkel kísérleteket tehet.

Végül kijelentette Haldane, hogy a kormány hetvennyolcezer font sterlinget adott ki a múlt évben a léghajózás ügyével kapcsolatban. Egyáltalában nem kell attól tartani, hogy Anglia ebben a kérdésben más nemzetek mögött marad. A nem merev léghajót Alderhotban építik. A hadügyi vezetőség át fog továbbá venni egy léghajót, amelynek költségeit egy londoni ujság gyűjtés útján teremtette elő. Végül harmadik léghajót építenek, mihelyt a két elsőt a kísérletek eredményesek lesznek. A ház erre elfogadta az előirányzatot.

Zeppelin újabb kudarcza.

Frankfurtban a Zeppelin II. léghajó ma délután 10 óra 2 perczkor felszállt. Rövid ut leírása után azonban leesett a hátsó csavar egyik szárnya. Csakhamar a másik két szárny is leesett a hátsó propeller-csavarról a földre, úgy, hogy a motor megakadt. A léghajó ezután csak az első motor segítségével széles ívben leszállt a kiállítási téren. Minthogy a hiányzó alkatrészeket Friedrichshafenből kell pótolni, a Zeppelin II. ma nem folytathatja útját.

A balesetről még ezeket írják: Zeppelin balesete a Redstock-erdő fölött történt körülbelül 100 méter magasságban. A hátsó jobboldali propeller egy lapátja levált s erre a léghajó hirtelen sülyedni kezdett. Közben a propeller többi lapátja is leesett és a Zeppelin II. 3000 méternyi ívben vészatért a kiállítás területére és simán leszállt. Gróf Zeppelint a baleset nagyon lehangozta.

Bleriot dicsősége.

Bleriot Lajos, a világhírtvé lett vakmerő repülő kezd már megismerni hírességének árnyoldalait. Minden oldalról elhalmozzák kedvességekkel, kérdésekkel, kérvényekkel, úgy hogy több titkár kell szerződtenie, hogy a levelezést elvégezzék. Megérkezésekor Londonban még nem tudták, hogy melyik szállóban fog megszállni. Csak annyit volt köztudomású, hogy lord Wortchiffe hadügyminiszterrel, a francia nagykövettel és körülbelül száz kiválasztottal a Sawoy-szállóban fog reggelizni. Amikor a nap hőse a Sawoy-szálló előtt automobiljából kiszállt, a levélhordó nem kevesebbet, mint 854 levelet nyújtott át neki.

Óráról-órara szaporodott a levelek száma. Első este a levelezés kilenczezer darabra rugott. Érdekes, hogy milyen tartalmak voltak. Ezer levél szerencsekiváratot tartalmazott ismert politikusoktól, íróktól, tudósoktól és pénzügyi kapacitásoktól. Közülök 703-an ebédre szóló meghívásokat tartalmaztak. A léghajós és a felesége tehát körülbelül két esztendeig élhetett volna Londonban, annélkül, hogy ebédjükért egy fillért is kellett volna kiadniok. 220-an megrendeltek monoplant. Miután minden monoplan tizezer frankba került, Bleriotnak kétféle milliók százhatvan ezer frank értékű megrendelése van. Több mint 609 levélben koldultak s könyöradományokat kértek abból a 25 ezer frank díjból, amelyet a csatorna átépítésével megnyert. A valóság az, hogy Bleriot eddigi kísérleteire több mint 200 ezer frankot költött. A tőle koldult összeg azonban ennek az ötszörösét teszi. A többi levélben autogrammot és más egyebeket kérnek. Vannak színigazgatók, akik szabadjegyeket ajánlanak fel s csak azt kérik, hogy Bleriot megjelenését a színházban külön hirdethesse a színlapon. Végezetül egész sereg leány és asszony elküldte a fényképét s — randevut kér.

Párisból jelentik, hogy a Bleriot tiszteletére rendezett ünnepségek nem akarnak véget érni. Meddig fognak ezek tartani? Ha Bleriot minden ünnepségre irányuló óhaját teljesíteni akarna, ebben az esztendőben már nem juthatna monoplánjára. Franciaországnak majdnem minden városa, első sorban a léghajós szülővárosa, vetekszik azért a dicsőségért, hogy a hőst bankettekben, tisztelettel ünnepelje. Természetesen Páris előnyben részesül. Fogadás az Aero-Klubban, látogatás Briand, Barthou és Millerand minisztereknél, felvonulás a Matin és a Journal előtt. Fontaine Charles, akinek trikolórja üdvözölte először a Dover felé röptű Bleriot-t, átadta a nagy franciaíznak ezt a trikolórt. Sohasem volt úgy megindulva Bleriot, mint ebben a pillanatban.

A lapok szerkesztőseiben történt látogatások után következett a párisi városházán rendezett ünnepség. Hatalmas pompát fejtettek ki. A szerény Blériot zavarodottan járt-kelt a pazar termekben. Mindenfelől a kezüket nyújtották feléje és ő lelkiismeretesen valamennyit megrázta. „Ez sok!” — mondogatta folytonosan. Más nem is képes mondani. Az ünnepi beszédekkel már némileg jobban van. Egész jó szónokká nővi még ki magát.

— Az érzés, mely szívemet átjárja — szölt a párisi közélettanácsosoknak, — azt mondja, hogy önközzök így szóljak: Köszönet mindenért! Köszönet Párisnak! Engedjék meg, hogy a sikert ne egyedül annak a szerény franciaíznak tulajdonítsák, aki én vagyok, hanem a jó francia vérenek, amely ereimben foly és mindig atra ösztökél, hogy nagy dolgokat alkossunk.

Lepine, Páris tendőfőnöke, a legnépszerűbb ember a francia fővárosban, szólalt fel ezután s elmondotta nézeteit a léghajózásról, amint itt következők:

— Nyugodjék meg kedves jó nagy uram, nem feledem el, hogy az én hivatalom hálátlan feladatot ruház rám. Méz után abszintet fog kóstolni. Ön győzelmi tort ül ma és dicsőségének gőze megakadályozza abban, hogy hallatlan vakmerőségének végtelen következményeit lássa. Hódító Vilmos után ön fogja megvalósítani Napoleon álmát: Angliában való partraszállást; de gondolt ön arra, hogy az Entente cordiale nélkül ez az esemény diplomáciai bonyodalmakra vezethetett volna? És a vāmörök! Gondolt ön a vāmörökre? A közeli jövőben ön meg fogja semmisíteni a szegény embereknek az egzisztenciáját. Az idegeneknek utleveleket adok: senki sem fogja fölük kérni, Kár. Mert éppen ez az egy hivatal jövedelmez többet a városnak, mint amennyibe kerül. Ezen túl nem az ajtókon, hanem az ablakokon fognak az emberek bejárni. Nem, kedves barátom, ön nem gondolta meg eléggé a dolgot: ön a helyzetet megrendezte. De a rokonszenyvek és a lelkesedésnek az árja, amely egész Páris elragadja, oly ellenállhatatlan, hogy én is elragadtatom magamat a többi által és épp oly hangosan kiáltom: Éljen Bleriot!

Nagyszabású postacsálás.

— A Lloyd Expressz üzemei. —

Budapest, augusztus 3.

A nagyváradai postaigazgatóság rendkívül nagyszabású postacsálásról rántotta le a leplet. Egy bécsi cég, névszerint a „Lloyd Expressz“ a postát több százezer koronával károsította meg oly módon, hogy egy csomagban összegyűjtötte egy csomó kereskedőcég leveleit és azt egyetlen postacsomagban továbbította. A „Lloyd Expressz“ főügynöke Koch Arthur volt, a Koch Testvérek férfiruha-cég beltagja, aki Nagyváradon títotte föl a fészket. A szövetségbe vagy ötven nagyváradai kereskedő tartozott, akik havonként 10—15 koronát fizettek a Lloyd Expressznek, amelynek rengeteg haszna volt ebből az üzletből.

A nagyszabású jövedéki kihágásról a következőket jelenti tudósítónk:

A nagyváradai postaigazgatóságnál az utóbbi időben feltűnt az, hogy a nagyváradai előkelő kereskedők, akik eddig nagyon sűrűn levélösszekötésben állottak Béccsel, ugyszólván megszakították összekötésüket a bécsi kereskedőkkel, alig leveleznek velük. Hétről-hétre egyre jobban, egyre tömegesebben maradtak el Nagyváradról a Bécsbe szóló levelek, úgy hogy nemsokára bizonyossá vált az a gyanu, hogy a bécsi leveleknek elmaradását mesterséges okok idézik elő. Siket Traján postaigazgató erre a felfedezésre — a legnagyobb titokban — megindította a nyomozást.

Egy héten belül aztán Siket Traján postaigazgató megtudta, hogy nemsokára Nagyváradon, de az egész országban egy halalmas, a postakincstárt óriási összegekkel megkárosító bécsi postavállalat dolgozik, még pedig olyan furfangos, ügyes módon, hogy be tudta hálózni a legnagyobb kereskedőket is, akik akaratlanul, önkénytelenül is segédkezett nyújtottak a „Lloyd Express“ manipulációinak.

Kiderült, hogy Koch Artur, a budapesti Koch testvérek férfiruhakereskedő-cég nagyváradai fióküzletének vezetője még a múlt évben egyenkint felkereste az itteni kereskedőket s nagy titokban elmondta, hogy Bécsben Lloyd Express néven vállalat indult meg, amelynek főcélja az, hogy a kereskedők vállaira nehezdedő költséges postaszállítás terheit megkönnyítse. Ezentul nem kell minden kereskedőnek külön-külön drága költséggel ellátni a postai szállítást. Elintézi azt a Lloyd Express, illetve ennek megbízottja, Koch Arthur, majd gondoskodni fog arról, hogy a kereskedők levelei és csomagjai pontosan kerüljenek a postára. A kereskedők üzleti forgalmuk szerint átalányt fizetnek Kochnak. Azt is megmagyarázta Koch, hogy miiben van a béccég haszna. A leveleket és csomagokat tudniillik rendeltetési helyük szerint egy csomagban adja postára s ez jelentékenyebben olcsóbb szállítás, mint ha külön-külön történe.

Ötvenöt kereskedő lépett Koch rábeszélésére a Lloyd Express kötelékébe. A dolog nagyszzerűen ment. A kereskedők tíz-tizenöt koronától ötven, sőt száz koronáig terjedő havi bért fizettek.

Ez a Lloyd Express Nagyváradon tartott egy fizetett szolgát: Nagy József a neve. Nagy József szép, diszes egyenruhában járt, czifra sapkát viselt, amelynek homlokán aranybetűkkel ragyogott a bűszke név: Lloyd Express. Nagy minden délután 11 órakor és minden délután 6 órakor elment azokhoz a kereskedőkhöz, akikkel a Lloyd Express megelőzően szerződést kötött és összegyűjtötte a kereskedőknek Bécsbe szóló leveleit. A nagyváradai kereskedőknek mindenesetre olcsóbb volt a szállításnak ez a módja, mint a rendes postai szállítás, mert a Lloyd Expressnek fizetett havibér összege jóval alacsonyabb volt, mint az egy hónapban szükséges postabélyeg összege.

Viszont a kitűnő bécsi vállalatnak, az élelmes zugpostának: a Lloyd Expressnek kitűnően jövedelmezhetett ez az üzlet, mert például a nagyváradai összes leveleket naponta egyetlenegy csomagban küldte el Bécsbe és erre a csomagra mindössze 20 filléres bélyeget ragasztott. A Lloyd Express ily módon nemsokára Nagyváradon, hanem az egész országban dolgozott. Százakkal káro-

sitotta meg a postakincstárt és mérhetetlen jövedelemre tett szert.

Siket Traján postaigazgató, miután a szenzációs esetet minden részletével együtt leleplezte, kinyomozta, nyomban jelentést tett a kereskedelemügyi minisztériumhoz, jelezve, hogy itt egy a postakincstárt óriási összegekkel megkárosító országos manipulációról, a postamonopólium vakmerő kijátszásáról van szó. A kereskedelemügyi minisztériumból nyomban leirtak a nagyváradai postaigazgatóságához, hogy tegyék meg a följelentést a rendőrségen a Lloyd Express ellen. A kereskedelemügyi minisztérium egyszersmind a botrányos esetet tudomására adta a budapesti és az ország összes postaigazgatóságának. Mindenfelé megindult most a nyomozás és az eljárás a Lloyd Express ellen.

Gerő Armin főkapitány személyesen vezeti a vizsgálatot, amelynek során rendkívül érdekes adatok kerültek nyilvánosságra. Kiderült, hogy nem is Koch Artur volt az első, aki a Lloyd Express szolgálatában állott. Már ő előtte is voltak itten az osztrák cégnek ügynökei, de a kereskedők nagyobb tömegét csak újabban sikerült a maga részére megszerezni a bécsi cégnek.

A rendőrség már tegnap lefoglalta Kochék üzletében a manipulációra vonatkozó összes iratokat, amelyekből kiderült, hogy Koch Artur rendszeres könyveket vezetett a csalásról s ebből a feljegyzési könyvből a posta szakértői könnyen meg fogják majd állapítani az állam kárát. Legelsőnek Nagy Józsefet, a cég szolgáját hallgatták ki, ma délelőtt pedig Koch Arturt és az üzlet alkalmazottait is kihallgatta Gerő Armin főkapitány. Koch és társai azzal védekeznek, hogy ők nem tudták, hogy tilos dolgot cselekednek, amikor a Lloyd Express csalásainak eszközeivé szegődtek. A posta kára az eddigi megállapítások szerint legalább is negyedmillió korona.

A Lloyd Express nagyváradai jogi képviselője mentegeti a vállalatot:

Budapest és Bécsben nagy összegű tőkével a Lloyd Express elnevezése alatt kereskedelmi vállalat alakult, mely a vidéki kereskedelemnek óriási szolgálatot van hivatva teljesíteni. Nagyváradon is a legelőkelőbb kereskedők tagjai a vállalatnak, amely igen csekély díjazás mellett a budapesti és bécsi telepein az egyes kereskedők mindennemű megbízásait teljesíti, bármely árut beszerz, ezeket a leggyorsabban összegyűjtve, költségkíméléssel juttatja tagjaihoz, nagy befolyásával minden vitás ügyet kiegyenlíteni igyekszik. Már nem egy esetben nagy előnyökhöz juttatta nagyváradai tagjait is. Természetes következménye az ilyen vállalatnak, hogy ügyeit nem egyenként, hanem kollektíve intézi. Ezt a körülményt használták fel a vállalat vezetőinek személyes ellenségei, azok, akik a vállalatból kiszorultak. A posta- és pénzügyigazgatóságok följelentést tettek a vállalat ellen postajövedéki kihágás miatt. Pár nap óta ezen följelentések következtében írtó hadjárat indult meg a vállalat ellen. Itteni képviselőjéhez, Koch Testvérekhez a Lloyd Expressből érkező minden ajánlott és egyszerű levelet a pénzügyi bizánción lefogal, sőt tegnap a pénzügyigazgatóság rendelkezése a rendőrség Koch Testvéreknél a Lloyd Express ügyforgalmát tartalmazó könyveket és feljegyzéseket lefogalalta.

Siket Traján postaigazgató a következőképpen nyilatkozott egy újságíró előtt a nagyszabású csalásról:

— Azt sem tudom még — így szól a postaigazgató — hogy voltaképpen mi az a Lloyd Express? Majd a vizsgálat ki fogja deríteni, hogy kik károsították meg a postakincstárt. Az ügy most a kereskedelemügyi minisztériumban van s feljelentésemre az itteni rendőrség is megindította a nyomozást. Többet igazán nem mondhatok a dologról.

Nagyváradon természetesen óriási feltűnést kelt a szenzációs leleplezés. Annál is inkább, mert a csalásban kompromittálva van egy egész sereg ismert kereskedő. A Kochi testvérek cég ma nem nyitotta ki az üzletét.

EGYHÁZAK.

— (Ezer a karánsebesi püspökválasztás körül.) A karánsebesi püspökválasztás után most heves csatározások folynak Badescu, a megválasztott püspök hívei és dr. Olariu kisebbségben maradt,

de annál elszántabb pártja között. A Budapesti megjelenő hazafias „Lumina”, mely az Olariu-párt szócsöve, legutóbb szóserinti szövegében közölte azt a súlyos vádakkal telt tiltakozó iratot, melyet Olariu hívei Metianu nagyszabású érseknek elküldtek. E memorandum nagy megdöbbenést keltett az egész románságban, mert végtére is egy már megválasztott püspök ellen emeltettek súlyos vádak. Az egész román nemzetiségi sajtó elhallgatta az iratot, csak a lugosi „Drapelul” kivételével, mely súlyos szidalmakkal illeti a Luminát és egyben megvádolja Metianu metropolitát, hogy titkos összeköttetést tart fenn a Luminával és hogy ő közölte a „piszkos” memorandumot. Erre a cikkre válaszul, a Lumina legutóbbi számában újabb leleplezésekkel áll elő. Megdöbbenő képét tárja fel annak a terrorizmusnak, melyvel sikerült Badescunak a többséget megnyerni. A lap elmondja, hogy a román nemzetiségi klub a választást megelőző szombaton Budapesten értekezletet tartott és ott megfenyegették Popovics lugosi esperest és képviselőt, hogy kizárják a nemzetiségi pártból, ha Olariura mer szavazni. Ugyancsak erről az értekezletről felszólították Badescut, hogy püspökké való megválasztásának iratait ne terjessze fel az érsekhez, hanem várja be a mostani kormány távozását. A Lumina még számos súlyos vádat hoz fel és tiltakozik az ellen a terrorizmus ellen, melyvel Badescu érdekében Metianu érsekre hatni akarnak.

Községek köréből.

Budapest, augusztus 3.

A köztisztaságra vonatkozólag az 1879. évi LX. t.-cz. 1. §-a alapján országsszerte alkotott törvényhatósági szabályrendeletek lennének a rendfentartásra hivatva. A szabályrendeletek meg is vannak mindentű. Ellenük nem is igen merülhet fel elvi kifogás. Mit ér azonban a teoretikus tökéletesség, mikor a rendelkezéseket csak részben és hanyag nemtörődomséggel hajtja végre az illetékes hatóság. A nemtörődomség magyar betegség... Csak akadna már valaki, aki ennek a speciális magyar átoknak kitalálna az ellen-szerét!

Végig kell menni egy községen így nyár közepén. Még a község jobb utcáin is található kutyafolyások, mosólé kiöntések. Tessék aztán elhagyottabb utcákat, közöket meglátogatni. Szemét, hulladék, moslék az árkokban. Néhol egy-egy döglött baromfi. Mindenütt pedig kazalnyi trágyarakások. Így fest a falu.

A szemét, hulladék, állati dög kihordatásához csupán kis szigorúság kell. Minden községnek megvan a maga szemétkerülő helye. Csak rá kell szorítani a lakosságot, hogy hulladékait kihordja. Egy néhány renitenskedőn elverni a sorpot és mihamar rend lesz.

Kissé nehezebb már a trágyakazlak dolga. A trágya büze, egészségére káros kigőzölgése mellett is érték s így már könnyesebb elbirálás alá esik. Az állattartó gazda udvarában mindig van trágya. Meg nem engedhető azonban, hogy özönnyi trágyákat tartson otthon a birtokos közönség. Harcoljon az előjáróság a trágyadombok ellen. Honosítsa meg ott, ahol még nincs használatban, a deszkaoldalú, zárt trágyagödörket. A gödör egyrészt mérsékli a bűzös kigőzölgést, másrészt megakadályozza a trágyalé szétfolyását. Egy nyári zápor után képzeljük el a trágyadomb környékét! Mindenekelőtt azonban ellenőrizze az előjáróság a trágyakészlet időnkinti kihordását. Itt a nyár, az erjesztő, bomlasztó forrás. Egyéb sem hiányzik még a silány terméskilátások mellé, csak valami tisztátalanságból származó fertőző betegség a falusi nép körében. Már pedig a bűz, a szenny melegágya a betegségek bacillusainak.

Eihanyagolt állapotban van országsszerte a fertőtlenítés. Fertőtlenítő gép jó, ha járásonkint van egy, de sok helyt még dezinficiáló folyadékok sincsenek készletben. Maga a fertőtlenítés minképpen így semmivé, nevétséggé zsugorodik össze. Az állati betegségek utáni fertőtlenítés még tűrhető.

Meszeléssel, öfveléssel, vályueléggel még úgy ahogy utját állják a további fertőzésnek. Az emberi betegségekkel szemben azonban koránt sincs még ily óvintézkedés sem. Az elhalt tüdővésztes után kiszellőztetnek, vagy még azt sem és pont. Az előjáróságnak lenne kötelessége forszirozni, hogy a ruhákat át-főzzék, szobákat ujrameszeljék, ágyneműket fertőtlenítsék, szóval minden lehető megtegyenek a maguk laikus eszközeivel is, hogy a fertőzés felületesség, tisztátalanság útján való terjedése meg-gátoltassék.

Országos mozgalom folyik a tüdővésztesek megmentésére. A szanatóriumok számadatokkal mutatják ki, hogy ápolásukkal hány tüdővészteszt adtak vissza az életnek, a munkának, a hazának. — Mi többet menthetünk meg, ha a köztisztasági rendszabályok fölött éberem őrködünk. — S mekkora még azon fertőző betegségek száma, melyek kisebb kvantumban bár, de évről-évre rendszeresen szedik áldozataikat vigyázatlan, gondatlan emberársaink közül. És ha mindig csupán csak az bűnhődnek, aki vigyázatlan, gondatlan!...

A megszokás igen nagy hatalom. Oly könnyen, oly rövid idő alatt rendre tisztaságszeretetre lehetne szoktatni a községi lakosságot mindenütt. Csak át kellene érezni a köztisztaság egészségügyi fontosságát, csak nem kellene sajnálni azt a kis időt, azt a kis vesződséget érdekében és jól eszben kellene tartani azt, hogy tisztaság félegészség.

Molnár Béla.

TÁVIRATOK.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék záratai.

New-York.

	aug. 3.	aug. 2.	jul. 31.
Buza			
locobuza	115	114 ³ / ₄	117 ³ / ₄
juliusra	—	—	—
szeptemberre	111	116 ³ / ₄	—
decemberre	118 ¹ / ₄	111 ³ / ₄	112 ³ / ₄
májusra	—	109 ³ / ₄	—
Tengeri			
juliusra	—	—	—
szeptemberre	72 ³ / ₄	74 ¹ / ₂	—
decemberre	65	65 ¹ / ₂	74

Chicago.

Buza	szeptemberre	102 ³ / ₄	103 ³ / ₄	—
	decemberre	100 ³ / ₄	101 ³ / ₄	104 ³ / ₈
Tengeri	szeptemberre	64 ¹ / ₄	65 ³ / ₄	68 ¹ / ₂

Newyork aug. 3. Gyapot Newyorkban helyben 13.10 (12.80 tegnap), gyapot szept. 12.85 (12.56), gyapot novemberre 12.28 (12.60), gyapot Neworleansban helyben 12.28 (12.1/2), petroleum Stand white Newyorkban 12¹/₂ (8.25), petroleum Stand white Filadelfiában 8.25 (8.20), petroleum Refined in Cases 8.20 (10.65), petroleum Credit Blancs at Oil City 10.65 (1.58), zsir Western steam 1.58 (11.75). Zsir Rohe és Brothers 12.60 (12.00).

Chicago, aug. 3. (Zárlat.) Zsir szept.-re 11.15 (tegnap 11.32), zsir októberre 11.12¹/₂ (11.30), szalonna short clear — (11.68), sertésusz szept.-re — (20.57).

Az osztrák porcellánkartel.

Berlin, aug. 3. (Saját tudósítónktól.) Az osztrák porcellánkartel felbontása következtében az osztrák porcellángyárak jelentékenyen leszállították az árakat s az itteni porcellánipar attól tart, hogy az osztrák gyártmányok nagy tömegben fognak beözönlenni Németországba és esetleg a német kiviteli piacokon veszedelmes versenyt támasztanak a német porcellániparnak.

A rajnai szénszindikátus.

Berlin, augusztus 3. (Saját tudósítónktól.) A rajna-westfáliai szénszindikátus továbbra is fenntartja az eddigi üzemkorlátozást, amely a szénbányászat terén 20%, koksban 40% és brikettben 20%.

UJDONSÁGOK.

NAPIBEND. Naplár. szerda augusztus 4. — Róm. kath.: Dómonkos. — Prot.: Dómonkos. — Görög orosz: jul. 22. Mária Magd. — Zsidó: Ab 17. — A napkél reggel 4 óra 41 perczkor, nyugszik este 7 óra 30 perczkor. — A hold kél este 9 óra 25 perczkor nyugszik reggel 7 óra 28 perczkor.

A Budapesti Pinczeregylet táncmulatsága a Mátyásföldi Park vendéglőben. — A „Magyarok bejövetele”, Feszty Árpád körképe a Városligetben. Nyitva reggel 8-tól este 11-ig. Belépődíj 1 korona. — A Nemzeti Szalon kiállítása. Nyitva 9-6 óráig. Belépődíj 1 korona. — Allandó kiállítás a „Könyves Kálmán” szalonjában. Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uj Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3.). Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uránia kiállítása (Kigyó-tér). Nyitva egész nap. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő múzeumok: A Nemzeti Múzeum ásvány tárai 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10-1-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9-6-ig. — A Közlekedési Múzeum 1-6-ig. — Az Aquincumi Múzeum egész nap. — Az Érszék-Múzeum 9 órától 1/2-ig és 3-4-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Múzeum Könyvtára 9-4-ig. — Az Akadémia Könyvtára 3-7-ig. — Az Egyetemi könyvtár 9-12-ig és 3-8-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9-2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára 9-2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanzerkiállítás 3-6-ig.

Petőfi munkái.

* * *

A segesvári mezőn nagyon szépen ünnepeltek. Szépen, lelkesen és magyarul. Volt beszéd (mikor nincs nálunk beszéd?), volt virág, volt koszorú és hazafiúi tor. És volt még sok minden egyéb, ami ünnepszéghöz és a honfiúi mivoltához szükséges vala. A nemzet nagy poétáját pedig, Petőfit, még külön is ünnepelték. És elmondták róla, mint ahogyan ez már obligát forma, hogy „de szelleme örökké él.”

Bizony, szép dolog az nagyon, hogyha valakinek a „szelleme örökké él”. Csak azt nem tudom, hogy miképpen képzei ezt a nemzet, az a bizonyos nemzet, amely annyira kisajátította magának Petőfit és amely annyiszor nevezi őt a maga speciális költőjének. Azt a nagyon nagy „élést” például, nem lehetek róla, nem látom sehol. Nem akarok tovább menni és csak a Petőfi olvasottságát említem meg. Ebből a szögből nézve a „de szelleme örökké él” szónoki fogást, meg kell állapítani, hogy Petőfi a nagy tömegek számára éppenséggel nem él. A nemzet, vagy ha jobban tetszik: a Nemzet nem olvassa Petőfit. Vagy legalább is nem eléggé. Az iskolák tönkremagyarazzák és agyonesztetizálják a poézisét, nem tudnak fölemelkedni az egyéniségéhez és megdohosítják a szabad, szépséges levegőjét. A tömegek klasszikussá buktatták, az írása dogma lett, amelyre esküsznek, de amelynek se a szépségét, se az artisztikumát, se a hibáit nem tudják megérteni. Ez a meleg, forró ember egyszerűen megkövesedett hatvan esztendővel a halála után. A publikuma visszabukott az ő nivójáról a saját nivójára. Petőfit elérte a saját nagyságának a sorsa: klasszikus lett.

Még egy megállapítás: Petőfinek az összes munkái olcsó kiadásban nem jelentek meg. Ezt a tényt, amely a magyar kulturát szomorúan és sötétén jellemzi. Nincs olcsó Petőfi-kiadásunk, — csak a versei jelentek meg koronás kiadásban.

Ha a németeknek, francziáknak Petőfijük volna, egy márkáért, egy frankért már régen oda-dobták volna az összes munkáinak a kincsét. Aminthogy a Petőfinél százszorta könnyebb sulyu poéták ma már mind hozzáférhetők egy márkáért, egy frankért.

Olcsó kiadásunk amugy is kevés van, ami pedig van, abban sincs köszönet. A legnagyobb részük olyan, mintha analfabéták csinálták volna analfabétáknak. A slendriánságnak az istenné emelt típusai. Van egy olcsó Kisfaludy Károly kiadásunk például, amelyben minden oldalon legalább tíz sajtóhiba van. Az olcsóság nálunk használhatatlanságot jelent. Könyvet nálunk már csak azért sem lehet olvasni, mert nem hozzáférhető valami a magyar könyv.

Ugy látszik, Petőfire még nem értünk meg. De még a könyvekre sem.

— Személyi hírek. Rauch báró horvát bán ma Zágrábból martijaneai birtokára utazott. — Cibulka Hubert báró budapesti hadtestparancsnok hatheti szabadságáról ma visszérkezett Budapestre és átvette a hadtestparancsnokság vezetését. — Gerenday László, a Hálókocsi-Társaság magyarországi képviselője hosszabb szabadságra indult.

— A trónörökös és Magyarország. A „Dresdener Neueste Nachrichten” című előkelő drezdai újság föltűnő helyen cikket közöl, amely arról a viszonyról szól, amelyben Ferencz Ferdinánd trónörökös Magyarországgal szemben áll. A cikk szerint Magyarországon évek óta azt a hirt kolportálják, hogy a trónörökös Magyarországgal szemben ellenséges indulattal viseltetik. Ez a nézet a cikkíró szerint abszurd és frivol. Ha a trónörökösnek averziója van valami, vagy valaki ellen, úgy az nem az országnak, de bizonyos politikai metódusnak szól. A trónörökös előtt nem rokonszenvesek azok a törekvések, amelyek a dualizmus megbontására törekcsenek. Ferencz Ferdinándnak meggyőződése, hogy a dualisztikus szervezet széthullása esetén Magyarország rövid idő alatt a kis Balkán-államok nivójára süllyedne le, míg így a gazdasági és politikai fejlődése erős és hatalmas. Annak az álláspontnak a hive, hogy a szeparáló törekvéseknek se katonai, se gazdaságpolitikai téren nincs jogosultsága, mert ezek gazdasági katasztrófának a bevezetői.

— A király vadászata. Királyunk tegnap szép időben Konrad bajor herceg és vadásztársasága kíséretében Steinkogelbe ment, ahonnan vadászokcsiban folytatta útját Offenseig, ahol aztán a vadásztársaság lóra szállott. Alig foglalta el a király a vadászó helyét, amikor egyszerre óriási zivatar és felhőszakadás támadt. A vadásztársaság rá akarta bírni a királyt, hogy a vihar elől térjen vissza az offensei vadászházba, de a király azt felelte, hogy ez nem volna vadászhoz méltó dolog. Két óra hosszat tartott az eső, amely után a király teljesen átázva, de a legjobb kedvben visszatért Ischlbe, ahol azonnal visszavonult pihenni.

— Uj királyi tanácsosok. A király Szerdahelyi Antal posta- és távirtdafelügyelőnek nyugalmába vonulása alkalmából sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül, dr. Wolf Vilmos budapesti gyakorló ügyvédnek, a jogi szakirodalom terén szerzett érdemei elismerésül a királyi tanácsosi címet újmentesen adományozta.

— A német császár kúntlet. A Staatsanzeiger szerint Vilmos császár Tevfik pasa rendkívüli török nagykövetnek a porosz korona érdemrendjét, lovag Bilinskinék, az Osztrák-Magyar Bank volt kormányzójának a vörös sasrend nagykeresztjét, rohonczy Pranger József, az Osztrák Magyar Bank vezértilkárának a II. osztályú vörös sasrendet a csillaggal, Diran bey, a török rendkívüli követség első titkárának, gölnczbányai Elischer Viktor, az Osztrák-Magyar Bank központi felügyelőjének (Budapest), Freyer János, az Osztrák-Magyar Bank központi felügyelőjének (Bécs), dr. Flittner Frigyes, az Osztrák-Magyar Bank budapesti főintézete főnökének és Hanacek Bogumil, az Osztrák-Magyar Bank bécsi főintézete főnökének a III. osztályú vörös sasrendet, Winterstein Frigyes báró dr., az Osztrák-Magyar Bank alkormányzójának Bécsben és Tarlovich József, az Osztrák-Magyar Bank alkormányzójának Budapesten az I. osztályú királyi koronarendet és Chevki bej, a török rendkívüli nagykövetség második titkárának, Liebert Sándor, az Osztrák-Magyar Bank főkönyvelőjének és Planer Gyulának, az Osztrák-Magyar Bank felügyelőjének s a pozsonyi fiókintézet főnökének a harmadosztályú királyi koronarendet adományozta.

— Uj pénzügyi tanácsos. A király Bóka Ede dohánybevaltó felügyelőnek végleges nyugalmába helyezése alkalmából sok évi hű szolgálata elismerésül a pénzügyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— Hajórajunk Fiumében. A fiumei révkapitánysághoz érkezett jelentés szerint haditengerészetünk nyári hajóaja augusztus 17-én ötnapos tartózkodásra Fiuméba érkezik.

— A diplomáciából. Gróf Lützow római osztrák-magyar nagykövet szabadságra elutazott. — Báró Uchida bécsi japán nagykövet svédországi utjáról visszaérkezett Bécsbe. — Hrantlovics-Czevaszin Oszkár vezérkari őrnagy, szófiai katonai attaséknak szabadságáról visszatért állomáshelyére. Az attasé e hó közepéig marad Szófiában s azután a 2. hadtest keretében résztvesz a morvaországi nagy hadgyakorlatokon.

— Léghajón az északi sarkra. A Lokalanzeiger értesülése szerint Sütze danczigi tanár léghajóexpedicziót tervez az északi sarkra. Sütze tanár erre a célra saját tervei szerint nagyszabású kormányozható léghajót fog építeni.

— Katonai hírek. A st.-pölteni lovas gépfegyverosztály tegnapelőtt kiváló katonai bravúrral végzett gyakorló-utat tett meg, amennyiben egy nap alatt 115 kilométernyi hegyes-völgyes úton jutott át s egy napra rá a legénység és a lovak egyformán kitűnő állapotban érkeztek vissza St.-Pöltenbe.

A közös hadsereg és haditengerészet hadbírái főnökük, Treidler János tábornok-főhadbíró, osztályfőnök iránt való hálájuk és tiszteletük kifejezésére huszezer koronás alapítványt tettek, amelynek jövedelme hadbírák segélyre szoruló özvegyeinek és árváinak jut. A hadügyminiszter most állította ki az adományról az alapítólevelet, amelynek értelmében az adományozás joga a közös hadsereg rangban legidősebb tényleges hadbíráját illeti. Az alapítvány megőrzését és kezelését a hadügyminisztérium vállalta magára s a járulékokért való kérvényeket minden év február 15-éig a hadügyminiszternél kell benyújtani.

— Uj egyházkerületi felügyelő. A dunántúli ágostai hitvallású evangélikus egyházkerület újonnan megválasztott felügyelőjét, Véssey Sándort e hó 18-án iktatják be új állásába Sopronban. A dunántúli evangélikus egyházkerület elnöksége a beiktatás ünnepeére meghívta valamennyi dunántúli vármegye törvényhatóságát, amelyek a beiktatási ünnepen küldöttségekkel vesznek részt.

— Pszichológiai kongresszus. Ma este nyitották meg Genfben a VI. nemzetközi pszichológiai kongresszust. A résztvevők száma ötszázhuszonhét. Az ismerkedési est rendkívül nagyarányú volt. A kongresszus holnap kezdi meg működését.

— A török képviselőházi küldöttség. Jelentették, hogy az európai parlamentek meglátogatására kiküldött török képviselőházi küldöttség megszakította útját és visszatért Konstantinápolyba. A török kormány az ősszel külön deputációt küld Budapestre a magyar parlament meglátogatására.

— Kijelentett gazdasági cseléd. Huszti Sándor gazdasági cselédet, ki 32 éve szolgált Nemestóti Szabó Antal gazdaságában, Darányi Ignác földmívelési miniszter hűségese szolgálatai jutalmául elismerő diszokirattal és 100 korona jutalommal tüntette ki.

— Jegyzők gyűlése. Győr-, Moson-, Vas-, Veszprém és Zalavármegyéi községi és körjegyző-egyesületeinek képviselői Győrmege székházában nagygyűlést tartottak, amelyen megalakították a dunántúli jegyzők nevelőintézetének egyesületét. A nagygyűlésen Posch Mihály, a győrmegei községi és körjegyzők egyesületének elnöke elnökölt s ugyan ő terjesztette elő az alapszabályokat, amelyeket a nagygyűlés több módosítással elfogadott. Azután megválasztották az ideiglenes tisztikart, Csizmadia László elnökkel, majd az intézet megalakulásáról táviratban értesítették gróf Andrássy Gyula belügyminisztert és az intézet alapításához támogatását kérték; táviratban üdvözölték egyúttal gróf Hadik János belügyi államtitkárt és Uszky Bálintot, a jegyzők országos egyesületének elnökét. A jövő iskolaévből főlállítandó intézet költségvetése 22.300 korona kiadást és 22.700 korona bevételt tüntet föl. Az egyesületnek nyolcz vármegye 691 jegyzője közül 281 a tagja.

— A jassyi diákkongresszus. A jassyi román diákkongresszus szervező-bizottságának a hazai oláh hírlapokban közzétett felhívására, mely a többek között tudomására hozza a magyarországi oláh nemzetiségű ifjuságnak, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter nem adott ki semmiféle olyan rendeletet, mely eltiltaná őket attól, hogy résztvegyenek a Jassyban (Romániában) e hóban megtartandó román diákkongresszuson, illetékes helyről nyert felhatalmazás alapján a Budapesti Tudósító kijelenté, hogy ez nem felel meg a valóságnak, mert a vallás- és közoktatásügyi miniszter igenis adott ki olyan rendeletet, amelyben megtiltotta a hazai egyetemi, felsőbb és középiskolák oláh nemzetiségű ifjainak, hogy résztvegyenek a Jassyban megtartandó diákkongresszuson és ez a rendelet ma is fennáll.

— Kiküldés tanulmányra. A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Barabás Albertet, a kolozsvári unitárius főgimnázium tanárát külföldre küldötte, hogy a Petőfi és Nietzsche közötti irodalomtörténeti vonatkozásokat felkutassa és megállapítsa. Dr. Barabás a napokban el is utazott Németországba. Jelenleg Weimarban tartózkodik, ahol a Nietzsche Archiv-ban megkezdte kutatását.

— **A morvaországi hadgyakorlatok.** A király, továbbá II. Vilmos német császár, valamint idegen államok számos katonai képviselőjének a jelenlétében tartják meg az ezidei hadgyakorlatokat Morvaországban. A hadgyakorlatok, mint már jelentettük, szeptember 8-ától 11-ig lesznek *Ferencz Ferdinánd* főherceg, trónörökös, lovassági tábornok személyes vezetése alatt állanak, akinek, mint segédközege, a vezérkar főnöke áll rendelkezésére. A hadgyakorlatról részletes rendelkezéseket adtak ki, amelyekből a következőket emeljük ki:

A kiinduló helyzetet, a hadrendet és a hadgyakorlatok vezetőségeinek rendelkezéseit a két fél parancsnokaival (hadtestparancsnokokkal) augusztus harminczadikán a vezérkar főnöke közvetlenül tudatja. A kiinduló helyzetre vonatkozó rendelkezés csak a két fél parancsnokainak, illetőleg vezérkari főnökeinek személyes használatára szolgál. E rendelkezéseket, valamint a hadrendet a kiinduló helyzet elfoglalása előtt köztudomásra hozni nem szabad.

A király hadiszállása Grossmezeritschben lesz. A hadgyakorlatok vezetősége is szeptember 7 és 11 között Grossmezeritschben tartózkodik. A főhadiszállás parancsnoka *Kutschera* Richárd vezérkari ezredes, aki mellé Filz Alfréd vezérkari őrnagyot és Glöckner Károly és Ferjentsik Ottokár vezérkari századosokat osztották be. Térparancsnok Grcevizki Viktor őrnagy, melléje beosztva Baril Leó gyalogsági százados. A sajtóirodát lovag Hoen Miksa vezérkari alezredes vezeti, aki mellett vannak Lusztig Gyula vezérkari őrnagy, Burger Márton százados és Kowy I. és Gonda Henrik az osztrák, illetve a magyar sajtó hivatalos képviselői. A főhadiszálláson vannak még Vogt Lipót százados, mellette Wandas Károly százados elszállásolási és élelmezési tiszt, továbbá a parancsértisztek, a tábort csendőrség és a törzscsapatok, még pedig 8. hadtestparancsnoksági gyalogság és 13. dragonyosrezdébeli lovasság. A törzscsapatok szeptember másodikán, illetve szeptember ötödikén érkeznek Grossmezeritsch-be. Parancsok közvetítésére az önkéntes automobil- és önkéntes motorcikliscsapatok tagjait osztották be.

A hadvezetőség élén áll *Ferencz Ferdinánd* királyi herceg, trónörökös, lovassági tábornok, aki a hadgyakorlatok vezetését ő felsége legfelsőbb utasításai értelmében intézi. Melléje osztották be Brosch Sándor vezérkari őrnagyot, szárnysegédet, továbbá gróf Gudenus Gábor vezérkari százados, Károly Ferencz József királyi herceg dragonyos főhadnagyot. Kern Imre gyalogsági főhadnagyot és gróf Küni Erik tartalékos dragonyos hadnagyot, parancsértiszteket, valamint az önkéntes automobil-csapat két tagját. — A vezérkar főnöke hötzendorfai Konrad Ferencz gyalogsági tábornok, helyettese Langer Rudolf vezérőrnagy, szolgálatára beosztva Putz Ferencz vezérkari százados. Mellette vannak lovag Krausz-Elislagó Henrik vezérkari ezredes, lovag Paics József vezérkari őrnagy, Lerch Teodor vezérkari őrnagy, Merizzi Erik, Slamecka Oszkár, lovag Zeynek Tivadar, Kundmann Rudolf és Höger Pál vezérkari századosok és Metzger Hugó, a vezérkarhoz berendelt főhadnagy. A tábortávirda főnöke Goiginger Henrik vezérkari ezredes. Mellette vannak Körner Tivadar és Abele Ferencz vezérkari századosok, Mader Rikárd, a vezérkarba beosztott főhadnagy.

A hadgyakorlaton résztvevő külföldi tiszteket az attasé-szállás parancsnoka, Urbánszky Ágost vezérkari alezredes kíséri a gyakorlatok terepén. Melléje vannak beosztva Dittl Rudolf vezérkari alezredes, Krammer Gusztáv vezérkari őrnagy és Hubka Gusztáv gyalogsági százados.

— **Elégett város.** A tűzvész, mely a múlt héten Oszakában két napon át pusztított, a város északi részét teljesen elpusztította. Összesen 15.368 magán, 11 hivatali épület, 8 iskola, 4 bankház és 10 gyár lett a tűz áldozata. Európai cégek nem szenvedtek kárt. A tűz nagy terjedésének oka a szűk utcák és a vízhiány. A hajléktalanok ezerszámra táboroznak a szabad ég alatt. Élelmiszerekben hiány van. A kárból csupán 500.000 yen van biztosítva japáni társaságoknál. Sok fizetésképtelenségtől tartanak.

— **Halálos ítéletek.** Január elsejétől június 30-ig Oroszországban a hadi törvényszékek 739 halálos ítéletet hoztak, melyek közül 347 esetben végrehajtották a kivégzést. Januárban 121 halálos ítélet volt, februárban 132, márciusban 143, áprilisban, mikor a törvényszékek szünetet tartottak, 69, májusban 151 és júniusban 123. Egy Pirosow nevű hadnagyot háromszor ítélték halálra, míg most a legfelsőbb katonai törvényszék az utolsó fórumon végképp felmentette a hadnagyot.

— **Thököly Imre nyugvóhelye.** II. Rákóczi Ferencz bujdosótársát, Thököly Imre fejedelmet e hó végén helyezik immár örök pihenőhelyére a késmárki evangélikus templomhoz épített sírkápolnában. A fejedelmi hamvakért, amikor azoknak hazahozatala elhatározatot, két város versengett, Késmárk és Eperjes. A kápolnát *Sztehló* és *Lux* építőművészek tervei szerint építették meg s annak homlokzata harmonikusan olvad bele a templom ornamentikájába. Belül a kápolnával, a bejárással szemben levő falon van a *Holló* Barnabás szobrászművész mintázta emléktábla a fejedelem domborművű arcképével és czimerével. A tábla fölírásának hiteles szövege a következő:

„Itt nyugszik a halhatatlan szabadsághős, késmárki gróf Thököly Imre, Felső-Magyarország és Erdély fejedelme. Született 1657. szeptember 25-én késmárki családi várban. Meghalt 1705. szeptember 13-án számkivetésben, Kis-Azsia Izmid Nicodemia városában. Drága hamvait, hogy e hazaföldjében nyugodjanak, a nemzeti hála visszahozatván, országos ünnepélyvel 1906. október 30-án, születése helyén, itt e szentegyházban temettette el. Áldás poraira! Dicsőség emlékeztén!”

A szarkofág mellett ott van a fejedelem izmídi sírköve is. A kápolnát magasztos rendeltetésének ünnepélyesen fogják átadni s az átadásra *Thaly* Kálmán v. b. t. tanácsost kéri fel, aki 1906-ban a drága hamvak hazahozatalakor az országos bizottság vezetője volt. Az átadásnál képviseltetni fogja magát a kormány és jelen lesznek azon az evangélikus egyház vezető férfiai mindannyian.

— **A szepesiek kongresszusa.** A szepesiek országos kongresszusa az egész világban és az országban szétszórta szepesiek közül mintegy ezer embert hozott össze Iglón három napra, hogy a találkozás örömei közben az összetartozandóság érzetét ápolják. A kongresszus megmutatta, hogy a Szepesség fia az egész országban mindenfelé tisztos pozíciókban öregbitik a szepesiek jó hírét, amelyet azok szorgalmuk, egyszerűségük és becsületességük által a multban és a jelenben kivívtak maguknak. Az ünnepségek aug. 2-án este ismerkedési estélyvel kezdődtek. Az iglói Vigadóban mintegy 700 ember örült a viszontlátásnak. Aug. 3-án reggel a katonai zenekar riadóval járta be a várost. Dél előtt tíz órakor kezdődött meg a kongresszusi nagygyűlés, amely rendkívül élénk érdeklődés mellett folyt le.

Gróf Csáky Vidor elnöki megnyitóját után *Salamon* Géza főispán nagyhatású beszédben üdvözölte az összesiegelelt zipczereket. *Folgens* Kornél polgármester a város nevében *Günther* Antal igazságügyi minisztert, Siposs kamarai elnököt, Roth Kassa-oderbergi vasúti vezérigazgatót és az idegeneket üdvözölte. *Kray* István szegedi itélőtáblai elnök a vendégek nevében megható beszédet mondott, amelyben a szepesieknek a szűkebb hazához való ragaszkodását kedves jellemzéssel domborította ki. *Fischer* Miklós főgimnáziumi igazgató ismertette a kongresszus geneziséjét, feltüntetve *Géczy* Lajos nagyváradi ny. jószágkormányzó és az Iglón megjelenő Szepesi Lapok érdemeit, amely lap *Géczy* eszméjét országosan ismertté tette és a siker elérésében országlánrészt illelt meg.

Ezután a budapesti szepesi egyesület tartott rendkívüli közgyűlést *Haberern* Pál egyetemi tanár elnöklete mellett, akinek szép ismertető beszéde hatása alatt számosan léptek az egyesület kötelékébe. *Münnich* Kálmán bányatanácsos a kongresszus elismerését tolmácsolta a budapesti szepesi egyesületnek, amely sok szegény szepesi tanulót segített tanulmányai elvégzésében. *Jessen-szky* Pál indítványára kimondotta a közgyűlés, hogy a kongresszust állandósítja és tíz éven belül újra megtartja. Előkészületeit megyei szervezett bizottság fogja vezetni.

Délben banket volt a Vigadóban, melyen *Günther* igazságügyminiszter is fölszólt. Beszéltek még gróf Csáky Vidor, *Folgens* polgármester, *Salamon* főispán, dr. *Lupkovits*, *Selterreich* Kornél, dr. *Posevitz* Samu, *Münnich* Kálmán és mások. A budapesti szepesi egyesület délután volt elnökének, *Münnich* Aurélnak sírját megkoszorozta. A vendégek részt vettek a *Vörös Kereszt* ünnepélyén. Este hangverseny volt, amelyen *Breuer* Eva, *Filla* Elza, *Boemm* Klára, *Géczy* Lajos, dr. *Szörényi*, *Marschalkó* főhadnagy, *Cservenka* Károly, *Répászky* István arattak tetszést. Holnap mintegy kétszázán kirándulást tesznek Iglófüredre.

— **Tizenkét ember vízbe fullt.** Mint a Keleti-tenger mellett levő Regenwaldeből jelentik, Vietzkerstrand község előtt három halászbárka, melyben tizenketten ültek, felborult. Két bárkát a vihar a partra vetett. Mind a tizenkét ember valószínűleg a vízbe fullt.

— **Györgye nevelése.** A világnak eddig is megvolt a maga változtathatlan véleménye *Györgye* szerb extrónörökös szerepléséről. A szerbek is körülbelül tisztában voltak azzal, csak egyet nem tudtak még pontosan kiszámítani: azt, hogy mennyit mulasztottak, amikor *György* urit nevelték. Most azonban már birói ítéletben is kimondták, hogy súlyos és helyrehozhatatlan mulasztások történtek a még most is rakoncátlan *Györgye* nevelése körül. A minden körülmények közt különös birói ítélet előzményei ezek: A Belgrádban megjelenő „Znovo” című lapot még tavaly betiltották, miután a cikk az ügyészség véleménye szerint *Péter* király és *György* volt trónörökös ellen sértést tartalmazott. A cikk különösen *György* herceg viselkedését tette éles kritika tárgyává. A lap felebbezással élt a betiltás ellen s így az ügy a legfelsőbb országos törvényszék elé került, amely a betiltást feloldotta. Az érdekes ítélet megokolása a következőket mondja:

„Ha a király Szerbia jövőendő királyának viselkedésére és nevelésére nem fordít elegendő gondot, habár arra mint apa, uralkodó és legfőbb hadur a trónörökösrel szemben jogosítva, sőt kötelezve van, akkor az alattvalóknak kötelessége, hogy a királyt erre a magas kötelességére figyelmeztesse, történjék ez sajtó útján vagy bármi uton. Ha a trónörökös viselkedése nem alkalmas arra, hogy népének szeretetét megnyerje, akkor az országnak és népének csak kárára válik. Közismert dolog, hogy *György* volt trónörökös sok minden hibát követett el, ami pozíciója és tekintélye érdekében jobb, ha meg nem történt volna, habár talán csak az ő fékezhetetlen temperamentumának következménye volt; mindazonáltal kötelessége, hogy magaviseletére szigorúan ügyeljen, minthogy ellenkező esetben népének bizalmát elveszíti.”

Az ítéletet dr. *Radivolyevics* Mihály, a legfelsőbb törvényszék bírja írta alá, aki egyike Szerbia legkiválóbb jogászainak és a radikális pártnak egyik vezérférfia.

— **A svéd nagysztrájk.** Stockholmból jelentik: A birodalmi telefonmunkások szakszervezete egyhangulag elhatározta, hogy csatlakozik az általános sztrájkhoz. A telefon egyes állandóan alkalmazott hivatalnokcsoportjai azonban nem vesznek részt a sztrájkban. A stockholmi tejfuvarosok részt venni szándékoznak a mozgalomban. A tejkereskedők azonban remélik, hogy el tudják majd látni a fővárost tejjel. A Dagen értesülése szerint a stockholmi városi munkások és világító munkások is elhatározták, hogy csatlakoznak a sztrájkhoz.

Svédországban tudvalevőleg 80.000 munkást zártak ki és holnapra várható az általános sztrájk kitörése. A szakszervezetek nemzetközi titkársága körlevélben felhívta a magyar munkásokat, hogy támogassák anyagilag a svéd munkásokat nehéz küzdelmükben. A magyar munkások annál is inkább eleget fognak tenni e felhívásnak, mert két év előtt a svéd szakszervezetek is támogatták anyagilag a kizárt építőmunkásokat.

A malmői szakszervezetek, a közúti vasút alkalmazottain kívül, elhatározták, hogy csatlakoznak a sztrájkhoz.

— **Életmentés a Balatonon.** Tegnap reggel izgalmas jelenetnek voltak tanúi a Balaton-Bogláron időző fürdővendégek. *Szabó* Sándor földbirtokos kétlovas kocsiával a Balatonba hajtott. Hirtelen mély vízbe került, a lovak szerszáma összekuszálódott és a földbirtokos lovastól együtt nagy veszedelemben forgott. A parton álló több száz ember tétlenül nézte a veszedelmes helyzetbe került földbirtokos vergődését, míg végre az ott nyaraló *Berger* Bertalan Vilmos kaposvári ember segítségére sietett és megmentette a veszedelemben forgott fogatot. A parton álló közönség lelkes éljenzéssel üdvözölte a bátor életmentőt.

— **Megölte a szeretőjét.** A pálfalvai ákácokban ma hajnalban Oroszlános Ferencz huszonnyolcz éves erdész agyonlőtte a szeretőjét, *Körösi* Erzsébetet, azután megszökött. Utközben öngyilkosságot kísérelt meg és magára lőtt. Sebesülten tért be Pasztóra, ahol elfogták, orvosi kezelés alá adták, majd fölhozták Pestre. A rendőrség a beismerésben lévő embert letartóztatta és a rabkórházba szállította.

— **Kitüntetés.** A király Szalay Lőrincz pénzügyi számtanácsosnak nyugalmába helyeztetése alkalmából sokévi hű és buzgó szolgálata elismerésül a pénzügyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— **Csalás egy nábob nevével.** A rendőri vizsgálat már csaknem teljesen kibogozta annak a csalásnak a szövevényét, amelyet néhány körmönfont ember *Dungyerszky* Bogdán óbecsei földbirtokos kárára akart elkövetni. Tegnap és ma reggel *Breslin* Emil bankbizományost hallgatták ki, aki, mint tegnap már említettük, részben beismerő vallomást tett. Későbbi kihallgatása alkalmával aztán társairól is beszélt s az így kapott adatok nyomán most már kitűdött, hogy az egész manipulációnak ki volt a tulajdonképpeni értelmi szerzője. *Breslin* volt ugyanis az az ember, aki mint *Dungyerszky* Bogdán földbirtokos szerepelt. Azt mondja, hogy dr. *Mandics* Ede fővárosi ügyvéd nagyon jól tudta, hogy ő nem *Dungyerszky*, hiszen négyszemközt mindig *Breslin* urnak szólítottá, azonkívül pedig ő adta neki a pénzt az utazgatásra. *Breslin* azt állítja, hogy *Weisz* ügynök is nagyon jól tudta, hogy ő kicsoda; ha a gazdag *Dungyerszky* lett volna, nem kellett volna neki tíz-husz korona költséget előlegezni, hogy utazhasson. *Breslin* elmondta még, hogy ő csak eszköz gyanánt szerepelt és mindenért csupán csak hateres korona províziót biztosítottak neki. A főkapitányságon *Breslin* Emilt letartóztatták s vallomása alapján mint terheltet hallgatták ki dr. *Mandics* Ede ügyvédet.

Az ügyvéd, akit az ál-*Dungyerszky* erősen megvádolt, *Egry* kapitány előtt egész terjedelmében megismételte első ízben tett vallomását.

— **Egyebet nem tehetek.** — ugymond, — minthogy ugyanazt elmondom, amit már egyszer jegyzőkönyvbe mondtam. Engem *Breslin* Emil félrevezetett, behálózott, ügyiratokkal, ügyvédek leveleivel becsapott, én jóhiszeműen *Dungyerszky*-nek néztem és ezért igazoltam a személyazonosságát.

A rendőrkapitány ezek után felolvasta dr. *Mandics* Ede előtt *Breslin* Emilnek ellene tett súlyosan terhelő vallomását. Dr. *Mandics* Ede erre ezt mondotta:

— *Breslin* Emilnek ellenem tett vallomására nézve pedig egyéb megjegyzésem nincs, minthogy az elejétől végig szemenszedett hazugság. Nem felel meg a valóságnak egyetlen szava sem.

Dr. *Mandics* Ede erőlesen visszautasította azokat a vádakot, amelyekkel a vádolt szélhámus őt illeti. Azt mondja, hogy *Breslin* mindent azért csinál, hogy tisztességes emberek bajbakeverésével segítsen magán. A rendőrség más véleményen van. Most *Breslin* Emil teleplező vallomása nyomán folytatja a nyomozást.

Egry Péter Pál rendőrkapitány egy órákor kihallgatta *Weisz* Vilmos pénzügynököt is. *Weisz* azt, aki az ál-*Dungyerszky* egyik személyazonossági tanúja volt, arra a terhelő vallomásra nézve hallgatták ki, amit a szélhámus dr. *Mandics* ellen tett. *Weisz* Vilmos éppen úgy, mint dr. *Mandics*, megismételte első ízben tett vallomását. Kijelentette, hogy ő a szélhámosságról nem tudott, őt az ál-*Dungyerszky* ravasz fondorlatokkal behálózta, megcsalta és jóhiszeműen elhitette vele, hogy ő *Dungyerszky* Bogdán. A rendőri nyomozás szigorúan őrzött titkai közül kiszivárgott, hogy ebben a nagyszíli bünygyben meglepő fordulat a küszöbön áll és hogy holnapra feltűnő letartóztatások várhatók.

— **Bűnös színházigazgató.** A berlini Schauspielhaus igazgatója, *Zickel* ellen az ügyészség több feljelentésre vádat emelt. Az egyik feljelentés szerint az igazgató a társulat egy művésznőjétől 30.000 márkát csalt ki, egy másik esetben hamis esküre bujtogalott és rávette a társulat egy színésznőjét, hogy vesse magát alá egy bűnös operációnak, ami aztán a szerencsétlen leány halálát okozta.

— **Huszonkettő — fucsas!** Tegnap délután a detektívek *Basch* Lajos *Hermina*-ut 51. szám alatti vendéglőjében egy huszonegyes társaságot leptek meg. A bankot lefoglalták s a vendéglős és a négy játékos ellen megindították a kihágási eljárás.

— **A kolera.** *Calcuttában* a *Presidenty* Hospital betegápolói közt kitört a kolera. Hat európai apácza és négy európai pacziens halt eddig meg kolerában.

— **A drezdai tűzkatasztrófa.** Adtunk hírt róla, hogy egy drezdai mulatóhelyen tegnap óriási tűzvész tört ki, amikor is igen sok ember égési sebeket szenvedett. Erről a nagy katasztrófáról pótlólag még ezeket jelentik: Amikor a tűz keletkezését észrevették, a közönséget leihatatlan pánik fogta el s mindenki menekülni igyekezett. Sok gyermek a tolongásban elszakadt szüleitől s ezeket a rendőrségre vitték. A tűz a sörös-sátorban keletkezett, amely teljesen leégett. Azonkívül leégett a táncsterem, az ugynevezett tündérpalota és igen sok mutatványos bódé. A kár igen jelentékeny, mert a leégett ötven bódé közül alig néhány volt biztosítva.

Drezdából újabban jelentik: A leégett *Vogelwiese* romjait ma kezdték eltakarítani. Hivatalos adatok szerint 60 ember könnyebben sebesült meg, a súlyosan sebesültek száma pedig 20. Ez utóbbiak a látványosbódékban felhalmozott acetylen robbanásától sebesültek meg, de emberélet nem veszett oda.

— **Pályázatok protestáns lelkészi, tanári és tanítói állásokra.** A monori református lelkészi állásra augusztus 16-ig. — A gyöngyi református gimnáziumnál földrajzi és természetrajzi tanszékre aug. 22-ig. — A szamoszegi református egyháznál negyedik tanítónői állásra augusztus 15-ig. — A debreczeni református egyháznál rendes tanítónői állásra augusztus 15-ig. — A kisujszállási református főgimnáziumnál magyar-német vagy németlatin tanszékre augusztus 15-ig. — A máramaros-szigeti református egyháznál s lelkészi állásra augusztus 10-ig. — A pozsony megyei madi református kántortanítói állásra augusztus 11-ig. — A nagygyimóti református orgonista-kántortanítói állásra augusztus 16-ig.

— **A kormányzó inasa.** A minap dr. *Walter* Gyula, a papnevelő-intézet kormányzója néhány napra elutazott a fővárosból s lakását rábizta az inására, *Vétek* Istvánra. Amikor aztán hazatért, furcsa meglepetés érte. Az asztalon talált papírosba csomagolva három darab ezerkoronást és egy névjegyet a következő sorokkal:

Méltóságos uram! Engem az Isten megvert, mert elvette az eszemet, nem élem túl, véget vetek az életemnek, kinyitottam a kasszát, a takarékönyvre 9000 koronát kivettem, a pénzt éjjeli mulatókban elulmpoltam. Ismétlem, a Dunába öltöm magamat, amit nem költöttem el, az itt van, bocsánatot kér egy szerencsétlen szolgálta, *Pista*.

Volt ott egy másik névjegy is, arra ezt írta *Vétek* István:
Ercsinél megyek a Dunába; ott fognak ki. *Pista*.

A kormányzó följelentést tett a rendőrségen. A nyomozás kiderítette, hogy az inas gazdája távollétében felőrlte az asztaliókot, abból kivette a *Wertheim*-kassza kulcsát, a kasszából pedig egy nyolcezer koronás takarékpénztári könyvet és tíz darab husz koronás bankjegyet vitt el. A pénzt kivette takarékból és ezernyolcszáz koronát átadott a barátjának, *Klemencsics* Róza cselédnek, aki a Nagyfuvaros-utcában lakik. Azonkívül ruhát és ékszert is vett a leánynak, akinek azt mondtotta, hogy még ad majd neki pénzt, mert örököl. *Vétek* István ezután háromezer koronát visszatett a kormányzó asztalára, megírta bucsulevelét s megszökött a fővárosból. A rendőrség mindenfelé kereste a cselédleányt pedig egyelőre őrizetbe vették. — Éjjel jött a hír *Kaposvárról*, hogy a tolvaj inast *Kaposvárot* szüleinél elfogták.

— **Nyári mulatság.** A budapesti aranyművesek, vésnökök és rokonszámuk szakegylete e hó 15-én rendezt különféle szórakoztató társasjátékokkal egybekötött II-ik nagy nyári táncszüvegalmát a mátyásföldi nagy Park-vendéglő összes helyiségeiben.

— **A guruló rubel.** Moszkvában *Garin* szenátor házkutatást rendelt el a moszkvai vasut két főtisztviselőjének, *Halisevnek* és *Seremetowskynek* lakásán és a vizsgálat kiderítette, hogy a vasutársaság 2,179.000 rubellel lépte túl az előirányzatot. A vasut főtisztviselői a kisajátításoknál négyszerte magasabb összegeket számítottak fel az államkincstárnak, mint amennyit a telektulajdonosoknak tényleg fizettek.

— **Öngyilkos urinók.** A Garamvölgyi vasut nádorhullai állomásán *Plank* Kálmán állomásfőnök 26 éves felesége e hó elsején, míg férje a vasut indításával volt elfoglalva, egy lámpahorogra felakasztotta magát s mire észrevették, már meghalt. Tettének oka ismeretlen. — *Rimaszombatban* egy fiatal uriaszony, *Handzó* Pálné, a hercegi uradalom pénztárnokának felesége, petróleummal leöntötte magát, meggyújtotta ruháját és elégett.

— **Újabb földindulások.** *Lisszabonból* táviratozták, hogy tegnap délután ott két földlökést éreztek. *Santarem* kerületben is volt földrengés és nagy pánikot okozott a lakosság körében. — *Brancaleonában* ma reggel hét óra tizenöt perczkor meglehetősen erős földlökés volt érezhető, amelyet földalatti moraj előzött meg. A lakosságon páni félelem vett erőt. Kárt a földrengés nem okozott.

— **Negyvenezer éves lelet.** A *Miskolcz* mellett *Hámorban* érdekes geológiai kutatások folynak, melyek meglepő eredménnyel jártak: bebizonyosodott, hogy Magyarországon már az őskori (diluviális) kőkorszakban éltek emberek. Ily régikori emberi nyomok Magyarországon, nem számítva a horvátországi *Krapina* leletét, eddig nem voltak. Az ásatások *Herman* Ottó kezdeményezésére indultak meg, aki *Miskolcz* vidékén őskori kőszerszámra bukkant, amelyből rögtön arra következtetett, hogy ezen a vidéken már az őskorban élnie kellett az embernek. Ösztönzésére a *M. Kir. Földtani Intézet* *Hámor* környékén több barlangban dr. *Kadic* Ottokár geológussal ásatásokat végeztetett, aki a szeletai barlangot találta további kutatásokra legérdemesebbnek. E barlangban az ásatások ez idén május 10-ike óta tizenöt munkással folynak és dr. *Hillebrand* Jenő antropológus vezetése alatt állanak. A barlangban kihalt állatfajok csontjait tömördek mennyiségben találták. Az eddigi meghatározások szerint ezek tulnyomóan barlangi medve maradványai, de van köztük ősoroszlán, őshiéna, ősszarvas, ősló stb. csontja is. Ezek az állatok tudvalevőleg az őskori ember kortársai voltak. Legérdekesebb az a körülmény, hogy e csontokkal együtt találtak őskori kőszerszámokat, paleolitikákat (vagdalt kőszerszámok). Eddig körülbelül 1200 ilyen szerszámra akadtak. Tulnyomó részük a szoltréi iparra utal, melynek kora a geológusok számítása szerint körülbelül harminc-negyvenezer évre tehető. A barlangban rábukkanak az őskori ember tűzhelyére is. Az ásatások, melyeket újabban a *Borsod-Miskolczi* Múzeum és Kultúregyesület is tekintélyes anyagi támogatásban részesít, előreláthatólag még néhány hónapig fognak tartani.

— **Klein Lipót Pál ügyei.** A *Haverda* Boldizsárné gyilkossága ügyében lefolytatott vizsgálat tudvalevőleg kiderítette, hogy a gyilkosság eszmei szerzője *Klein Lipót Pál* budapesti szövetkezeti igazgató. A terheltet természetesen nyomban tartóztatták és lekísérték *Szabadkára*. *Klein Lipót Pál* azonban váltig tagadja bűnét és most dr. *Vázsonyi* Vilmos ügyvédet kérte fel a védői tisztségre. *Klein Lipót Pálnak* bankigazgatói minősége mellett, cipőüzlete is volt az *Andrássy*-uton. Letartóztatása után hitelezői csődöt kértek vagyona ellen, amelyet a budapesti kir. törvényszék el is rendelt. Ebben az ügyben dr. *Farkas* Mihály ügyvéd képviseli a letartóztatásban lévő *Klein Lipót Pált* és feleségét, aki most az üzlet tulajdonosaként szerepel. *Klein* a múlt héten tette le *Szabadkán* a vagyontalansági esküt és így a csődtárgyalás a jövő hét folyamán lesz a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéken.

— **Házasság.** *Altshul* Artur svéd kir. főköznal ma házasságot kötött özv. *Baross* Károlyné, szül. *Lithway* Ilonával.

Brand Jenő, a nagyváradi Általános Takarékpénztár főkönyvelője eljegyezte *Várad* Ilonkát, *Várad* Zsigmond tekintélyes tanagykereskedő leányát *Kunfélegyházán*.

Schmedeck Vilmos eljegyezte *Frieber* Kornéliát *Budapest*-ről.

Lehoczky Károly szegedi kir. törvényszéki jegyző és lakárdi *Szrogh* Katinka állami polgári leányiskolai tanítónő augusztus 5-én, délután négy és fél órákor tartják esküvőjüket *Taktaszádon* (*Zemplén* megye).

Rausch Ede, hódásági földbirtokos eljegyezte *Katona* Margitot, *Ertl* János orsz. képviselő nevelt leányát.

— **Nászajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben *Polgár* Kálmán művész ékszerterepén, *Budapest* VII., *Erzsébet*-körút 20., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

Amerikai orvosok Washington szobránál. A Budapesten e hó végén tartandó nemzetközi orvosi kongresszusra az északamerikai Egyesült-Államokból igen nagy számban jelentkeztek orvosok augusztus hó 30-án déli 1 órakor a városi partián álló Washington-szoborhoz vonulnak, hogy ünnepélyes módon áldozzanak nagy honfitársuk emlékének. Az ünnepi beszédet R. H. Fitz bostoni egyetemi tanár, J. H. Withespoon nashvillei és Reed dr. cincinátii orvos fogják tartani.

A kánikula Amerikában. Napok óta itt is majdnem tűrhetetlen a hőség, de a kánikula még sem oly szörnyű, mint Amerikában. Newyorkból ugyanis jelentik, hogy elseje óta olyan rettentő hőség van egész Észak-Amerikában, hogy az emberek ájulnak esnek össze az utcán. Newyorkban tegnap harmincz ember halt meg a hőség következtében. Filadelfiában pedig tizenhét. Az emberek az éjszakát künn töltik az utcákon, mert a házakban tűrhetetlen a fülledt, forró levegő miatt a tartózkodás.

A kasszarablás tettesei. Adtunk hírt arról, hogy Kisiratos községben a szövetkezet boltját három ismeretlen ember kirabolta. A rablók fölözgették a kovácsmestert, akitől kalapácsot kértek s azzal bezúzták a szövetkezet ajtaját. Azután, ugyiszólván az egész község szemeláttára, szétverték a pénzszekrényt s tartalmát elvitték. Többen be akartak menni a pénztár-szobába, de a rablók revolverrel utjukat állták. Csak mikor a rablók már eltávoztak, akkor értesítették a csendőrséget. Mint most Aradról táviratozzák, a város határában a csendőrség letartóztatott négy gyanús embert, akik alighanem a kisiratosi kasszarablás tettesei. Sok gyanús körülmény szól a letartóztatottak ellen, akikről azt hiszik, hogy nemzetközi betörők. Valószínűleg ők követték el az ujaradi kasszarablást is.

Halalos végezetű végrehajtás. Matészalkáról jelentik: Dieku Mihály derzi szegénysorsu paraszt a község tulajdonát képező telken engedély nélkül épített. A hatóság elrendelte az épület lerombolását s a csendőrcég ennek foganatosítása végett augusztus elsején meg is jelent a helyszínén. Dieku kaszával rohant a csendőrségre, mire ez támadójára löött. A lövés Diekut gyomrán találta, aki hitán bukott a földre. Az apja segítségére sietett a fiúhoz. A csendőr karját találta. A hadbírósg megindította a vizsgálatot s a megejtett boncsolás után megállapította, hogy a csendőrsőrs önvédelemből használta fegyverét.

Bicskapárbaj a falu szemeláttára. A paraszterkölcsök rettentő eldurvulását bizonyítja az alábbi, Szegedről érkezett tudósítás: Szeged város határában különös párbajt vívtak Kotokán András és Virág József szentmihálytelki legények. Tánc közben egy leány miatt összeveszték, s úgy egyeztek meg, hogy a korcsma előtti téren bicskával párbajt vívnak. A párbaj a falunépének szemeláttára megis kezdődött és irtózatot véget ért. Hoszu viaskodás után, amikor már mindketten számos sebből véreztek, Kotokán Antal hatalmas vágással fölmetszette Virág Józsefnek a hasát. Az iszonyattól elkábult nézők csak percenként mulva emeltek fel a porból a halálra sebzett legényt. Kotokán András, aki fején szenvedett sérüléseket, szintén haldoklik.

A szalmaözeveg tüzilégény. A minap szalmaözeveggyé lett Nagy János tüzilégény, aki a Vigadó mellett levő kioszk-kávéházban szolgál. A felesége elutazott nyaralni Erdélybe. Hogy azonban az ura, akit kikapós embernek ösmer, ne élvezze tulságosan a szalmaözevegység gyönyöreit, megkérte Incze Róza kaszírót, hogy vigyázzon rá. A kaszíró, aki komaságban is volt az asszony családjával, híven eleget tett a rábizott kényes feladatnak s tegnap rajta is kapta Nagy Jánost, amikor a sógor-asszonyával enyelgett. A kaszíró nyomban meg akarta írni az esetet az asszonynak, amikor Nagy János ezt megtudta, összeszidta a kaszírót és sértő kifejezésekkel illette, majd rászólt:

— Az a bajod, hogy nem veled enyelgetem, pedig te is szívesen vettél volna!

A leány erre olyan dühbe jött, hogy revolvert ragadott és háromszor egymásután rálőtt a tüzilégényre. A golyók nem találtak. Incze Róza ezután a rendőrségre szaladt és följelentette magát. Elmondotta, hogy azért lőtt rá a tüzilégényre, mert négy szemközt szidta össze minden rossznak, s tanuja nem lévén, a bíróságnál úgy sem kapott

volna elégtételt. A lövöldöző kaszírót letartóztatták.

Halált hozó gyűszű. Egy hamburgi ügyvéd feleségét az a ritka végzet érte utól, hogy egy gyűszű okozta a halálát. Az ujján kis karczolás volt, amelyre ügyet sem vetett, amikor varrásba fogott. Csak később volt fájdalma, amely annyira fokozódott, hogy orvosért kellett küldeni. Az orvos vérmérgezést állapított meg és ajánlotta, hogy a megsebesült ujjat le kell vágni. Az asszony azonban eleinte nem akart az ujjától megválni, később pedig már hiába vették le, mert rövid idő múlva meghalt. Megállapították, hogy a gyűszűből eredt zöldgály okozta a vérmérgezést.

Az állatidomítás csodái. A német könyvpiacra nemrég egy mű jelent meg az idomítás titkairól, amelyben igen érdekes idomítások vannak leírva. Egy stockholmi akadémikus arról ír, hogy miképpen idomítják Svédországban a vidrát halászlát célokra. Az eljárás nagyon egyszerű volt. Egy sereg fiatal vidrát láncra kötnek és először rendszeres halból és vízből álló táplálékot nyújtottak nekik. Később tejet adtak ehhez a táplálékhoz, ugyiszintén káposztát és kelvirágot. Ha azután a fiatal vidra ehhez a táplálékhoz hozzászokott, akkor a hal helyébe kenyert kapott tejfel és káposztával. Bonyos idő múlva a megváltozott táplálékhoz az állat teljesen hozzászokik és általában a természet is megváltozik. Rendesen néhány hónap múlva már meg lehet tanítani a fiatal vidrát arra, hogy a halat apportírozzák és később már maga fogja meg a vízben uszkáló halat és kihozza gazdájának, akinek éppen oly segítőtársa lesz, mint a vadász a sólyom. A karvalynak, sólyomnak, héjának és a vadászó sasnak vadászati czélokra való idomítása már a középkorban is általános volt, jelenleg azonban már csak Angliában találkozunk ezzel a szokással. Ennél az idomításnál a kiéheztetés játszik nagy szerepet. A sólyomnak egy sapkát, vagy sisakot huznak a fejére, hogy ne láthasson. Ilyen helyzetben a madár teljesen mozdulatlan marad s nem adnak neki húst és aludni sem hagyják. Amikor aztán a sapkát leveszik a fejéről, megmutatják neki azt az állatot, amelyet el kell fognia. Azt megengedik neki, hogy az áldozatot megölje, de a holttestét elveszik tőle és arra kényszerítik a sólymot, hogy visszatérjen gazdája kezére. Azután következik csak a tulajdonképpeni lecke lőhátról. A sólyom lábára egy vékony selyemzsinórt erősítenek s aztán utána eresztik egy nyulnak, amelynek egyik lábát előbb eltörik, vagy egy fogolynak, amelynek a szárnyaitól ki lesznek tépve. A sikerült apportírozás után a sólyomnak egy-két darabka húst adnak. Ezt az eledelt egy bőrdarabkán nyújtják át amelyre mesterségesen készített nyuláb vagy fogolyszárny van erősítve. Ez a mesterséges csalétek ettől kezdve mindig visszatérésre fogja bírni a sólymot, míhelyt egy vadat megölt és ekkor újból ráhuzzák a fejére a sapkát, mire a sólyom a vadászati fára dalmitól kimerülten csakhamar elalszik.

Lövöldöző lakatos. Zsák Gyula 24 éves géplakatos és Nemes András 28 éves tetőfedő régi haragosok voltak. Egy Kernács Teréz nevű rendőri felügyelet alatt álló leány miatt veszték össze. A leány miatt már többször verekedtek. Vasárnap este a két ellenség találkozott. Háves szóváltás után Zsák revolvert rántott és négyszer Nemesre lött. Nemes azt egy golyó a hátán találta, de sérülése jelentéktelen. Egy golyó azonban berepült az Ó-utca 10. száma korcsmába s az ott iddógáló Zúbor Antal zombjába furódott. Zúbor a gróf Károlyi-kórházba vitték. Zsákot a rendőrség letartóztatta.

A német birodalmi kancellár (jövendelmé) Bethmann-Hollweg, az új birodalmi kancellár új állásával gazdag jövendelmi forrásra tett szert. Birodalmi kancellári fizetése 100 ezer márká; mint a külügyi hivatal államtitkára 50 ezer, mint a porosz államminisztérium elnöke 35 ezer márká jövendelmét élvez, e mellett külön palotája van, amely a megfelelő berendezéssel ellátva évi 30 ezer márkát biztosan megér. Így összesen jövendelmé 230 ezer márkát tesz ki, ami messze felülmúlja a többi miniszterelnökök jövendelmét, az angolét kivéve.

A párisi kutyatemető. Párisban, a Szajna partján van egy művészes, vasráccsal bekerített akáczos terület, amelynek kapuján arany betűkkel diszeleg a következő felírás: „Cimetière de chiens“, a kutyák temetője. Ez a furcsa temető már azért is érdekes látványosság, mert az egyes kutyák sírja fölé a gazdájuk díszes emlékműveket állítottak, amelyek egynemelykén igen jellegzetes és szellemes sírfeliratok olvashatók. A kutyatemető büszkesége egy nagy bernáthegyi kutyának, a híres Barry-nak a sírja. A jeles kutyának sírkövééről leolvashatjuk, hogy negyven embert mentett meg életében, a negyvenegyedik pedig megölte őt. Egy

katonát, akit teljesen eltemetett a hó, Barry kiásott és felrázta dermedt álmából. A katona, amikor alélt-ságából magához tért, megijedt a nagy kutyától, amely a karjánál fogva ránczigálta és kardjával leszúrta. Körülbelül százötven kutya fekszik már a szajnaparti temetőben. Azok a sírfeliratok, amelyek az egyes síremlékeket díszítik, nagyrészt nem igen hízolgók az emberi nemre. Így Yvette egyik kutyájának sírkövén ezt olvashatjuk: „Mennél jobban megösmertem az embereket, annál jobban megbecsültelek téged, kis kutyuskám!“ Egy másik sírkő felirata így hangzik: „A kutyának az a legnagyobb erénye, hogy nem utánozza az embert.“ Érdekesek a következő feliratok is: „Sohasem lopott, sohasem hazudott, soha nem kért kölcsönt és sohasem ugatott a hátam mögött!“ „Ő volt a példaképem!“ „Az egyetlen, aki hü volt hozzám!“ Egyesekben önkéntelen humor nyilatkozik meg. Így egy nőstény kutya pártában maradt unője ekként szomorkodik: „Egyformán szenvedtünk a férfiak kegyetlensége miatt.“ „Nagyon becsületes volt ahhoz, hogy emberek között éljen. A neve Cocotte volt.“ „A kutyatemető egy részvénytársaság tulajdona és egy sírhely ára tíz esztendőre száz frank. Legutjában macskákat és madarakat is temetnek a kutyák temetkezési helyére.

A cseléd udvarlója. Nemrégiben megírtuk hogy Drucker Dávid gyáros lakását kirabolta egy ember, aki a Drucker szolgálatában lévő Rózner Teréz cselédnek volt az udvarlója. A rendőrség ebben az ügyben nyomozást indított, amelyet Beck István, Angyal László és Szalay Ágoston detektívek végeztek. A nyomozásnak az a személyleírás szolgált alapul, amelyet a leány, továbbá egy horád és Sepkovic István házmaster adtak a rablóról. A detektíveknek ma sikerült elfogni a körözött ál-orvost. Az összekötő vasúti hidon egy gyanús emberrel találkozott és igazolásra szólították föl. A megszólított zavarba jött, hebegett, majd bevallotta, hogy őt ifjabb Zsemely Lajosnak hívják és hogy a Rákos-utcai rablást ő követte el. A huszonnyolczéves fiatalember könyvelő, de most állás nélkül kóborol. A viselkedése annyira különös, hogy a rendőrség azt hiszi, hogy cselős emberrel van dolga. Zsemely letartóztatásban van.

Halálozás. Angyalosi Ferenczi Ferenczné, szül. Izsikai Fekete Berta 50 éves korában július hó 31-én meghalt Tordán.

Mokossay Mátys esperes-plébános, a szabadkai függetlenségi kör örökös díszelnöke, aki 1870. év óta szolgált riika emberszeretettel az egyházat, 71 éves korában Szabadkán meghalt. A köztisztletnek érdemelt lekipásztort, a függetlenségi kör nevében Mukics Simon orsz. képviselő bucsuztatta.

Szentmiklósi és óvári Pongrácz Lajos volt országgyűlési képviselő, ügyvéd és 1848 - 49-iki honvédszázados, főhadnagy 82-ik évében, július 31-én elhunyt Rajecz-fürdőn.

Mitterwurzer Vilma udvari színésznő. Mitterwurzer Frigyes híres színész neje ma Bécsben meghalt.

Pokomándy István, 1848 - 49-iki honvédszázados, az armentesítő társulat szakaszgázgatója, Hódmezővásárhely város volt polgármestere, 77 éves korában Hódmezővásárhelyen meghalt.

Hódi János földbirtokos, 73 éves korában Hódmezővásárhelyen meghalt.

Márai Sándor, az Akadémia kávéház tulajdonosa tegnap 56 éves korában Akadémia-utca 5. számú lakásán szívizélhűdés következtében meghalt.

Barakovich Kálmán nyug. ítélőtáblai bíró, a temesrékási járásbírósg volt vezetője, Nagyszentmiklóson 59 éves korában meghalt. Nyugalombavonulása óta mint m. kir. gazdasági tudósító működött. Ismert nevű régiséggyűjtő volt.

Karczagon tegnap meghalt Rimaszombathy István Karczag város első tanácsnoka. Egész vagyonát jótékony célokra há yományozta.

Nachtnebel Ödön aradi ügyvéd, akinek nevéhez sok közhasznú intézmény létesítése fűződik, ma 69 éves korában meghalt. Halála megvesztezté részvétet keltett.

Dr. Rosenberg Sándor főrabbi ma 64 éves korában elhunyt Aradon.

Rendőri hírek. Öngyilkos kísérlet. Márton Mihály negyvenhét éves újságíró a Ferencz József-rakparttól ma délelőt a Dunába ugrott. Váradi II. Pál rendőr azonban észrevette, az életunt után ugrott és kimentette, aki betegsége és nyomora miatt akart meghalni. — A Rókus-kórházba vitték — Szerelmi dráma. Ma reggel egy fiatal leányt hoztak be Békásmegyerről a fővárosba a Margit-kórházba. A leány Majzik Jozefa munkásné, akire a Békásmegyeren levő cserépgyárban háromszor rálött a kedvese, Adamkovics Mihály szolgál, azután magát lötte föbe. A leány halálos sebet kapott. Adamkovics nyomban meghalt. A fiatalok szerették egymást s mert szülőik nem egyeztek bele a házasságukba, halálra szánták magukat.

Ha gyermekeit egészségben, vidáman és szellemileg frissen akarja látni, úgy adjon neki dr. Hommel féle Haematogént. Ne vezettesse magát félre az utánzatoktól.

x Bob hasajtó a legkellemesebb, 10 filler.
x Fodor-féle vívóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordították a gyermektorna- és vívásra.

Nyílt-tér.

(E rovatban közöltétekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN
jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

RONITSCHI javítja az étvágyat, könnyíti az emésztést, szabályozza az anyagcserét
Tempel-forrás
Nagybani raktár Budapesten: HOFFMANN JÓZSEF, V. ker., Báthory-utca 9. szám.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET

(*) A biboros. A Fővárosi Nyári Színházban ma „A biboros” című színművet elevenítették fel. A szépszámu közönség szünni nem akaró tapssal honorálta a szereplőket, kik ma is igazán kiváló, művészi játékot produkáltak. Főleg Haraszty Mizi nyerte meg a közönség tetszését, ez alkalommal ismét beigazolvta, hogy elsőrangú drámai erő. Mellette Szeghő-nek és Ternyei-nek volt a szép sikerben része.

(*) Az angol színházi cenzúra. Az utóbbi időben ugyancsak sürün akadt példa arra, hogy az egyébként annyira szabadelvű Angolországban milyen elviselhetetlen korlátozó munkát végez a színházi cenzúra. A csatornánál már több ízben indult kiváló szellemek vezetésével mozgalom ez ellen a drámaírás szabad mozgását szigorúan gátló elavult intézmény ellen. Nemrég is hetven neves irodalmi és művészeti személyiség foglalkozott össze és a miniszterhez az angol színházi cenzúra reformja érdekében beadványt intéztek, amiben hivatkoztak arra, hogy sem Irországban, sem az angol világbirodalom gyarmataiban nincsen színházi cenzúra, tehát az „egyenlőség” okáért Angolországban sem állhat tovább fenn. A napokban a parlamenti bizottság sürgősen tárgyalta a beadványt és azt határozta, hogy a kérelemre hívja egybe a szakértőket és színgazdákat, a színdarabírókat és a lapok színi kritikusait. A számos szakértő között meg fogják hallgatni Shaw, Bernard, Pikeró, Artur, Gilbert, William, Barrie, Murray, Barker, Granville, Raleigh, Czeczil és sok másnak a véleményét. Nem hiszik, hogy ez a legújabb mozgalom a cenzúra teljes eltörlését fogja eredményezni. Legfeljebb majd azt érik el, hogy a cenzúra a jövőben enyhébb eljárásokat követ.

(*) „A Smokk-család” bemutatója. Hétfőn, aug. 9-én lesz a bemutatója a Városligeti Színházban „A Smokk-család” című pompás pesti bohózatnak, melyet Feld Mátyás és Faragó Jenő írt. A vidám újdonság sok látványos jelenete közül különösen nagy hatásának ígérkezik a második felvonás vége, amikor Smokkné (Láng Etel) egy repülőgépen jelenik meg a színpadon. Pompás szerephez jutott Ferenczy Károly (Smokk Samu), ki Faragó Jenő több aktuális új kuplóját fogja előadni.

(*) Caruso újra fellépett. Caruso Enrico Ostendben egy hangversenyen először lépett fel megoperálása után. Azt mondja a tudósítás, hogy a művész szebben énekelt, mint valaha és a sikere akkora volt, hogy bár csak két dalt ígért a műsor, hatot kellett neki előadni.

(*) Zeneakadémia. Most jelent meg az országos zeneakadémiának az 1908–1909-es tanévről szóló értesítője dr. Moravcsik Géza titkár szerkesztésében. Az értesítőt két tanulmány vezeti be. Az egyiket Moravcsik Géza írta és az akadémia zeneszerzési tanszakának nyugalomba vonult nagy nevű tanárától Koessler Jánosról emlékezik meg, a másikat dr. Molnár Géza írta és az intézet tanári karának érdemes halottját, Ekel Gyulát paréntálja el. Azután az értesítő beszámol az elmúlt

tanév történetéről, ismerteti a tanárok működési körét és a teljes tanulmányi anyagot, közli a jutalomdíjak pályázatának eredményeit, a hangversenyek műsorát, a vizsgálatok sorrendjét, az egyes tanfolyamokat és végül a különféle tudnivalókat. Az idei tanévre beírtak 545 övendék; 12 kimaradt az év folyamán. Zongoratanári oklevelet kapott 14, hegedűtanári oklevelet 4, középiskolai énekköltési oklevelet 19 és művészi oklevelet 1 a gondnoka-tanszakon és 9 az operai tanfolyamon.

(*) Goldmark új operája. Nemrégiben még az hírlélt Goldmarkról, a kiváló zeneszerzőről, hogy „Téli regge” című operájának befejezése után végkép búcsút mond az alkotó művészetnek. A mester annak dacára, hogy 80-ik életévének betöltéséhez közeledik, szorgalmasan dolgozik egy újabb munkán, mely minket is közelebbiől érdekel, a máj is inkább, hiszen operájának magyar tárgya van: „Az ember tragédiája”. A mester t. i. már régóta magyar tárgyu operával óhajtott dokumentálni a magyarsághoz való hozzátartozó-ságát és ez okból kutatói-kereseti is olyan hazai vonatkozású tárgyat, amely a történelem eseményeibe belenyúl, vagy tisztán népies jellegű. Egy ízben megkereste Váradi Antal kitűnő munkatársunkat is, hogy írja neki magyar tárgyu dalműszöveget, mely felhívásnak Váradi akkor eleget is tett, a mester elé terjesztvén a „Pártitók”-ból készített teljes színdarabot. Goldmark azonban nem komponálta meg az operát, mert a szöveg ellen aggályai támadtak, főképpen pedig azért nem vállalkozott a szöveg mezzésítésére, mert a darabban előforduló személyeket — egy opera keretében — túlsoknak tartotta. Am azóta is több magyar tárgyu operaszöveget kínáltak Goldmarknak, de igazán lelkesülni a mester egyike sem tudott. Most végre maga talált az ő nagy fantáziájának megfelelő tárgyat. Elővasta ismételen Madách halhatatlan alkotását, az „Ember tragédiája”-ját és elhatározta, hogy ezt megzenesíti. Nagyszíni tervének keresztülvitelében nem kisebb támogatója akadt, mint báró Dóczy Lajos, aki — mint hírlék — a német szövegkönyv elkészítésére szívesen vállalkozott, mert Goldmark nem bírja annyira a magyar nyelvet, hogy új dalművét magyar szövegre komponálhassa meg.

(*) Megtalált klasszikus festmények. Velenczéből írják: A San Giuliano-templomot, mely egyike Velencze legrégebb templomainak — 830 éve építették — nemrégiben kezdték restaurálni. E munkák közben Marangoni és Lavezzani mérnökök a padláson egy nagy, henger alakú köteget találtak, melyet felbontva, látták, hogy az festményeket tartalmaz. Némelyik erősen rongált, de némelyik elég jó állapotban volt. Utána néztek a templomra vonatkozó feljegyzéseknek és kiderült, hogy e képek melyek 1830-ban eltűntek, voltaképp mindig a padláson őrizték, de — megfedkeztek róluk, pedig hát a jegyzék szerint is e festmények Tintoretto, az ifjabbik Palma, Corona, Fiammingo és Vicentino művei. A képek eleinte a templom falait díszítették, de min/hogy valamelyik lelkes — a templomot sőténeket találta, a képeket fölvitette a padlásra és helyükre márványtűkröket állított. A fölfedezett képek igen nagy méretűek. Tintoretto képe, mely Krisztust ábrázolja, amint keresztjét hurokolja a kálváriára, 2 méter 66 centiméter magas és 3 méter 12 centiméter széles. Ugyaníly nagyok Palma képei, melyek Krisztust Pálátus előtt és a feltámadást ábrázolják. Corona képeinek tárgyai: Krisztus levele a keresztről, Krisztus tövissel való koronázása, Krisztus Kaifás előtt. Fiammingo képei Krisztust az Olajfák hegyén, és a lábmosást tárgyalják. Vicentino képei Szent Jeromost, Szent Theodort és egyéb biblikus témákat ábrázolnak. Két másik kép szerzője ismeretlen; csak a a nyilvánvaló, hogy ezek a képek is művészi kézből erednek. Aránylag legjobb állapotban vannak Corona és Vicentino művei.

(*) Színészek síremlékei. Az Országos Színészegyesület már régebbi idő óta foglalkozik azzal a tervvel, hogy elhunyt nagy színészeink és színésznőink sírját méltó emlékekkel jelölje meg. A tanács saját kebeléből küldött is ki már egy albizottságot, amelynek feladatává tette, hogy tegyen indítványt, a kérdés kellő tanulmányozása után — arra nézve, hogy milyen módon volna lehetséges ezeket a síremlékeket, illetőleg ezeknek költségeit előteremteni. Külön alap hiányában csakis gyűjtés útján jöhet össze a szükséges pénz s ezt a gyűjtést már meg is indították. A színészegyesületbe már eddig is érkeztek adományok elhunyt színjátszó művészeink síremlékeire, a legelőbb Hegyi Arankáéra, a Népszínház felcívthetetlenül nagy

művésznőének síremléke, amelyre legutóbb Sugár Jolán színművésznő is küldött száz koronát.

(*) Női operettzeneszerző. Nikisch Arthurné, operánk volt karmesterének a felesége operett komponál, amelynek szövegét is ő írta. A tárgyát egy novellából vette. Hír szerint Nikischné egyidejűleg még két másik operetten is dolgozik.

(*) A Tormészéstudományi Közlöny legújabb száma a következő tartalommal jelent meg: Sigmond Elek: „A mezőgazdasági chemia mai jelentősége és jövője”; Sajó Károly: „Betegségeket terjesztő rovarok irtása”; „A házi legyek”; Dalmady Z.: „Az élet periodusai”; Szalay L.: „A vasút és a villámcsapás”; Szalay L.: „Villámhárító fa” (3 képpel). Ezenkívül a füzetet a rendes rovatok: Magyarország időjárása, kérdések, feleletek stb. egészítik ki.

(*) Dalosverseny Kecskeméten. Nagy buzgalommal készülődik Kecskemét város egész közönsége az országos dalosversenyre, amely augusztus hó 15-én veszi kezdetét s három napon át fog tartani. Eddig ötven dalárda jelentette be részvételét. A versenyszabályzat értelmében a versenyző dalárda három külön csoportban fognak küzdeni a pálmáért. Minden egyes dalárda két dallal versenyez. Ezek közül az egyik dalt — amely csoportok szerint különböző nehézségű — a zsüri jelölte ki, a másik dalt az illető dalárda maga választja. Az ünnep előkészületeiből itélve ez a dalosverseny is, mint az eddigi valamennyi, nagyszabású és jelentőségteljes lesz.

FŐVÁROS.

(*) A Ferencváros új plébánosa. A Ferencváros új plébánosa, Bán Sándor, ma foglalta el nagy ünnepséggel a plébániát. A kerület polgárságának küldöttsége Batthyány-téri lakásán kereste föl a plébánost. A küldöttségben Springer Ferenc vezetésével részt vettek Melly Béla tanácsos, Wagner Géza, Schön Rezső, Retter Gyula és Waygand József bizottsági tagok. Ötös fogat vitte Bán Sándort a ferencvárosi plébániára. A fogat előtt ötven kocsin ment a küldöttség s a menet előtt bandérium lovagolt. A kerület határában nagy tömeg üdvözölte a plébánost. A templomba érve Bán Sándor csendes misét mondott és megáldotta hivatását.

(*) A kőbányai vasúti megálló. A kőbányai függetlenségi és 48-as kör arra kérte a kereskedelmi minisztert, rendelje el, hogy a gyorsvonatok Kőbánya alsó állomásán is, felső állomásán is megálljanak s Kőbánya határában új megállóhelyt létesítsenek. A miniszter ma tudatta a fővárossal, hogy a kérelmet vasútforgalmi okokból nem teljesítheti.

(*) Huszállítás fűrdő- és nyaralótelepekre. Az illetékes katasztrófák tudtára adják a nyaraló és fűrdőtelepekre húst szállító mézárásoknak, hogy a miniszteri rendelet értelmében a darabokban szállított húst vagy a közbiztonság, vagy pedig valamely kerületi orvos által kell felülvizsgáltatni.

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE

Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV., Károly-körút 24., I em. Lift

Telefon 102-39.

Gyógytényezők:	Főbb javallatok:
Finsen-féle lámpa fűrdők szívhaj és veredényelmesedés ellen.	Általános idegesség (neurasthénia, hystéria).
Elektromágneses gyógyítás	Idégyengoségi állapotok.
Röntgen sugarakkal való kezelés.	Almatlanság, Fejfájás.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvallsatio).	Műdésok (Paralýsis).
Kék fényvel való kezelés.	Ízületfájdalmak, Ízületgöndök (Neuralgiák, Ischiás).
Villamos hőfűrdők (Elektrotherm).	Gerincvelősorvadás (Rheuma).
Villamos fényfűrdők.	Szívbetegségek.
Villamos masszázs (Vibratio).	Veredényelmesedés.
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.	Készvény és osz, reuma, izületi és esontahajok.
Villamos vízfűrdők.	Székrekedés. Daganatok.
Szénasavas fűrdők.	Anyagcserehajok (Elhízás, cukorbetegség, vesebetegség).
	Bőrbajok. Bőrviszketeg.
	Lupus.
	Hajhullás, kopaszodás.
	SzörtelemRés (nőknek és arcon).
	Aranyeres esomók.

— Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. —
Készítés egész napon át. Kivánsára respékta

SPORT.

O Magyar Kupa. A Magyar Labdarugók Szövetsége, mint már említettük, „Magyar Kupa” címen közadakozásból a bajnoki mérkőzések mintájára örökös vándordíjat alapított, amelynek szabályzata a következő főbb potokból áll.

A „Magyar Labdarugók Szövetsége” a közadakozásból alapított „Magyar Kupa”-díjért évente labdarugó mérkőzéseket rendez. A „Magyar Kupa” örökös vándordíj és a „Magyar Labdarugók Szövetsége” tulajdonát képezi. A „Magyar Kupa”-díj győztese kiesési rendszer alapján folytatott küzdelmek eredményeképpen jut a végső győzelemhez. A „Magyar Kupa” örökös vándordíjért folyó mérkőzések a bajnoki évben, tehát ősszel szeptember 1-től—november 30-áig és a rákövetkező tavasszal február 15-től—május 31-ig játszódnak el. A „Magyar Kupa”-díjért folyó mérkőzésen a M. L. Sz. kötelékébe tartozó azok az egyesületek vehetnek részt, amelyek a nevezési zárlat előtt legalább 3 hónappal a M. L. Sz. kötelékébe már végérvényesen felvételték, továbbá a M. L. Sz. bajnoki mérkőzéseire is beneveztek és azon tényleg részt vesznek. Amely egyesület a bajnoki mérkőzésektől visszalép, elveszti a „Magyar Kupa”-díjmérkőzésekhez való jogát is. A „Magyar Kupa”-díjért a benevezett egyletek csak legerősebb csapatukkal mérkőzhetnek és a díjmérkőzésekre kijelölt napon csak gyengébb csapatjaik részére köthetnek és játszhatnak másnemi mérkőzést. — A csapatok csakis a M. L. Sz. által az illető egyesület részére igazolt játékosok szerepelhetnek. Bármely játékos a „Magyar Kupáért” egy évben csak egy csapatban versenyezhet, vagyis ha valamely játékos az egyik évben a „Magyar Kupáért” már játszott egy csapatban, akkor ugyanazon évben a „Magyar Kupáért” más csapatban még akkor sem játszhat, ha időközben ezen kérdéses másik egyesülethez átigazoltatott is. Ha valamely mérkőzésen a győztes csapatban jogosulatlan játékos szerepel, úgy a mérkőzés megsemmisítendő, a jogosulatlan játékos szerepeltető csapat a további mérkőzésekből kizárandó s ellenfele győztesnek nyilvánítandó. Ha a legyőzött csapatban szerepelne jogosulatlan játékos, az esetben úgy a hibás egyesület, mint a játékos megbüntető. A „Magyar Kupa”-díjért benevezett egyesületek részére a M. L. Sz. a következő mérkőzések lebonyolítását állapítja meg: a) selejtező-, b) osztályozó-, c) kerületi-, d) minősítő-, e) közép-, f) elő-, g) döntő- és h) helyező-mérkőzések.

A bíró sohasem lehet a mérkőző egyletek sem jelenlegi, sem volt tagja.

A „Magyar Kupa” döntő mérkőzése napjának délutánján Budapesten más mérkőzés nem tartható. A „Magyar Kupa” örökös vándordíj győztese, a díjat a MLSz. által elfogadhatónak talált biztosíték ellenében egy évi időtartamra birtokába veheti, köteles azonban a díjat előzetes felszólítás nélkül is az előmérkőzéseket megelőzőleg 10 nappal — az adott biztosíték visszavétele mellett — MLSz.-nek visszaszolgáltatni. A győztes egyesület a visszaszolgáltatás alkalmával a „Magyar Kupa” vándordíj háromnegyed részre kisebbített másolatát kapja a M. L. Sz.-től emlékül. A győztes csapatban legtovább játszott tizenegy játékos a „Magyar Kupa” vándordíj kicsinyített mását és aranyérmét kap a M. L. Sz.-től. A második helyezett tizenegy játékos a „Magyar Kupa” vándordíj kicsinyített mását és ezüst érmét nyer a M. L. Sz.-től. A harmadik helyezett tizenegy játékos a „Magyar Kupa” vándordíj kicsinyített mását és bronzérmét nyer. A „Magyar Kupa” vándordíj-mérkőzések ügyeinek vezetése a M. L. Sz. intéző-bizottságának hatáskörébe tartozik.

O Magyar vívók győzelme Osztenében. Magyar vívó győzelmének híret hozza ismét a táviró. Az

Osztenében tegnapelőtt lezajlott kardversenyben Werkner Lajos (NVC. és Vén Fiuk VC.) révén arattak számottevő sikert a magyar színek, aki megnyerte a legjobb eredményt elért külföldi vívók számára kiírt „prix speciale”-t. Az ugyancsak Osztenében lefolyt nemzetek kardcsapatversenyéből azonban csak félsikerrel került ki a magyar csapat, amennyiben tizenkét győzelemmel tizenhárom ellen második lett a belgák mögött. A szűkszavú távirat csupán a zsűri borzasztó részrehajlásáról és a verseny okzerűtlen lebonyolításáról beszél — ha mi hozzátesszük, hogy a magyar csapat tagjai Krencsey Géza, Mészáros Ervin és Werkner Lajos voltak, akkor tisztán áll a világ vívóművészetének minden ismerője előtt, hogy ezt a magyar csapatot csakis egy részrehajló, rosszindulatu zsűri acsarkodása foszthatta meg az azt jogosan megillető első helytől. Így hát konstatálnunk kell, hogy első a belgák lettek, azok a belgák, akik a múlt évi olimpiádon egy taggal sem tudtak bejutni a kardvilág bajnokság döntőjébe, míg a magyarok ugyanabban öt első helyet foglaltak el.

( ) Magyar uszók győzelme Csehországban. A tegnapelőtti Mattersdorffban, Csehországban, rendezett nemzetközi uszóversenyen, amelyen osztrák és cseh uszók is részt vettek, Csehország négyszáz méteres uszóbajnokságát Horning Károly, a Magyar Testgyakorlók Köre tagja nyerte meg nagy fölénnyel.

Kottingbrunni versenyek.

— Tizedik nap. —

A Weikersdorff handicap kivételével minden egyes futamban kis mezőnyök mérkőztek. Az 1400 méteres handicapot Fabelhaft nyerte meg könnyen másfél hosszal Ridolfi és az erősen fogadott Rouquin előtt.

A nap másik érdekesebb számában, a Guntramsdorff díjban csak három ló vette fel a küzdelmet s az elhanyagolt Álnok nagy súlyával imponáló stílusban hagyta maga mögött a majdnem egyformán pártolt Rabagasi és Tabornokot.

Részletes eredmény a következő:

I. Gátverseny. Díj 3000 korona. Táv. 2400 méter. 1. Egyedi L. 4^é sm Pipacs 67^{1/2} kg (Hare), 2. Petanovits J. 4^é pher Topper 71 kg (Csompora), 3. Vonwiller A. 5^é pm Palóczkirály 67^{1/2} kg (Walkington). Futottak még: Curry (Dillon), Koczás (Healy). Könnyen 3 hosszal nyerve, rövid fejhosszal harmadik. Tot.: 10:37, 20:45, 75.

II. Kétővösek handicapja. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Zangen I. pk Alfa 52 kg (Hewitt), 2. Dreher A. sk Oboe 59 kg (Aylin), 3. Hg Lubomirski L. szk Alacritas 54 kg (Krouzil). Futottak még: Goldi (Walkington), Ordonka (Vajda), Lárfári (Vivian), Gyémánt (Gulyás). Könnyen 5 hosszal nyerve, 2 hosszal harmadik. Tot.: 10:20, 20:22, 22.

III. Weikersdorff handicap. Díj 8000 korona. Táv. 1400 méter. 1. Mr. Adrien 3^é pk Fabelhaft 58 kg (Janek), 2. Gr. Arco-Zinneberg 4^é spm Ridolfi 57 kg (Carlslake), 3. Gróf Batthyány E. 4^é sm Rouquin 60 kg (Hewitt). Futottak még: Vincenz Albert (Aylin), Palma (Horan), Lord Darcy (Pretzner), Arvaleány (Walkington), Ovidius (Miles), Paula (Vivian), Livisu (Drexler), Bouquet (Shersin). Könnyen 1 és fél hosszal nyerve, 1 és fél hosszal harmadik. Tot.: 10:48, 20:35, 46, 35.

IV. Kétővösek előversenye. Díj 2000 korona. Táv 1000 méter. 1. Zangen I. pk Belladonna 46 és fél kg (Gulyás), 2. Dávid E. pk Pierette 52 és fél kg (Pretzner), 3. Gr. Henckel A. sk Caprice 48 és fél kg (Broadwood). Futottak még: Orkán (Smutny), Minister (Miles), Bézigue (Shersin), Villafranca (Hewitt). Biztosan 1 hosszal nyerve, 3 hosszal harmadik. Tot.: 10:57, 20:29, 25, 53.

V. Guntramsdorff díj. Díj 5000 korona. Táv. 1200 méter. 1. Gr. Pejacevich A. 4^é sm Álnok 65 és fél kg (Pretzner), 2. Br. Springer G. 3^é pm Rabagas 52 kg (Carlslake), 3. Egyedi A. 5^é sm Tabornok 58 és fél kg (Miles). Könnyen 2 és fél hosszal nyerve, 2 hosszal harmadik. Tot.: 10:40.

VI. Háromvöses nyeregtűs gátversenye. Díj 3000 korona. Táv. 2400 méter. 1. Zangen I. pk Day Star 65 kg (Vajda), 2. Hg. Taxis M. pk Halupsa 65 kg (Csompora), 3. Weiniger J. pm Greenlaw 65 kg (Lawton). Futottak még: Theophrastus (Dillon). Könnyen öt hosszal nyerve, nyolcz hosszal harmadik. Tot.: 10:75, 20:34, 26.

VII. Háromvöses handicapja. Díj. 3000 korona. Táv. 1600 méter. 1. Egyedi A. pk Fruska 39 kg (Fetting), 2. Gr. Festelich P. sm Tanár 48 kg. (Jones), 3. Egyedi A. pm Temeraire 55 kg (Hewitt). Futottak még: Goldregen (Janek), Flaxy (Carlslake), Blue Péter (Aylin), Rugany (Vivian), Margit (Gulyás). Biztosan két és fél hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:42, 20:45, 43, 44.

TÖRVÉNYSZÉK.

A nagyszerb-pör.

Zágráb, augusztus 3.

A mai tárgyaláson az ügyész hosszabb beszéd keretében reflektál a védők indítványaira. Főleg Budiszavljevics védőnek a szerb gazdasági szövetelek működésének megvilágítása végett tett indítványait bonczolgtatja hosszasan. Az ügyész ellenzi Budiszavljevics védő indítványainak az elfogadását. Főlegesen tartja annyi tanúnak a beidézését, mint amennyit a védő kíván. Ezután az ügyész hevesen kikel a szerb gazdasági szövetelek működése ellen.

— A védő ur — mondja az ügyész — lát-szik, hogy fiatal ember, azért hozakodik elő annyi haszontalan indítvánnyal. (Derültség.)

Ekkor Budiszavljevics védő ugyancsak hosszabb beszédben védelmezi indítványait. Beszéde végén reflektál az ügyész megjegyzéseire is.

— Nemcsak fiatal emberek, mondja, követnek el ostobaságokat, de gyakran előfordul, hogy öreg emberek is haszontalan, sőt káros dolgokat művelnek. (Mozgás.)

Ezután Popovics védő kezd beszélni. Popovics beszéde közben az elnök szünetet rendel el.

Szünet közben kínos, botrányos jelenet játszódott le a tárgyalóteremben. A közönség köréből egy fiatal ember botjával rátámadt az újságírók elkülönített helyén tartózkodó Wilderre, a Pokret szerkesztőjére. Az ismeretlen fiatal embert azonban megakadályozták szándéka végrehajtásában s átadták a rendőrnek.

Szünet után Popovics védő folytatja beszédét. A védő bejelenti a bíróságnak, hogy egy Szárics nevű szlavonai ember járt nála, aki elbeszélte, hogy unokaöccse, ki most Grácban katonáskodik, annak idején lenjárt Belgrádban és ott baráti viszonyban élt Naszticssal és most nagyon szeretné elmondani mint tanu azokat az intimitásokat, miket alkalmá volt megtudni Naszticsról. A fiatal ember mint diák a Szlovenszki Jugban ismerkedett meg Naszticssal, kivel sokat beszélgetett. Miután pénze nem volt, Nasztics, aki mindig az önzés jogosultságát leplezetlenül hangoztatta, azt mondta neki, hogy nagy összeget lehetne keresni. A boszniai kormányrendszer egészen korrupt — mondta Nasztics — ideje, hogy azt egy forradalom egészen elseperje. Neki, t. i. a kérdéses diáknak, merényletet kellene elkövetni a boszniai kormány ellen. Nasztics megmutatta neki a boszniai kormányépület tervrajzát és elmondta, hogy a pinczébe 24 órán belül felrobbanó nagy pokolgépet kellene elhelyezni és a kisebb irodákba is kellene egy-egy bombát elhelyezni. Ilyenformán elpusztulna a bosnyák kormány és önnek épp oly sok pénze lesz — mondta Nasztics — mint nekem. Ugyancsak ezen fiatal ember szerint Nasztics és társai azért rendezték a cettinjei bomba-ügyet, hogy ezzel a montenegrói kormánytól pénzt csikarjanak. Nasztics az ő leplezése után 20,000 koronáról szóló nyugtát küldött a montenegrói kormányának, de az nem volt hajlandó azt kifizetni. Popovics védő ezért indítványozza, hogy Szárics öccsét és még két tanút, kik e viszonyról tudnak, hallgassák ki. . .

A tárgyalást holnap folytatják.

TELIKABÁT 35, seiyem vagy angol 45, prima ölt. vagy átmeneti 30 frt. béléssel kabát

Csakis mérték szerint, első-rangú kivitelben Angol késpéznrendszert uriszabótermek ZÉLINGER SAMU Budapest, IV., Belváros. Magyar-u. S. I. em. Kossuth Lajos-utca mellett. — Telefon 116-59.

KÖZGAZDASÁG.

§ A felsőbb bíróságok augusztusi beosztása. A királyi Kurián működő szüneti tanács minden hétfőn polgári és minden kedden és szerdán büntető ügyeket tárgyal. A tanács beosztása a következő: elnök Zachár Emil, bírák: Zsemberi Kálmán polgári, Tótfösty Béla polgári, Kozma Gyula büntető, Weiss Károly büntető, Karay Lajos büntető, Bucz Lajos büntető és Juhász Andor polgári ügyekben. A koronaügyészséget Ráth Zsigmond képviseli. A királyi táblán működő szüneti tanács minden hétfőn polgári és minden kedden büntető ügyeket tárgyal. A tanács beosztása a következő: elnök: Horváth Béla tanácselnök, bírák: Eördögh András büntető, Agoraszló Péter büntető, Oláh András büntető, Izsák Gyula polgári, Reichardt Zsigmond polgári és Adám György polgári ügyekben.

§ Megragalmazott törvényszéki tanácselnök. F. Fábán Béla kereskedelmi utazót a múlt év folyamán a pestvidéki kir. törvényszéknek Bánó József elnöklésével itélkezési tanácsa család és magánokirathamisítás miatt három évi fegyházra ítélte. A vádlott az ítélet ellen fellebbezett s az ügyészség fogházában maga fogalmazta meg a fellebbezést. Ebben a fellebbezésben a többi között azt írta Bánó József tárgyalási elnökről, hogy basáskodó természetű, lelkiismeretlenül felületes és boszúálló. Hangoztatta azután ártatlanságát és kérte, hogy a királyi tábla ne csak az ő ügyét, hanem Bánó elnök eljárását is tegye bírálat tárgyává és szolgáltatson igazságot. A megragalmazott tanácselnök a fogva lévő F. Fábán Bélát hatóság előtt való rágalmozás miatt följelentette. A budapesti királyi törvényszék elöl lefolyt tárgyaláson a vádlott kijelentette, hogy a fellebbezést ő írta, de sajnálja állításait és hajlandó visszavonni. A bíróság F. Fábán Bélát három hónapi fegyházra és husz korona pénzbüntetésre ítélte. A vádlott fellebbezése a királyi tábla szüneti tanácsa ma megerősítette az elsőbíróság ítéletét. Az ítélet jogerős.

§ Lefezett ügyvéd. Érdekes incidens történt ma reggel a budapesti kir. ítélőtábla szüneti tanácsában. A tanács tagjai már együtt voltak s az elnök türelmetlenül nézte az óráját.

A tárgyalásokat ugyanis nem lehetett megkezdeni, mert a közzévadó még nem jelent meg. Az elnök végre úgy oldotta meg a problémát, hogy azokat a bűnpereket vette elő, amelyekben külön védő jelentkezett.

Hívja be Varga Mátyást! — szolt oda az elnök a szolgának.

Varga Mátyás, aki orgazdasággal volt vádolva, belép.

— Önnek külön védője van, ugy-e bár? — kérdi az elnök.

— Van, de nem akar bejönni.

— Miért?

— Mert 100 koronát kér a mai tárgyalásért és azt mondta, hogy be nem teszi ide a lábát, amíg a 100 koronát meg nem kapja.

Elnök: Hívja be csak az ügyvéd urat!

Vádlott: Nem jön az, kérem.

— Mondja, hogy én hivatom.

Néhány perc múlva az ügyvéd megjelenik a teremben.

Elnök: Miután a közzévadó ur nem jelent meg, az ügyvéd urat ad hoc közzévadóvá nevezem ki, 10 korona napidíjjal. Tessék helyet foglalni. Most pedig megkezdjük a tárgyalásokat. Az első ügy Varga Mátyás ügye, aki orgazdasággal van vádolva...

Az ügyvéd savanyu arccal foglalta el a védői széket és bizony nagyon erőltette magát védekezés érdekében. A kir. tábla azonban másodszor is lefőzte az ügyvéd urat, amennyiben a hat hónapra ítélt vádlott büntetését felényire szállította le. Távozáskor a vádlott odament az ügyvédhez és gunyos hangon mondta:

— Köszönöm, ügyvéd ur...

§ Az elcsapott vinczellér boszúja. Özvegy Moczár Andorné, félegyházi szőlőtulajdonos tavaly őszszel vinczellérjének fogadta fel Lovas Mihályt, aki alig foglalta el hivatalát, oly követelősen viselkedett, hogy az asszony nyomban felmondott neki. Ez évi február hónapjában, mikor a szőlőben birt lakását el kellett volna hagynia, az elcsapott vinczellér komencióját kérte s tiltakozott az ellen, hogy öt év leforgása alatt elbocsássák. Özvegy Moczárné erre karhatalommal kilakoltatta Lovas Mihályt, aki boszút esküdt. Márczius 30-án megpillantotta a piacról hazatérő Moczárnét, akinek fejére orozva két hatalmas botütést mért, úgy hogy hat hétig nyomta az ágyát. A kecskeméti törvényszék súlyos testisértés miatt másfél évi börtönre ítélte a vádlottat s ezt az ítéletét ma a királyi tábla szüneti tanácsa is jóváhagyta.

Orosz buza Budapesten. Még a múlt héten adtunk hírt arról a szenzációs esetről, hogy néhány vagon orosz buza kelt el próbaképpen, vasúttal Budapestre szállítva. Ma további 15 vagon 78 kilós szép piros orosz buzát vett a Gizella-gőzmalom azonnali szállításra 14 kor. 40 filléres árában 3 óra és minden jel arra mutat, hogy a legközelebbi nagy buza-kiállítás Oroszországra fog a piacunkra kerülni. Addig pedig a románok és szerbek eladnak nálunk annyit, amennyit malmaink csak venni képesek és így megrakják a piacot idegen származékkal, holott magyar buzából alig látni még valamit a piacon. Ma is a 70.000 mázsa forgalomból alig 15.000 mázsa volt a magyar buza és csak e csekély hazai kínálatra alapítja a spekuláció az árak további emelkedésének reményét. A spekulánsokkal nem törődünk, de hogy a magyar gazda nem e fogja kárát látni az idegen buzák tömeges beözönlésének, ez már olyan kérdés, melyre csak a közeli idő fog megfelelteni.

Fizelékptelenségek. A bécsi Creditorenverein a következő fizelékptelenségeket közli: Blumenthal Hermann kereskedő, Dunaszerdahely; Flock Henrik kereskedő, Strebingen; Löwy Gyula kereskedő, Gyöngyös.

Az értéktőlcsúszás. A tőzsdén a hangulat a jobb külföldi hírek kedvezőbb s az irányzat általában megszilárdult. A javulás a gyenge üzletmenet következtében egyes értékeknel alig haladja meg a másfél koronát, mégis a jobb irányzat arra enged következtetni, hogy az üzlet megindultával az árfolyamok jelentékenyen fognak emelkedni. Az államvasut és a Rimamurányi részvényeket keresték vaspiac biztató kilátásaira, s e vásárlások az Államvasutnál két koronás, a Rimánál négy koronás javulást eredményeztek. E papirokkal együtt az Osztrák hitelrészvények iránt is mutatkozott némi érdeklődés. A helyi értékek piacán a Kereskedelmi bank, az Egyesült fővárosi takarékpénztár, a Danubius és a Városi vasut részvényekben volt kötés magasabb árfolyamokon. A járadékpiacra is volt egy-két kötés valamivel alacsonyabb árak mellett.

A falusi tejszövetkezetek működésének eredményei. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter intézkedése folytán a m. kir. földművelésügyi minisztérium most teszi közzé a falusi tejszövetkezetek 1908. évi működéséről szóló kimutatásokat, melyek hű tükrét adják az ország tejtermelése s a tejtermékek értékesítése érdekében folyó tervszerű munkálkodás gyakorlati eredményeinek. A kimutatás szerint Magyarország területén 1908. évben 558 tejszövetkezet működött, melyeknek taglétszáma 59.931 legnagyobbrésztben kiegészítést tett ki. Miután pedig ezen szövetkezetekben egy-egy téhen tartás képvisel egy üzletrészt, 101.969 üzletrész, vagyis ugyanannyi téhen tejterméke értékesítési szövetkezeti alapon. A tejszövetkezetek tejszállítási forgalma 83.999.176 liter tejet képviselt, vaját pedig 2.438.717 kg.-ot készítettek. A szövetkezetek bruttó bevétele pedig 8.484.095 koronát tett ki az elmúlt 1908. esztendőben. A kimutatás összesítése érdekes képet tüntet fel a vajtermelésre is berendezett falusi tejszövetkezetek működésének vármegyék szerint is, melyek között első helyen áll Baranya vármegye 78 tejszövetkezettel s ezekbe tömörült 8769 taggal 13.973 tehénnel, 13.132.572 liter tejtermelésből eredő 886.596 korona bevétellel. Második hely az elért eredmények tekintetében Tolnavármegyét illeti meg, az ő 43 szövetkezetével, dacára annak, hogy Vas megye 59, Zalamegye 54, Sopron megye 44 szövetkezettel, a szövetkezetek száma tekintetében többségben vannak ugyan, azonban Tolnamegye az ő 43 szövetkezetében 5749 taggal 9910 üzletrészszel (tehén) 7.935.715 liter tejet értékesített és 300.101 kg. vaját termelt, melyből 860.044 korona bevételt produkált, míg az utána következő vármegyék sorrendjében Bács-Bodrog-, Vas-, Zala-, Sopron-, Torontál-, Temes-, Veszprém-, Marostorda- és Mosonmegyék területén értek el a tejszövetkezetek igen jelentős eredményeket.

A technológiai iparmuzeum ipari továbbképző tanfolyamai. A kereskedelmi kormány megbízásából a

technológiai iparmuzeum igazgatósága többféle ipari továbbképző tanfolyamot rendezett, amely tanfolyamok a magyar kisiparosok és segédeknek szakirányú képzését és iparukban való fölképzését tűzték ki célul. Több ezerre rug azoknak az iparosoknak száma, akik már résztvettek az eddigi tanfolyamokon, de még aránytalanul nagyobb azoknak a száma, akik nem részesültek mindeddig a továbbképzésben. A szabóipari tanfolyamoknak hallgatói nagyobb vidéki városokból és a fővárosból valók. Tanítási rendjük, idejük és céljuk jóformán teljesen meg egyezik a nőruhakészítők mestertanfolyamának anyagával. Ezek a tanfolyamok most már negyedszer ismétlődtek meg. A képzett mesterek működése vidéki ruházati iparunk fejlesztésére határozottan jóékonny befolyású volt, amennyiben az ezek és a vándortanítók révén tartott vidéki tanfolyamokban kioktatott iparosok a közönséget jobban és szebben kikészített ruházattal látták el, az iparos maga pedig, aki megtanulta a rendszeres kalkulációt és a könyvvezetést, anyagilag is jobban boldogul. Kifűnik ez azokból a levelekből és átratokból, amit a tanfolyamokon részt vett iparosok, illetőleg ipartestületek a technológiai iparmuzeum igazgatóságához intéztek, de könnyen tapasztalható ugyanez a közönség nyilatkozataiban is. Számos városból kap az igazgatóság értesítést arról, hogy az eddigi a fővárosban, esetleg külföldön dolgozó közönség most már ott helyben csináltatja meg ruháit, mert a képzettség, ipari tudásuk magaslatán álló mesterek azokat izlésüknek megfelelően, szépen tudják elkészíteni. Itt említjük meg, hogy a technológiai iparmuzeum a ruházati iparok terén a jelen iskolában 37 szabóipari tanfolyamot tartott 750 hallgatóval és 44 cipészipari tanfolyamot 965 hallgatóval. Három szűcsipari tanfolyamnak 70 hallgatója volt. És ugyanebben a mértékben, ugyanilyen törekvésekkel folytatja a muzeum igazgatósága a kereskedelmi kormányval karöltve az iparosképzést és ilyenformán remélhető az, hogy rövid idő alatt kivirágzik, kifejlődik, hirtelre tesz szert, — az eddig elhanyagolt, ismeretlen — magyar ipar.

A fiúmei kereskedők és az új mértékhiitelesítési törvény. Az új mértékhiitelesítési törvény egy intézkedik, hogy a jövő évi január elsejétől a kereskedők csakis a magyar mértékhiitelesítő-hivatal jelzésével ellátott mérlegeket és súlyokat árusíthatnak. Az osztrák hitelésítéssel ellátott mérlegeket és súlyokat pedig büntetés terhe alatt nem szabad árusítani. A fiúmei vaskereskedők azonban elégedetlenek az új törvény intézkedésével, mert az isztria-félszigeti, a Cherso és Vegglia-szigeti, sőt dalmáciai osztrák alattvalók mérlegeiket és súlyaikat nagyobbrészt Fiumében szerzik be. Ha tehát a fiúmei vaskereskedők osztrák hitelésítéssel ellátott mérlegeket és súlyokat nem árusíthatnak, úgy vevőik tekintélyes részét elvesztik. Hozzájárul még, hogy azok a vevők, kik mérlegeket és súlyokat Fiumében vásároltak, egyéb áruikat is ott szerzik be s valószínű, hogy czenul végleg elmaradnak Fiuméből. A fiúmei vaskereskedők között tehát mozgalom indult meg s elhatározták, hogy a többi kereskedőkkel együtt memorandummal fordulnak a minisztériumhoz érdekeik megvédése végett.

A kalászföhéredés okai. A rossz időjárás és a sokféle élősködő által okozott károk miatt lesújtott gazdák aggodalommal észlelték ez évben kalászos növényeiken egy különös és rendellenes tünetet, tudniillik a kalászosok felső toklásának a kalász kihányásakor, illetve közvetlen azután való elfehéredését. A nyugtalanító gazdák a rovarfajta állomásra juttattak néhányat a gyanus kalászosokból és az állomás most adta meg a jelenség magyarázatát. A rovarfajta állomás a kalászosok rovarkárt nem talál s az elfehéredés okát abban keresi, hogy a borító levélből kibújó kalász bajuszát egyes hideg éjszakákon a hideg viselte meg s a rákövetkező napon a nagy meleg előlte. Eredhet azonban a baj pusztán a nappali nagy hőségtől is. Elég, ha az éppen kihányt gyenge kalászt a pörkölő hő éri, másnapra már megszökül. Allati kártevő a baj előidézésénél nem működve közre, radikális orvossága nincs s csak azokban az években nem fog előfordulni, mikor a kalászhányást közvetlenül követő idő esős és csendes lesz és megsegíti a buzátövet, hogy kalásztat rendszeren nevelje és fejlessze. A kalászföhéredés leginkább a szikes talajon fordul elő

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

Használatra valódi áldás gyomorhajosoknak és székzavarulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt teljesen
rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 80 fillér.

Értesítés!

Az Országos Gyermekvédő Liga tárgysorsjátékának nyereményei e hónap 5-től kezdve — vasár- és ünnepnapok kivételével

minden délután 3 órától fél 7 óráig

vehetők át a városligeti Iparosarnokban.

A kiosztás bezárólag 1909. szept. 10-ig tart.

A nyereménytárgyak postai szétküldése f. hó 6-án veszi kezdetét.

s növelheti a bajt az, hogy az ilyen buza tövét valami élőködő, például hesszeni légy bántja. A beküldők buzatöveket nem mutatván be a rovar-tani állomásnak, ez az utóbbi föltevés ellenőrizhető nem volt. Kétségtelen azonban, hogy a sovány, szikes talaj nagy előmozdítója a betegségeknek, ezért az állomás orvosgáls elsősorban az ilyen talajok javítását ajánlja.

A szerb kereskedelmi szerződés. Belgrádból jelentik: A kormányparti Dnevni List jelenti, hogy Franz osztrák és magyar ügyvivő, aki aminap Bécsből Belgrádba érkezett, újabb instrukciókat hozott magával a monarchia és Szerbia között való vámszerződés dolgában. Az ügyvivő érintkezésbe lépett a szerb kormányval és fölszólította, hogy nevezze meg delegáltjait. A lap szerint a tárgyalást ez alkalommal Belgrádban fogják megtartani s a szerződés megkötését az őszre bizonyosra lehet venni.

Az olasz vöröskereszt sorsjegyek sorsolása. Rómából jelentik, hogy az olasz vöröskereszt sorsjegyek tegnapi húzásánál a 15.000 lírás főnyereményt a 3101-31. számú sorsjegy nyerte.

Méhész-munkás-tanfolyam. Darányi földmivelésügyi miniszter pályázatot hirdet a gödöllői állami méhészeti gazdaságban az ez évi szeptember 15-én kezdődő két éves méhésztanfolyamra. Hat egyéni vesznek fel a tanfolyamra 16-35 év közöttieket. A felvételt kérő és egy koronás béléggel ellátott folyamodványokat a földmivelésügyi miniszterhez augusztus 15-ig kell benyújtani.

A szegedi kamara tisztelgése. A szegedi kereskedelmi és iparkamara kerületéből holnap népes küldöttség érkezik Budapestre, hogy a kereskedelmi kormányval tisztelgjen. A küldöttség a szegedi kamara fölterjesztését nyújtja át a kereskedelmi kormányval, amelyben a fővárosi kereskedők ama kívánsága ellen foglal állást, hogy a Budapestet át való áruszállítás olcsóbb tarifa alá essék, mint a Baján át való áruszállítás. A küldöttséghez az egész kamara-kerületből sokan csatlakoznak s a kerületen belül levő valamennyi törvényhatóság képviselővel vesz részt a küldöttségben.

A Dresdener Bank félévi mérlege. A Dresdener Bank első félévi üzleteredménye kedvezőnek ígérkezik. A konzorciális üzlet különösen kielégítő volt és ha a viszonyok nem rosszabbodtak, akkor az osztalék legalább olyan magas lesz, mint a tavalyi.

A vottések állása külföldön. A földmivelésügyi miniszterhez a cs. és kir. konzuli hivataloktól beérkezett jelentések szerint: **Franciaország.** A bordeauxi cs. és kir. konzul jelenti, hogy július első felében rendkívül kedvezőtlen időjárás uralkodott. A rozs és árpa aratása csaknem mindegyik befajzott. Az eredmény mindenütt kedvezőtlennek látszik. A buza aratása megkezdődött, de az aratási munkálatokat a kedvezőtlen időjárás nagyon hátráltatja. A buza minőségileg elég jó. **Oroszország.** A szeptemberi cs. és kir. főkonzul jelentése szerint az őszi vetéseket illetőleg hat kormányzóságban jóközép, huszonöt kormányzóságban egészen kielégítő, huszonhárom kormányzóságban valamivel gyengébb és öt kormányzóságban rossz termésre van kilátás. A tavaszitakból jó termésre számítanak hat kormányzóságban, jóközép termésre tizenhárom kormányzóságban, teljesen kielégítő termésre huszonnégy kormányzóságban, ennél valamivel gyengébb termésre tizenöt kormányzóságban. A tavaszitak csak a pskowi kormányzóságban

határozottan rosszak. A szibériai terméskilátásokat illetőleg azt jelentik, hogy Szibéria nyugoti kerületeiben a vetések majdnem mindenütt jól állanak, ellenben a keleti részeiben a hosszantartó száraz időjárás folytán sokat szenvedtek. **A novosielicai cs. és kir. konzuli ügynökség** jelenti, hogy a kedvező időjárás következtében a kalászosok, a tengeri, a kerti vetemények és burgonya igen jól fejlődtek. **Bulgária.** A philippopoli cs. és kir. konzul jelenti, hogy az időjárás az aratási és cséplési munkálatokra igen kedvező volt. Rozs és árpa jó eredményt adnak. A buzatermés is jónak ígérkezik. A tengeri jól áll. A ruszteni cs. és kir. konzul jelenti, hogy a kalászosok minőségre nézve igen kedvező eredményt adnak. A tengeri igen jó termést ígér. A vidini cs. és kir. konzul jelentése szerint az árpa és rozs cséplése kezdetét vette. Mindkét gabonanemű termése mennyiségileg és minőségileg kitünően sikerült. A buza aratása megkezdődött. Tengeriből jó termés várható. **Törökország.** A konstantinápolyi cs. és kir. konzul jelenti, hogy az időjárás a kalászosok fejlődésére igen kedvező volt s hogy a múlt événél legalább is harmincz százalékkal nagyobb és minőségre nézve jobb termést remélnék. A szaloniki-i cs. és kir. főkonzul jelentése szerint az időjárás az aratási munkálatoknak igen kedvezett. A tengeri fejlődésére nézve azonban hátrányos volt.

Magyar Általános Takarékpénztár Részvénytársaság zálogleveleinek, kir. közjegyző, valamint az igazgatóság és felügyelőbizottság kiküldött tagjainak jelenlétében, 1909. augusztus 2-án nyilvánosan megejtett VI-ik sorsolásánál a következő számok huzattak ki: 4%-os 50 éven belül visszafizetendő záloglevelekből: 17 109 128 155 236 249 288 294 299 316 322 371 386 453 á 200 118 181 194 197 265 313 314 328 457 462 543 575 614 649 708 710 á 1000 kor. 34 63 103 124 182 244 307 319 364 366 371 394 399 409 422 482 506 507 555 602 614 á 2000 korona. 20 74 89 102 136 147 149 238 266 276 295 305 372 401 407 468 470 521 547 557 656 á 10.000 korona, 4%-os 65 éven belül visszafizetendő záloglevelekből: Sz. 66 146 293 419 456 á 200 kor. Sz. 108 154 385 401 437 484 513 596 615 617 636 646 706 712 713 729 740 751 á 1000 kor. Sz. 10 122 127 152 163 179 282 307 345 354 372 380 450 544 580 599 602 610 621 á 2000 kor. Sz. 20 57 166 173 187 203 293 386 408 673 785 850 1072 1085 1189 1191 1197 1202 á 10000 kor. 4 1/2%-os 65 éven belül visszafizetendő záloglevelekből: Sz. 90 167 181 258 337 449 601 639 á 200 korona. Sz. 74 129 131 353 384 412 534 620 651 745 á 1000 korona. Sz. 53 77 88 132 322 386 441 481 570 840 899 á 2000 kor. Sz. 23 218 279 531 622 1298 1303 á 10.000 korona. Korábbi kisorsolásokból még be nem váltott záloglevelek: 4%-os 50 éves sz. 105 106 188 303 387 435 á 200 kor., 4%-os 50 éves sz. 5 573 694 á 1000 kor., 4%-os 50 éves sz. 283 294 591 á 2000 kor., 4%-os 50 éves sz. 467 471 473 476 á 10000 kor., 4%-os 65 éves sz. 99 120 215 á 200 kor., 4%-os 65 éves sz. 390 409 412 á 1000 kor., 4%-os 65 éves sz. 101 178 207 293 361 362 á 2000 kor., 4 1/2%-os 65 éves sz. 34 248 á 2000 kor., 4 1/2%-os 65 éves sz. 450 á 10000 korona.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

TÖZSDÉK.

BUDAPESTI ARU- és ERTEKTOZSDÉ.

Gabonatözsde.

Budapest, augusztus 3.

A készáruipiaczon barátságos volt a hangulat. Magyar búzában igen csekély, idegen származékban azonban bőséges volt a kínálat, amivel szemben a malmok elég jó vételkedvet mutattak, de jobb árakat fizetni nem voltak hajlandók. Így is élénk forgalom fejlődött ki, elkelt mintegy 60.000 q buza, közte háromnegyed részben idegen áru, tartott tegnapi, elvéve 10 fillérel drágább áron. A legdrágább eladási ár 29.90 korona volt 80.5 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 27.80 korona 74 kilós bácskai búzáért.

A statisztikai hivatal kimutatása szerint az utolsó 24 áron belül 27318 q buza érkezett Budapestre; 6718 q liszt és 1845 q korpa szállított el innen.

Eladatott:

Buza: Tiszavidéki: 400 q 80.5 k, 29.90 K, 400 k q 80.5 k, 29.85 k, 100 q 80 k, 29.70 K, 200 q 79.5 k, 100 q 79 k, 700 q 79 k, 300 q 80 K, 29.60 K, 600 q 78 k, 29.40 K, 200 q 76 k, 28.85 k, 100 q 75.5 k 28.20 K.
Bácskai: 150 q 77 k, 28.80 k, 100 q 76 K, 27.70 k, 100 q 76 k, 28.70 K, 200 q 74 k, 27.80 k.
Becskekereki: 500 q 76 k 28.40 K, 8185 k 78.4 k 29.20 K.
Pestvidéki: 500 q 79 k 29.20 K, 200 q 76.5 k 28.70 K, 100 q 75.8 k 28.70 K.
Bánsági: 300 q 80.5 k 29.80 K, 100 q 80 k 100 q 75.5 k 29.50 K, 200 q 79 k 29.50 K, 100 q 78 k, 200 q 78.5 k 29.10 K, 100 q 77 k 28.10 K, 500 q 77 k 28.70 K, 100 q 76.5 k 28.70 K.
Tolnai: 1000 q 79 k 29.30 K, 500 q 79 k 29.20 K, Fehérmegyei: 250 q 78 k 29.20 K.
Dunai: 2000 q 74.8 k 28.25 K.
Szerémségi: 200 q 28.20 K úszkös, 100 q 78 k 28 K úszkös.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	28.85—29.35
"	76	—	80	29.15—29.65
"	77	28.65—29.05	81	—
"	78	28.65—29.05	82	—
Fehérmegyei	75	—	79	28.65—28.95
"	76	—	80	28.75—29.15
"	77	28.15—28.55	81	—
"	78	28.35—28.75	82	—
Pestvidéki	75	—	79	28.90—29.25
"	76	—	80	29.05—29.45
"	77	28.25—28.40	81	—
"	78	28.40—28.85	82	—
Bánsági	75	—	79	28.75—29.25
"	76	—	80	29.05—29.55
"	77	28.85—28.65	81	—
"	78	28.45—28.95	82	—
Bácskai	75	—	79	28.75—28.25
"	76	27.35—28.45	80	29.05—29.55
"	77	28.35—28.85	81	—
"	78	28.55—29.05	82	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	19.75—19.80
" középminőségű új	—	—	—	19.65—19.90
Árpa takarmány I-rendű	—	—	—	—
" II-rendű	—	—	—	15.40—15.80
Köles	—	—	—	—
Zab I-rendű	—	—	—	20.10—20.60
" II-rendű	—	—	—	19.70—20.—
Tengeri belföldi új	—	—	—	15.65—15.85
Korpa	—	—	—	—

A határidőpiacon elkel:

Déllelőtt:

Table with 2 columns: Item name and price. Includes Buza októberre, Rozs októberre, Zab októberre, Tengeri augusztusra, Ujtengeri májusra.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with 2 columns: Item name and price. Includes Buza októberre, Rozs októberre, Zab októberre, Tengeri augusztusra, Ujtengeri májusra, Repce augusztusra.

Budapesti gabonaforgalom.

Table with 3 columns: Item name, Erkezett (arrived), and Elszállított (shipped). Includes Buza, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Liszt, Korpa.

Értéktőzsde.

Az értéktőzsdén tegnap óta szilárd ugyan az irányzat és mérsékelt javulnak is az árfolyamok, a forgalom azonban mégis igen jelentéktelen, amiből azt a következtetést lehet levonni, hogy a spekuláció nem nagy bizalommal viseltetik az irányzat szilárdulásához.

A külföldi tőzsdékről ma reggelre beérkezett tudósítások kielégítőek voltak, mégis kedvetlenül és a tegnapi zarátnál csekélységgel alacsonyabb jegyzésekkel nyílt meg az előtőzsde, amelynek a folyamán bécsi ösztönzésre barátságos volt a hangulat és szűk keretben ingadoztak az árfolyamok.

A déli tőzsdén nyugodt volt a hangulat, csak egészen jelentéktelen forgalom fejlődött ki, mi

mellett a nemzetközi értékek árfolyamai állandóan egyazon a színvonalon mozogtak.

A helyi értékek piacán a Rima élénken volt keresve és 2.50 koronával emelkedett, ezenkívül a Városi villamos iránt is jó érdeklődés mutatkozott.

Forgalomba került a mai üzlet folyamán: Osztrák hitel 645.—645.50 koronán, Magyar hitel 754 koronán, Államvasút 726.—727.25 koronán, Leszámitolóbank 479.—480.— koronán, Rima 586.—589.— koronán, Városi villamos vasút 268.50—269.25 koronán, Danubius 326.—327.— koronán, Salgó 569.— koronán, Drasche 538.— koronán.

A előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 645.—645.50—645.—, Magyar hitel 754.—, Osztrák-magyar államvasút 726.—727.—, Leszámitolóbank 479.—480.—, Jelzálogbank 442.50, Rimamurányi 586.—286.50 koronán.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 645.50, Magyar hitel részvény 754, Osztrák-magyar államvasút 726.75—727.25, Rimamurányi 586.50—599.—, Városi villamosvasút 268.50—269.25 koronán.

Díjtöltések Osztrák hitelrészvényre: holnapra 3-4 korona, nyolc napra 6-8 korona, aug. hónap végére 16-18 korona.

Utőtőzsde délután 4 órakor.

Osztrák hitel 645.—, Magyar hitel 754.25, Államvasút 728.—, Leszámitolóbank 479.—, Rimamurányi 589.— Városi vasút 270.—, Közüti v. 571.— koronán.

Bécsi gabonátőzsde.

Bécs, augusztus 3. (Saját tudósítónktól.) Gabonatanúlkében és takarmányárakban az árak változatlanok és a piacon teljes üzletlenség uralkodott. A terménytőzsde feszült érdeklődéssel várja a magyar földmívelésügyi minisztérium holnapi jelentését.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 15.10—15.50, bánati 14.75—15.—, déli vasuti 14.25—14.70, romániai 14.70—15.—

Rozs: tótfelvidéki 10.15—10.35, csepeli 10.10—10.25, pestmezei 10.20—10.35, déli vasuti 10.15—10.25, különféle magyar 10.10—10.20, osztrák 10.10—10.25.

Arpa: takarmány 8.—9.65. Magyar tengeri 8.30—8.50. Cinquantin 10.20—10.45. Magyar zab 10—10.40, válogatott 10.40—10.60.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, augusztus 3. A kedvező amerikai jelentések és a Spanyolországból érkező megnyugtató hírek az előtőzsdén az irányzatot megszilárdították és a spekulációt nagyobb tevékenységre késztették. Az érdeklődés államvasuti és alpesi részvények körül összpontosult, korlátértékek közül pedig közbányi részvények voltak favorizálva, különösen salgótarjáni értékek. A déli tőzsde megnyitásakor az irányzat általában szilárd, de a forgalom szűk határok között mozgott. Államvasuti és rimamurányi részvények budapesti vásárlásokra jelentékenyen javultak.

11 órakor zárult:

Osztrák hitel 644.75, Laenderbank 452.—, Államvasút 727.—, Union 553, Déli vasút 109.—, Alpesi 653.50, Rimamurányi 584.—, Államvasuti élvezeti jegy 150.50, török sorsjegy 185.75, Dunagőzhajózási —, nyugatcsehországi közbánya — kor.

1 óra 30 perczkor jegyeztek:

Osztrák hitel 644.50, Magyar hitei 753.—, Anglo 299.50, Bankegyesület 530.—, Földhitel 11.30, Laenderbank 452, Magyar Jelzálog 441.50, Államvasút 728, Déli vasút 109.—, Dunagőzhajózási 970, Alpesi 654, prágai 2619, Rimamurányi 589.—, orosz járadék 99.60, Törökországi 186.—, trifali 317.60, Union —, Márka — korona.

Bécs, aug. 3. (Magyar értékek zárlata). 4 százalékos arany-járadék 113.25, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 142.85, Magyar hitelbank részvény 753.90, Magyar leszámitoló és váltó részvény —, Rimamurányi 589.15, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 92.65, 4 százalékos magyar földterem. kötvény 92.45, Magyar nyerm.-kötv. sorsjegy 199.25, Kassa-Oderbergi Vasutársaság —, Magyar Jelzálogbank 441.— Magyar kereskedelmi bank —

Bécs, aug. 3. (Osztrák értékek zárlata). 4.2 százalékos papír-járadék 95.90, 4 százalékos osztrák arany-járadék 117.20, 1860-as sorsjegy 160.50, Osztrák hitel-sorsjegy —, Angol-osztrák bankrészvény 299.—, Bécsi Bankverein 529.40, Osztrák magyar bank 1767, Déli vasút 108.80, Dunagőzhajózási társ. 968.—, Dohány részv. 370.—, Cs. k. arany (vert) 11.34, Német bankv. 117.37, Osztr. Lloyd 493.—, 4.2 száz. ezüst jár. 95.80, Osztr. koronajáradék 95.80, 1864-es sorsj. —, Osztrák hitelintézeti részvény 644.75, Union-Bank 553.25, Osztrák Laenderbank 452.25, Osztrák-magyar államvasút 727.75, Elbevolgyi vasút —, Alpesi részvény 653.—, 20 frankos 19.05, Londoni váltókor 230.88, Lipótkohó 469.—, Török sorsjegyek 185.90 K. Szilárd.

Large table with multiple columns: Buza (wheat), Egyéb gabonaművek (other grain products), Burgonya (potatoes), Különféle termények (various products). Includes sub-tables for Faj (varieties) and Faj (types).

Table with multiple columns: Államadésságközlökésök (exchange rates), Záloglevelek, Előbbségek (priority), Takarékpénztárak (savings banks), Biztosító társaságok (insurance companies), Szemalmek (measures), Különféle vállalatok (various companies).

Table with multiple columns: Bankok részvényei (bank shares), Takarékpénztárak (savings banks), Biztosító társaságok (insurance companies), Szemalmek (measures), Különféle vállalatok (various companies).

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, aug. 3. (Értéktőzsde). Figyelműen kívül hagyva a newyorki tőzsde szilárd magatartását, a mai tőzsde a gyarmatértékek jelentékeny csökkenésére részben gyengébb irányzat mellett nyílt meg. Délafrikai jelentések érkeztek, amelyek szerint a nagyértékű drágakőföldiek felfedezéséről szóló legutóbbi időben forgalomba került híreket nagy tartózkodással kell fogadni. Bányáértékek egyetlenek voltak, legnagyobb részben azonban továbbra is és részben igen jelentékeny mértékben emelkedtek. Ugy Dortmundi Unio 1 3/4 százalékot, Gelsenkirchik 1 1/4 százalékot veszítettek. Bankok tulajdonrészét kissé lemorzsolódtak. — Vasutak közül amerikai vasutak és déli vasut ártartó volt, míg osztrák-magyar államvasut és varsó-bécsi vasut kissé gyengült. Gőzhajós részvények és járadékok jól voltak tartva, villamosági részvények engedőek. A további folyamatban általános szilárdulás állott be, amelynek javulás járt nyomában. Vasutak és járadékok változatlanok voltak. Az utótőzsdén bányáértékek, különösen dortmundi unió és német luxemburgiak a legközelebb közléteendő évi zárlatokról szóló kedvező hírekre szilárdsággal tüntek ki. Gyarmatértékek javultak, német kölcsönpapírok azonban részben gyengébbek. A készpénzpiac ipari értékei többnyire szilárdak voltak. Napi pénz 3 1/2 %, magánleszármított kamatláb 2 1/2 %.

Berlin, (Zárlat) aug. 3. (Saját tudósítónktól.) Zárlatok jegyzetük: 4,2 százalékos papíráradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99,90 osztrák hitelrészvény 203,10, Déli vasut 20,70, orosz bankjegyek 216,20, 4 százalékos új orosz kölcsön 85,70, Disconto Commandit 169,—, Dinamitruszt 196,50, Harpeni 196,50, Unifikált török járadék 196,40, 4,2 százalékos ezüst jár. 96,10, 4 százalékos magyar aranyjáradék 95,40, Magyar koronajáradék 93,—, Osztrák-magyar államvasut 155,70, Bécsi váltóár 85,15, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 224,90, Gelsenkircheni 187,—, Laurakohó 186,50. Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat) aug. 3. 4,2 száz.-os papíráradék —, 4 száz.-os osztrák ar.-jár. 99,80, Magy. ar.-jár. 95,50, Osztrák hitelint. részv. 202,90, Osztrák-magyar államvasut 155,30, Északnyugati vasut —, Buslihrad vasut —, Londoni váltóár 204,17, Bécsi Bankverein 134,10, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 79,—, 4,2 százalékos ezüstjáradék 99,20, Osztrák koronajáradék 96,30, Magyar koronajáradék 93,—, Osztrák-magyar bank 127,—, Déli vasut részvény 21,10, Elbe völgyi vasut —, Bécsi váltóár 85,15 Párisi váltóár 81,11, Union bank részvény —, Alpési bányarészvény —, Szilárd.

Hamburg, (Zárlat) aug. 3. 4,2 százalékos ezüst járadék 99,—, 1860. sorsjegy 162,50, Déli vasut 20,60, 4 százalékos aranyjáradék 99,60, Osztrák hitelrészvény 203,40, Osztrák-magyar államvasut 155,50, Olasz járadék 104,30, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 95,40. Szilárd.

London, aug. 3. Angol consol —.

Páris, (Zárlat) aug. 3. 3 százalékos francia járadék 98,—, Osztr. aranyjáradék 101,40, Magyar aranyjáradék 99,90, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről —, 3 százalékos Olasz járadék —, Déli vasut elsőbbségi kötv. 282,—, 5 százalékos marokkói járadék 513,—, 4 százalékos 1890. román kölcsön —, 4 százalékos kons. amort. román jár. 92,80, 4 százalékos amort. román járadék 94,—, 5 százalékos orosz járadék 102,50, 4 és fél százalékos 1900. orosz jár. 86,17, 4 százalékos spanyol jár. 96,65 4 százalékos unifikált török jár. 94,05, Török sorsjegy 175,—, Török dohányrészvény 394 — Osztrák földhitelintézet 1200, Osztr. Länderbank 472,—, Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris 16,38, Banque Ottomane 713,— Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut —, Meridionalvasut 686,—, Hartmann gépgyár 543,—, Rio Tinto 1912,—, Sucrerie d'Égypte —, Tula 833, Urikányi köszén 161,—, Chartered 42,65, De Beers 393,—, East Rand 35,50, Jagersfontein 173,—, Trans Land Cop 81,75, Váltó Amsterdam (rövid) 208,25, Váltó német piacokra (rövid) 123,18, Váltó Bécsre (rövid) 104,93, Váltó Belgiumra (rövid) 1/2, Olasz aranyváltó (rövid) 1/2, Váltó Svájcra (rövid) 1/2, Csekk Londonra 251,95. Magánkamatláb 1/4. Szilárd.

Üzleti tudósítások.

Sertéskenyveszési jelentés.

(A székesfehérvári állatvásár és közbazár igazgatósága.) Augusztus 3-án. Előző napi eladottan maradvány 575 drb sertés, 36 drb süldő, 2 drb malacz. Pótfelhajtás — drb. sertés, — drb süldő, — drb malacz. Mai felhajtás 464 drb sertés, — drb süldő, — drb malacz, összesen 1039 drb sertés, 36 drb süldő, 2 drb malacz. Eladott 759 drb sertés, 6 drb süldő, 2 drb malacz. Mai maradvány 280 drb sertés, 80 drb süldő, 0 drb malacz.

Következő árak jegyzetük: Zsirsertés: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felül ételsúlyban 110—116 fill., ételsúlylevonással — fillér. II-odrendű 280—350 kilogramm 100—104 fill., ételsúlylevonással — fillér, silány 126—130 fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül étős. — fillérig, ételsúlylevonással 132—146 fillérig, fiatal közép 220—300 klg-ig — fill. ét-

súlylevonással 132—146 fill-ig, fiatal könnyű 520 kilogramm — fillérig, levonással 130—146. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül — fillérig, könnyű 140—300 kilogramm — fill-ig, ételsúlylevonással — fillérig, belföldi süldő —120 fill-ig, külföldi süldő — fillér, malacz — fillérig. Arak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsúlyban értendők. A vásár irányzata közepes. Az árak 2—4 fillérrel hanyatlottak.

Kőbányai sertés piac.

Budapest, aug. 3. Hizott sertésárak. Magyar elsőrendű: fiatal nehéz (páronként 320 klgon felül) 140—142 fillér, fiatal közép (páronként 251—320 klg.) 142—144 fillér. Magyar szedett: Közép (páronként 240—280 klg.) 143—144 fillér, könnyű (páronként 240 klgig) 145—146 fillér. Sertésétszám: 1909. aug. 1. napján volt készlet 30461 darab sertés, 2-án felhajtott 195 darab sertés, 2-án elszállított 314 darab sertés, aug. 3. napjára maradt készlet 30342 darab sertés. A hizott sertésüzlet irányzata nyugodt.

Budapesti szurómarhavasár.

Budapest, aug. 3. Felhajtott 1314 darab élő borjú, (közte 15 rugott), 0 drb leölt borjú, 0 drb növedékmárha, 0 drb élő bárány. Arjegyzések: elsőrendű élő borjúkért 84—92 fillérig, kivételesen 94—96 fillér, középminőségű élő borjúkért 74—82 fillérig, leölt borjúkért — fillér, silány és rugott borjúkért 52—70 fillérig, növedékmárháért 46— fillérig kilogrammonként (levonás nélkül). Az irányzat lanyhább volt, az árak 3—4 fillérrel kg-ként hanyatlottak.

Bécsi sertésvásár.

Bécs, aug. 3. Bejelentett 13547 drb sertés, melyből a vásár kezdetéig felhajtott 7533 hizott és 5480 fiatal sertés. Arjegyzések: I. rend. sertésekért 124—126 fillérig, kivételesen — fillérig. Középhez 110—122; idős — fill.; könnyű 96—108 fill.; fiatal sertés 100—122 fill.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (e.g., Dunán, Morva, Rába, Dráva, Mura, Szava, Szamos, Kraszna, Latorca, Laborez, Ung), distance in meters, and water level status (e.g., m. 183, 195, 286, 295).

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 3. —

Küszöb. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök dr. Nick Alfréd kincstári jogügyi fogalmazó-gyakornokot a fő- és székvárosi pénzügyigazgatóságokhoz ideiglenes és Poikolab Richard dr. központi díj- és illetékszabási hivatali pénzügyi fogalmazó-gyakornokot a fő- és székvárosi adófelügyelőhöz végleges minőségben pénzügyi fogalmazókká, továbbá dr. Szilassy Zoltán és La Borda Jenő budapesti lakosokat a budapestvidéki pénzügyigazgatóság-hoz, Báthly Sándor losonci lakost a fő- és székvárosi adófelügyelőhöz és dr. Miklós Aladár budapesti lakost a központi díj- és illetékszabási hivatalhoz pénzügyi fogalmazó-gyakornokká ideiglenes minőségben, Mátis Odón Tibor budapesti lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakornokká, Munkó Rudolf budapesti lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakornokká, Tassonyi Ernő végzett bányamérnök és joghallgató díjtalan bányahatósági fogalmazó-gyakornokká;

a vallás- és közoktatásügyi miniszter Németh Lajos okleveles tanítót a verbó-lajdai állami elemi népiskolához rendes tanítvá, Darvas Ferenc okleveles tanítót a magyarpécskai állami elemi népiskolához rendes tanítvá;

a földmívelésügyi miniszter Kund Ede okleveles gépészmérnököt a gazdasági akadémiák létszámába ideiglenes minőségű gazdasági gyakornokká;

a szegedi pénzügyigazgatóság Farkas Jenő Imre szegedi lakost a szegedi fővármihatalhoz díjtalan vámgakornok-jelöltté;

a lugosi törvényszék elnöke Nagy József lugosi törvényszéki foghazót a lugosi törvényszékhez III. oszt. hivatalszolgáivá nevezte ki.

Athelyezés. A csikszereadi törvényszék elnöke Márkos Mózes gyergyószentmiklósi járásbírói hivatalszolgáit saját kérelmére hasonló minőségben a csikszereadi járásbíróshoz helyezte át.

Pályázatok. A nagyszombati pénzügyigazgatóság keletében egy pénzügyi szemlési állásra, hat pénzügyi fővizsgálói állásra és több pénzügyi vizsgálói állásra szeptember 25-ig; Debreczen városánál mérnöki és adóosztályi tisztviselői állásra augusztus 16-ig; a szekszárdi pénzügyigazgatóságnál több pénzügyi vizsgálói állásra szeptember 25-ig; a szerednyei szolgabírói hivatalnál járási számvevői állásra 15 nap alatt; a selmecbányai erdészeti főiskolánál szolgai állásra szeptember 20-ig; a szilágysomlyói járásbírósnál telekkönyvi átalakító díjnoki állásra 2 hét alatt; a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéknel bírói állásra 2 hét alatt lehet beadni a pályázatokat.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete: Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt a nyugat-északnyugati határmegyékben, meg délkelet felé, Vajdahunyad és Körösbánya vidéken fordult elő kisebb-nagyobb eső, mely helyenkint zivatarral járt. Az idő különben túlnyomóan derült és napal igen meleg volt; a hőmérséklet a 30 C°-ot többnyire meghaladta és a maximum Eszéken 36 C°, a minimum pedig Rozsnyón meg Botfalun 10 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára: Nyugat felől zivataros esők várhatók hőssülyedéssel. (Sürgöny-prog.: Meleg, zivatatok, később hűvösebb.)

Table with columns for location (e.g., A-Szalina, Ungvár, Késmárk, Losoncz, Gyalla, Budapest, Herény, Keszthely, Pécs, Zágráb, Püme, Szeged, Temesvár, Nagyvárad, Kolozsvár, Vajdahunyad, Nagyszeczen, Zalaegerszeg, Eger, Arvafalja, Salmezbánya, Komárom, Magyar-Ovár, Sopron, Eszék, Cirkvenca, Debrecen, Kecskemét, Orosháza, Arad, Zombolya, Veresce, Orsova), wind direction, and temperature (max, min).

„EGYETÉRTÉS” politikai napilap. Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS

LUSER L.-féle turista-tapasz. Bízton és gyorsan ható szer... Központi szwenk raktár: SCHWÉK L. győgyez. Heidling—Bécs.

Titkos betegségek gyógyítására legjobban ajánlható 28 évem át szerzett kórházi tapasztalatom alapján Dr. KAJDACSY v. es. es kír. ezredorvos és kórházi főorvos. Budapest, VIII., József-körút 2. szám.

KÜLÖNFÉLÉK.

Aki sápadt . .

Aki sápadt, rongyos, aki fáradt,
Aki görnyed a gondok alatt,
Akit elsoványosítottak a vágyak,
Aki vet és sohasem arat.
Anyám ne vedd zokon:
Az a testvérem, rokonom.

Akinek nincs ruha, meleg ágy:
Aki éjszaka is csavarog,
Aki koldus, bena és árva,
Aki megbántott és kitagadott.
Anyám, ne vedd zokon:
Az a testvérem, rokonom.

Aki az ebbel is megáll az utcán,
Ha kivert, ha magára maradt,
Ki megcsufolva megy Krisztus útján
S nem tudja, mi a góg, boszu, harag
Anyám ne vedd zokon:
Az a testvérem, rokonom.

Kinek semmije sincs s mégis gazdag,
Azzá teszik a vert, égő sebek,
Aki nem kér, aki mindig ad csak,
(S akit — mint engem — csak rugnak, marnak)
Anyám ne vedd zokon:
Az a testvérem, rokonom! . . .

Peterdi Andor.

(Kempelen híres sakkos gépe.) Paul Ginitzy, a Journal des Débats című lapban valami Mousset nevű francia kalandor viselt dolgait írja le, aki egy ideig a Kempelen-féle sakkos automatának nélkülözhetetlen kelléke volt. Tudjuk, hogy Kempelen, a kitűnő magyar mechanikus pusztán Mária Terézia mulattatására csodás gépezetet eszelt ki: egy életnagyságú, török ruhába öltöztetett báb divánon ült, amely sokféle apróbb-nagyobb kerékből és emelőkarokból összeállított szerkezetet rejtett. A török ember előtt saktábla feküdt, amelyen az csodálatos módon tudott játszani; a figurákat megfogta a kezével és lassan, mintha mélyen elgondolkodna, tette meg a szükséges lépést s nyugodtan bevárta, míg ellenfele is megteszi a magáét; udvariasan meghajította a fejét, ha megnyerte a játszmát, de figyelmeztetőleg rázta a fejét, ha ellenfele rossz huzást tett.

A RENEGÁT

— EREDETI REGÉNY. —

HÍRTA: DÉRI GYULA.

35

Du Charras nem tudta, a könyező gyermek szomorúsága, hangjának bánatos csengése vagy szavainak boldogságra, hívó jelentése volt-e, mi lábait földhöz gyökerezteté, hogy nem mozdulhatott tovább, míg Helén oda nem jött hozzá s arcán mély, szívet szaggató fájdalom kifejezésével rá nem vetette kérés tekintetét.

— Az isten áldja meg érte, hogy kimondta ezt a szót! sóhajtott föl kigyúlt arczzal Du Charras — egy szegény kifosztott lelket tett dussá vele, ki ily kincsről nem mert álmodni sem!

S kinyújtá kezeit, hogy a keblére boruló lányt magához ölelje.

Néhány önfeléd boldog pillanat után Helén szeliden kibontakozott Du Charras karjaiból s könyein áttörő mosolylyal, boldogságtól sugározva nyugtatá tekintetét kedvese arcán. Azután puha bársnyos kezével végig simítá redős homlokát s halk reszkető hangon suttogott fülebe édes szavakat

— Oh mint szerettem önt, mikor történetét először olvastam s még nem tudtam, hogy valaha láthatom vagy beszélhetek önnel! Rég öné volt szívem az első látás előtt s mikor megtudtam, mennyi történetet vetettek önnek s mennyi vész vár titokban fejére, fogadást tettem, hogy életemet az ön védelmére szentelem.

— Edes Helén! jó őrző angyalom! szólt Kamill megindult hangon, Helén kezét ajkához szorítva.

— Azt, hogy szeretni fog valaha — álmodni sem mertem, folytatá vallomásait a

A török ruha alatt csakugyan nem lehetett látni egyebet, mint kerek, rugók és emelőkarok sokaságát. Az automatát Párisban is bemutatták, ahol nagy feltűnést keltett s végre is II. Frigyes porosz király vásárolta meg, aki azonban nemsokára ráunt és sutba dobta. Napoleon azonban amikor Berlinben volt, ki akarta próbálni a török ügyességét, mire felhívták Maelzelt, az útern-mérő feltalálóját, hogy egy kissé hozná rendbe a gépet. Maelzel jól végezte a dolgát és nagyot bámúlt Napoleon, amikor a játszmát az automatával szemben elvesztette. Megjegyzendő, hogy Napoleon sohasem tudta meg a gépezet titkát; de megtudta Jenő bajor herceg, az igaz, hogy 30.000 forintjába került. A diván belsejében rejtőzött ugyanis a büntárs, akinek kitűnően kellett a sakkjátékhoz értenie, de a szerkezettel is jól kellett bánni tudni, hogy a rugók és emelőkarok segítségével a sakkos török karját es fejét a szükségeshez képest mozgathassa. Paul Ginitzy szerint Kempelen társa valami Rancourt nevű ember volt, míg Maelzelé Mousset.

(A hirtelenkezű signorina.) Biella olasz városban a minap zajlott le a városi közgyűlés tagjainak választása. A választási háború hevében egy helyi élclap kicsufolt egy biellai fiatal nőt, a keresztneven signorina Idát. Signorina Ida nagyon rossz néven vette a tréfát. Este megvárta a korzón az élclap szerkesztőjét, arcuzl ütötte jobbról-balról, majd leverte fejről a kalapot s mikor a szerencsétlen még védekezni is merészelt, összetörte a botját s miután a botját összetörte, ököllel dolgozta meg puhára, vegezetül pedig nyakon fogta félkézzel s akkorát pöndörített rajta, hogy a szerkesztő ur elterült a földön. A hatalmas hölgy ezután elégtelen távozott. Nevezetes, hogy már másodszer fenytette meg a javithatatlan élclapot. Harmadszorra hihetőleg nem kerül a sor.

Az e tekintetben számbajöhető alakok egyik legsajátosabbja — írja a „Kölnische Zeitung“ — mostanában Madrid utcáin bolyong. Egy hajlott testű öreg anyóka járklál nap-nap után a spanyol főváros házainak mentén. Fekete keszkenő árnyékolja be vonásait, amelyek régen te finomak lehetnek. Viselés, színehagyott a ruhája. A mellén zsinagra erősítve öt-hat csontot hord. Remegő jobbájjal mindig a csontskála körül babrál és amint a csontok zörögnek, mintha facsörgött hallana az ember. Bal kezében botra támaszkodik. Így ödöng lassan előre. Koldusasszony, de senkit fel nem tart kéregetéssel. A szeme nem könnyes, hanem olyan a kifejezése, amely arra int, hogy az elsratlan fájdalomnak a legégetőbbek. Ahogy mondtuk, nem kéreget, mert talán tudja, hogy aki önként nem

ad, azt semmiféle panasz nem hatja meg. Ha alalmazná, nem hálálkodik, csak nézésével felel és ebben a nézésben meglepődés és irónia van.

Ez az anyóka nem lehet retorikai figura. Ő maga a kóborló irónia. Alig van szarkasztikusabb annál az ellentétnél, amit az öreg koldusasszony mellén levő csontok jelképeznek, amelyek egyrészt a halálra emlékeztetnek, másrészt a kaszinyettára hasonlító pajzán hangokkal élénkvarázsolják egy tarka szalagos, szép tüzes tánczosnő képét. Azt jelenti-e ez, hogy az élet csak bál, és ostoba az, aki nem áll a tánczoló közé, vagy azt, hogy jókedvűen szembe kell nézni a földi gondoktól megváltó halállal.

(Miniszeri beszédek a grammofonban.) Londonból jelentik: Asquith miniszterelnök, Lloyd-George, a kincstár kancelláriusa és Winston-Churchill kereskedelemügyi miniszter elhatározták, hogy a tárgyalásra kerülő pénzügyi törvény érdekében beszédeket mondanak grammofonban. Az ötlet sir Henry Normané, a budget-liga titkáráé, aki népgyűléseken így akarja az ország minden részében megszólaltatni a minisztereket. Hat nagy grammofont szereztek be külön erre a célra s az a terv, hogy már a jövő havi liberális gyűléseken működésnek indítják őket. Sir Henry Norman csőtörtők este az alsóházban amolyan főpróbát is rendezett már a grammofonban mondott beszédekkel. Amerikában a politikai agitációnak ezt a módját évek óta gyakorolják. Valamire való választási küzdelem ott grammofon-beszédek nélkül ép oly kevésbé képzelhető el, mint recsegő tülkök, tarka felvonulások és az ellenjelölt legyalázása nélkül.

(Aki megrendelte az új kancellárt.) „Küldje el nekem azonnal az új kancellárt.“

A „Leipziger Neueste Nachrichten“ szerint ilyen szövegű távirattal jelent meg a minap egy férfi az egyik lipcei postahivatalban. A szolgálattevő tisztviselő persze nem győzött álmélkodni ezen a furcsánál is furcsább táviraton és nem tudta megállni anélkül, hogy a feladótól meg ne kérdezze, mi célja van ezzel a különös távirattal. (A postatisztviselő már-már azt hitte, hogy zavaros elméjű emberrel van dolga.)

— Az úgy roppant egyszerű — magyarázta a sajtóságos távirat feladója. — En Rivoli François mimikus vagyok. A táviratot berlini paróka-készítőmhöz intézem, hogy küldje el nekem rögtön az új kancellár képmásának bemutatásához szükséges holmikat, mert Bethmann-Hollweget is be akarom illeszteni a műsoromba.

leány, hiszen önről azt is mondták, hogy hosszú évek szenvedései közben már elfásult a szíve s nem tud többé remélni a boldogságban. Aztán láttam önt ama szép nő hálójában — — óh mennyit szenvedtem akkor, mennyit sirtam titokban miatta! Ugy-e nem szereti többé? tevé aztán hozzá, kémlő tekintettel nézve Kamill szemébe.

— Soha sem szerettem — válaszolt Du Charras nyugodtan, csak szellemét csodáltam s az tett egykor rövid időre rabjává. De most már ennek is vége!

— És hiszi ismét, hogy még van boldogság számára a földön?

— Van, van, te veled, te édes gyermek! susogta karjaiba szorítva a kérdőt Du Charras, kit a kedves leányka szerelme egy pillanat alatt lángoló szívű, ábrándos ifjúvá varázsol.

Helén egy vörös kötésű kisdud könyvecskét vett most ki kebléből s így szólt:

— Akarom, hogy megtudja, mennyire szeretem, s mily régen! Im vegye, ez a könyv elmondja, mikor láttam először, titkon mennyit vágyódtam ön után s mennyit szenvedtem, hogy oly soká késett az alkalom önt megismerhetni. Ha néhol összefolytak a betűk, csókolja meg, oda könnyeim hullottak.

Kamill szíve fölé rejte a kis tárczát.

— Csak a halál fog elválasztani tőle! — susogta önkénytelenül.

— Oh ne szóljon a halálról most! — szólt Helén összerendezve.

Kamillnak még egyszer eszébe jutottak a saját szavai, melyeket csak imént mondott, és elhatározása, melyhez úgy hívé, elég ereje lesz szilárdan ragaszkodhatni. És eszébe jutott a nagy cél, mit kitűzött, melyre küldetésével látszék bírni s amelynek elérhetését nem volt szabad kockára tennie soha semmiért.

— De bármily föladatot mért is rám a végzet — nem maradok-e ura teiteimnek? — kérde önmagától, hogy aggodalmait eloszlassa. Kívánhatja-e tőlem ember vagy eszme, hogy

jobb meggyőződése ellenére tegyek valamit? Szabad-e haboznom tovább, hogy e szegény gyermeknek, ki imádasszerű rajongással csüng rajtam — visszaadjam elvesztett nyugalmát? S ha szívének öntudatlan vallomása viszonzásra talált nálam, ha szerelme üdvösséggel és boldogsággal töltött el, hogy leküzdhetetlen benső vágyamnak engedve, keblemre vontam és тезtem ajkára a mátkacsókot ráleheltem, — tehetem-e, hogy elfogadjam a harcot, mely bármiképp végződ-jék, örökre el fog választani tőle?

— Ugy-e nem lesz többé családunk el-lensége? kérde Helén, ki Du Charras lelkében olvasott s kitalálta gondolatait. Ugy-e kezét nyújt fivéremnek — folytatá sürgetőleg — s jóvá teszi az akaratlan bántalmat? Igérje meg, ha másért nem, az én boldogságomért! Igérje meg Charras, hisz ön nemes és nagy volt mindig ellenfeleivel szemben, legyen ma ön-magával szemben az!

És megragadva kezeit, kérő tekintetét arczára függeszté.

Kamill még ingadozott, küzdött önmagával, de sorsa már el volt döntve abban a pillanatban, midőn szívét a lány szenvedélye magával ragadta. Ifjúkori álmainak megtestesülését látta e nőben, pártjának az eszményképnek, melyhez hasonlót eddig nem talált soha, s amelyet hosszú, viharos évek folyamán ezer csáb és veszély között oltárkép gyanánt őrzött szívében. A lélek nemessége, az érzés tisztasága, a szellem magas röpte, a pihenő tóhoz hasonló, de viharban magas hullámokat verő kedély és a szűzies báj, mely egész lényén előmúlt, mindez így együtt, egy nőben ismeretlen volt addig előtte s a hatás, mit e tulajdonok összhangja lelkére gyakorolt, búbajos igézethez volt hasonló, mely elveszi az akarat és önuralom erejét s gyönyörteljes, mámoros álomba ringatja a lelket.

(Folyt. köv.)

SZINHÁZAK

Szerdán, 1909 augusztus 4-6.

Főv. Városi Színház

Az erdésleány
Operett három felvonásban.
Kezdete 1/8 órákor

Műsor:
Csütörtök: Az erdésleány.
Péntek: Az erdésleány.
Szombat: Az erdésleány.
Vasárnap: u. i. Az erdésleány.
Este: Az erdésleány.

Király Színház

Zárva

Műsor:

Csütörtök: Zárva.
Péntek: Zárva.
Szombat: Jánoska.
Vasárnap: Jánoska.

Főv. nyári színház

Akisboszorkány
Operett három felvonásban.
Kezdete 1/8 órákor

Műsor:
Csütörtök: Füsturak a zárdában
Péntek: A madaras.
Szombat: Szinezvér.
Vasárnap: u. i. A tél leány.
Este: Szinezvér.

Dr. Batizfalvy I. Z. fővárosi legelső

FOGORVOSI INTÉZETE

átthelyezve: **Károly-körút 3. sz. alá.**

Féls fogak meggyógyítása Szájpadlás nélküli műfogak
Tartós fogtömések, aranyhídak, koronák,
Fogszívók (altatásban is.) Jól használható fogszívók el-
készítése és behelyezése. készítése és behelyezése.
Jótállás mellett mérsékelt árakon.
Vizitációk főnap alatt megkapják műfogalkat

CIRKUSZ

BEKETOW

Városi. Telefon 107-46.
Ma és a következő napokon
este 7/8 órákor.

Fényes Előadás

:: változatos műsorral ::

AMERIKAI PARK

Igazgató: **FRIEDMANN A.** Telefon 4-49.

Nyitva d. u. 6 órától reggel 4 óráig.

Ma a szenzációs új augusztusi műsor.

A nagy variété színpadon:
Dims és Carbeth komikus színglédők.
The Maiss drótközi művészek és a többi 15 világhírű attrakció.
Fred Marion csendes zeneimittátor.
Orani látogatás Yvett-
és a többi 15 világhírű attrakció.
A Tabarin Moulin Rougeban:
Hívászat a mes-
telenségben !! **Adria** Hívászat a mes-
telenségben !!
meghosszabbított vendégvadászok !!
Les Delys. A. de Marcy, Derby duo
és a többi 20 elsőrangú táncmulatvány.
A honvédségek hangversenye **BACHÓ** karmester vezetésével.
Az előadások kedvezőtlen időben is meg tartatnak. —
A területre szóló belépőjegy ára 60 fill. 9 óra után 1 korona. Kedvez-
ményes jegyek az összes dohányboltokban kaphatók — A
Tabarin Moulin Rougeba és a Nagy Variétébe váltott
jegyek a területre is érvényesek

Alkalmi vételt

ajánl szép és finom
butorok,
peresz-
szőnyegek,
csillárok-ban

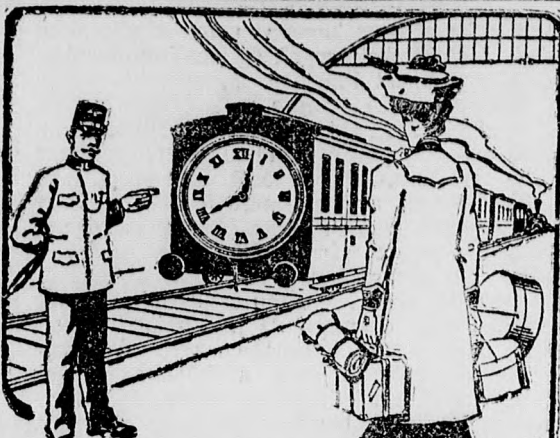
a legnagyobb alkalmi lakásberendezési
áruház

VI., Lázár-utca 3.

(BAZILIKA KÖZELÉBEN.)

Jegyeseknek fontos! Vételkényszer nél-
kül mindenkinek megtekinteni ajánlatos.

100.000 ! Most került forgalomha !
Zilahy Ágnes szakácskönyvének
100.000-ik példánya. Ez bizonyítja legjobban
a könyv jószágát, hasznavehetőségét.
Ára szép kötésben 3 korona 80 fillér.
Megrendelhető Singer és Wolfner könyvkereske-
désében Budapesten, VI., Andrássy-ut 10.

Lekéssett!

mert nincs jó órája, pedig megbízható, pontos járása órá
POLGÁR KÁLMÁN
műrasműl
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRUT 29. szám
részletfizetésre is vásárolhat szigo-
man szabott áron.
Javaslatok és vidéki megrendelésekre különös figyelem!
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik

FELSŐ-RÁKOSIMÁRIA
FÖLDES-VASAS KIVÁLÓ GYÓGYVIZ
LÉGCSÖHURUT ELLEN
TIZ PALACKOT MÁR HÁZHÓZ SZÁLLITUNK.
FÖLEKAKAT:
MAGYARÁSVÁNYVIZ FORGÁLMILÉSI KIVITELI K.Z.
BÁTHORY-U 5. TELEFON: 162-84.

„Miénk a jövő”
Legújabb tengerész-
öltöny fehér és kék-
ben 16 K.-tól feljebb
KOCH testvé-
Budapest, IV. ker.
Károly-körút 26. —
Mosóöltönyök 3 K.-
tól feljebb. 3437

Gyorsan a célhoz

jutott a hang tökéletes visszaadásában, legyen az
próza, dal vagy zene, a legkényesebb nemes művészi
zenei igényeket kielégítő, az

EUFON

egyetlen szabadalmazott, valóban tölcsernéküli be-
szélőgép (grammofon), mely mentes minden fém-
recsegéstől, nem fűlértől, a tölcser hiánya folytán
disze az otthonnak és művészi szórakoztatója min-
den családnak.

Nyugalomban élvezetes mulattató.
Bővebb leírást, árjegyzéket és minden grammofonra
alkalmas művészlemezről jegyzéket kívánatra küld

„MUSICA” részvénytársaság

Igazgató: **Sternberg Dezső.**
Zongora-tölep: **Bpest, Teréz-körút 1.** Telefon 4-81.

ÁGY és ÁGYBETÉTEK
Réz és vasbutor, kertisátor, pad, szék és asz-
talok, szőnyeg, függöny, ágy- és asztalterítők,
kártyozott butor, paplan, matracz stb. nagy
választékban készpénzért, valamint
részletfőresztésre
is kapható.
Pfeffermann Imre utóda
GYÁRÁBÓL
Budapest, VII., Kertész-utca 18.
Árjegyzéket bárkinek kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Réz- és vaságyak minden kivitelben.
Betegtolókoscsik.
Bodronyos kocsiülés minden méretben.
Összezsúrolható vaságyak legjobb minőségben.
Bodrony-ágybetétek bár- mely nagyságban.
Gyermekkoscsik nagy választékban.
Reletták, Jaulousinok és nádroletták minden méretben kaphatók.

„AZ ANKER”
Élet- és járadék-biztosító társaság.
Vagyon 1908. végén: 178 millió korona.
Kifizetések a társaság fennállása óta: 365 millió korona.
A társaság elvállal jutányos díjak és előnyös feltételek mellett
élet-, kiházasilási- és
járadék-biztosításokat.

A rokkantsági együttes biztosítás által munka-
képtelenség esetén (tekintet nélkül arra, hogy az betegség vagy baleset által következett be) a díjfizetés alól felmentés áll be, azonkívül — a biztosítás teljes fenttar-
tása mellett — a biztosítottaknak 5% vagy 10% fizetetik ki évenként rokkantsági járadék gyanánt.
Felvilágosítással díjmentesen szolgál az igazgatóság és a társaság képviselői.

Magyarországi igazgató:
(az Anker-palota felépítéséig)
— BUDAPEST, —
VII., Erzsébet-tér 13. sz.

B hirdetés rovatban minden szö...
egyszeri beiktatása közönséges
postai befűköl 4 fillérrel, kompakt
befűkölésedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

B hirdetés rovatban minden szö...
egyszeri beiktatása közönséges
postai befűköl 4 fillérrel, kompakt
befűkölésedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények
használtak és újak, rend-
kívüli olcsó áron kapható
a budapesti pénzszekrény-
raktárban. Budapest, V.,
Bálvány-utca 6-C. 28

Pólvizsgálóra
javítóra, pótlóerejűre, bár-
milyen vizsgálóra előké-
szít: «Sztinlei Tanfolyam»
Garay-utca 5. II. 12/a.

Magántanulókat
a gymnasium alsó 4. osztá-
lyából havi 60 korona
fizetéssel teljes ellátásra
és tanításra elfogad egy
reformatus pap. Czim a
kiadónivalban. 5795

Káosztának száza
hattól 8 forintig, görög-
dinnye hattól 10 forintig,
csukordinnye tíztől 15 for-
intig mindannyi nemes
fajok, paprikának, uorká-
nak száza harminctől 60
krajczárig, paradicsom má-
szája 6 forint. Almának,
körteének, szilvának nyolc-
től 12 forintig, bármelyik-
ből postakosaránként 1 for-
intjával a legbeküldés-
sel. Gyümölcsösivel Csong-
rádról.

Egy 7 szobás
csinos uri ház, 10 hold
park és földdel, közvetlen
a vasút mellett eladó
Tápió Szőlőn. Esetleg mel-
lett még 18 hold föld.
Értekezhetni ugyanott Ro-
senthal József vasuti ven-
deglőssel. 27641b

BUTOROK
aló-, ebédlő-, szalon-
berendezések, továbbá
írásbír, iroda-beren-
dezések, róz- és ma-
hagioni butorok, szó-
nyegok és függönyök,
valódi angol bürger-
múzeum eladása s vétele
Wechsler Karolyné
VII., Király-utca 23. I. em.
Kisváros-utca sarok.

Parlamentari
gyorsírók által vezetett
magyar-német gyorsíró-
iskola. Gépirás és magyar-
német levelezés-oktatás.
Kereskedelmi akadémia
tanárok által oktatott szak-
tantárgyak. Az Országos
Magyar Gyorsíró-Egyesület
hivatalos tanfolyama. Alap-
ította Markovits Iván
1883-ban. Biztos állásköz-
vetítés. Nyitva szept. 1-től
jul. 1-ig. Tájékoztatót küld
a Gabelberger szakiskola
(Csak Liszt Ferenc-tér 10.
elsőbb Gyár-utca 4.) Czimre
vigyázzunk! Az egyesület
ezen kizárólagos szakis-
kolója írógépezégekkel s
más hirdetésünket tántzó
újabb tanfolyamoktól füg-
getlenül. Ingyentanítást nem
bírdetünk. Telefon 64-68.
Beiratások egész napon át.

Réz és vasbutor
gyári áron, réz hálószo-
ba berendezések a leghi-
resebb amerikai módszer
szerint készítve és féreg-
mentessé tételének egye-
dülly gyárosa, legolcsóbb
gyári áron ajánl Weisz
Jakab, Budapest, Andrásy
út 77. (bejárat Rózsa-utca-
ban.) 27644

Pénzszekrények
és amerikai íróbutorok,
használtak és újak
rendkívüli olcsó áron
szállít Hirsch és Társa
Budapest, V. kerület,
Alkotmány-utca 19. sz.

Ne fogadjon
el pemetéftü czukorkát Réthy
név nélkül. Ara 60 fill.

Lisztharmat
szőlő betegség elleni Kut-
y-féle 13363/909. számú sza-
badalmi szer, megrendel-
hető 2 1/2-5 kgr. csoma-
gokban „Antoid” gyári rak-
tarból, Budapest, V., Jó-
zsef-tér 10. 27680

URAK
főlöleges a gummi
VIRGO
az ideális **ÓVSZER**
három dobozzal 3 koron-
ánért portómentesen
és diszkrétén küld:
Markbreit, gyógyszerész,
Budapest, Dohány-utca 84.

„Mária Immaculata”
internátus és szanatórium
Fiume.

Művelt családok leánykái
részére, főleg olyanoknak,
akiknél az egészségi szem-
pont is fontos. Az inter-
natus vezetősége nagy
súlyt fektet a szép magya-
viselőre és finom modor
elsajátítására. Az intézet-
ben elemi iskolák és a
négy polgáriskolai osztály
van. A rendes tantárgya-
kon kívül kézimunka, zene
és idegen nyelvek (német,
olasz, francia, angol) van-
nak kultiválva. Az intézet
tulajdonosa és főnöknője
Hercegh Teréz, akinek
neve teljes garanciát nyújt
az intézetbeli rendért, va-
lamint gondos és szeretet-
teljes ápolásért. A tanév
kezdete szeptember 1.

Jakab Ödön könyvei.

Költői művei:
Nydr. Költemények. Diszkö-
tésben 4.-
Hangok az ifjúságból. Költe-
mények Diszkötésben 5.60
Szádgyi és Halmás. Költői
beszély 4 énekben. Neogrady
Antal művészi rajzaival.
Diszkötésben 3.60
Árgirus. Tündérmese 4 ének-
ben. Nyolcz fénynyomatu
képpel és számos szöveg-
képpel. Diszkötésben 10.-
Pástorok. Vörsgyűjtés. Pom-
pás diszkötésben 4.-
Rósa. Költemények. Neogrady
Antal képeivel. Diszbe bór-
kötésben 6.-

Próza munkái:
Élet. 14 elbeszélés egy kötet-
ben 2.-
A két impostor. Elbeszélés
gyermeknek. Neogrady
Antal rajzaival. Szines disz-
kötésben 4.-
Falu. Elbeszélések Kinnach
László rajzaival. Szines disz-
kötésben 5.60
Komédiák. Elbeszélések gyű-
jteménye. Tull Odón művészi
rajzaival. Pompás diszkö-
tésben 5.60
Élő. Elbeszélések.
Neogrady Antal rajzaival.
Szines diszkötésben 5.60
A jóvevények. Dráma 8 felvo-
násban. Kötve 2.-

Megrendelhetők:
LAMPÉL R. könyvkereske-
dése (Wodianer F. és Fiai)
c-t-nál, Budapest, VI. ker.,
Andrassy-út 21. sz. és mind-
közvetlenül a szerzőnél
könyvkereskedésben.

Egyedüli pontos tel-
jes levélczime ösz-
szes hirdetésemnek
Kállai Lajos
motorgyára
BUDAPEST,
Gyár-utca 28. sz
Legújabb rendszerű
benzinmotorokról
tessek díszárjegyzéket kérn!

Pénzt rögtön
butorra, zongorára, varró-
gépre, kerékpárra, köny-
vekre és kereskedelmi
árakra, ha azokat száraz,
tisztá raktárhelyiségeink
be bizományba beraktá-
rozza.
TAUBER és TÁRSA
csakis VI., Nagymező-u. 42.
Telefon 162-57. 27477

Ingyenes
gépirás-tanítás.
Kedvezményes magyar, né-
met gépirás-oktatás. A
„Stenografia” Országos Ga-
belsberger magyar, német
gyorsíró- és gépirásközlé-
ben okleveles gyorsíró- és
kereskedelmi iskolai ta-
nárok vezetése alatt haton-
ként új gyorsírás, gépirás
és sokszorosító tanfolya-
mok nyílnak. Kereskedelmi
tanfolyamok: egyszerű és
kettős könyvviteli kereske-
delmi számtan, levelezés,
fogalmazás, helyezés és
szépirás. Díjtalan és biz-
tos állásközvetítés. Tan-
órák reggel 8 és este 9
óra között. A gyorsírás
sürgős eseteiben egy hónap
alatt is megtanulható. Kü-
lön órák. Sokszorosító és
másoló iroda. Írásmunkák
leírása és sokszorosítása
a legkedvezményesebb fel-
tételek mellett. Beiratások
naponta vannak az intézet
helyiségeiben kizárólag:
Békéscsú-út 60. I. em. Az
intézet ismertelvezéséért
újabban megtevesztő mó-
don utánozzák. Tájékoztá-
tót szívesen küld az igaz-
gatóság.

Ingóságokat
értékesítő és beraktá-
rozó vállalat Békéscsú-
út 19. bejárat a Szent-
királyi utcából. Kész-
pénzelőleggel beraktá-
ros bármilyen ingó-
ságokat, berendezése-
ket mintaszertű raktá-
rba csekély díjazásért
értékesítés céljából
vagy anélkül. Telefon
110-08. 9984

Legjobb likőrök
és rum készíthető kivo-
nataimmal. Egy üveg ára
60 fillér. 10 üveget 6
koronáért bérmentve küld-
dök. Árjegyzéket kívánat-
ra. Béthy Béla gyógyszer-
ész Békés-Csaba. 27180

Vasbutor.
Rózgy 85 lit, gyermek-
ágy 11, öszecsukható vas-
ágy 5, ágybetét vaskeretű
5.50, fakeretű 3.50, réz-
garnis 2.50. Öszecsukható
tábori ágy acélsodrony-
nyal 8.-, sodronyfonat
kerítést, vaskaput legol-
csóbban szállít Hicker Gy.
gyára Holl-utca 3/B.
Telefon 22-66. 26975

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalón
Budapest, Ferenciek tere 3
félemelet. Vétel és eladás
használt és új
polgári, urasági lakberen-
dezéseknek mahagioni és
palisander butorok, uri
szobák, angol bürgermúzeum
és szalonbutorok, keleti
-szőnyegok, csillárok -
Telefon 82-13

Brilliantot,
aranyat, ezüstöt, ékszeret
és rólókat veszek és
eladok. Kérés az ékszerész
Budapest, VII., Király-
utca 85. szám.
-Telefonszám 95-49.-

A legelőnyösebb részletfizetésre
zongorát,
planinót,
ezimbalmot,
hegedűt
Készpénzesen áron a leg-
újabb rendszerű
bankhitel
újban kizárólag csakis
REMÉNYI
nagy magyar hangszerüzletében
Prospektus és árjegyzék
ingyen. 666
Budapest, Király-u. 58.

+ Szaványság +
Az egyedüli eredmén-
yűl kísérő háziszert a
dr. William Hartley tanár
amerikai erőlap-pora.
Sovanyak tartos, szép
telt testidomokat nyer-
nek. - Hölgyek remek
kobiet. Hat hét alatt 20
kilo gyarapodásért jót-
állást. Verszegénység,
gyengesség, idegesség
ellen és gyomororba-
jásoknak nélkülözhetet-
len tápszert. Kizárólag:
Chicago, Berlin, London
Hamburgban. Észköz-
tevének minden ország-
ból. Dobozonként 1 fnt
10 kr. Használati utá-
sítással. Főraktár: Ba-
lász Mór E. Budapest,
VII., István-út 11, H/L

Légszusz és villamos
csillárok
legelőnyösebben szerzh-
tők be Kulcsár Sándor
bronzáru- és csillárgyára-
ban, Budapest, VI. ker.,
Dessowly-u. 9-11.

Zálogczédulákat
veszek. Elzálogosított
brilliansokat, gyöngyö-
ket, aranyat, ezüstöt és
ékszereket 100.000 kor-
onáig költségmente-
sen kiváltak és teljes
értéket kifizetem.
Singer Jakab
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám.
Isabella-utca sarkán.
27555

Modern
urasági butorok
alkalmi vétele
és eladása
háló-, ebédlő-, szalon-, uri
szoba és iroda teljes be-
rendezések. - Dus raktár
szőnyegok, függönyök, te-
ritők, csillárok, vas- és
rézbutorokban.
GROSZ SANDOR és Társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér
8. szám, ezelőtt Gyár-utca
Telefon 14-09.

Zálogczédulákat
veszek. Elzálogosított
brilliansokat, gyöngyö-
ket, aranyat, ezüstöt
és ékszereket 100.000
kor. költségmentesen
kiváltak és teljes ér-
téket kifizetem. 758
SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő
Budapest,
Sip-utca 8. szám.

Pénzkölcsönt
4 1/2, 4 3/4, 5 és 6% alapján
földbirtokra, földelmező,
fővárosi, vidéki, városi és
Budapest környékén levő
berházakra I., II., III., he-
lyen 15-60 érig törleszté-
belő. Személyhitelt tisztvi-
selőknek gyorsan eszko-
zöltetik.
HOFFMANN JAKAB
bankbizományi iroda, Bu-
dapest, Teréz-körút 1/a

Singer női
varrógép
27 forintért
Készpénzesen áron a leg-
újabb rendszerű
Mint 45 forintért iparogépeket
igen olcsón 5 évi jótállással
szállítok, vidékre árjegyzék in-
gyen. Krausz Henrik var-
rógépgyári raktára Budapest,
IV., Veress Pál-utca 40. földsz.
S. Vízonteladóknek árendára

Ajtók és
ablakok
régli és új vasredőnyök
teljes vasalással. Kapuvás
rácsozatok, kertkerítések,
keramillapok, kőhalmi
lapok olcsón kaphatók
Kelemen Mór
épület-bontás vállalkozónál
Budapest, Hádor-u. 72-74.
Fiók-üzlet Visegrádi-u. 27.

Jó és olcsó
nyaraló és üdülőhely:
Lőcse szab. kir. városa,
Szepesvármegye székhelye;
573 méter magasán a ten-
ger színe fölött, a város-
ban és a város körül szép
sétányok, 1-2 kilométer-
nyire fenyőerdőkkel kör-
nyezve, teljesen portalan,
ózonos levegővel; kitünő
jó forrásvíz-vezetékekkel,
villamos világítással, ki-
kövezett és csatornás
utcaikkal és kertekkel;
jó és olcsó élelmész-
essel, könnyű közlekedéssel,
kellemes szórakoztató és
kirándulószomszédhelyek-
kel. Az odautazás és ott
elzárózkodás körülményei-
ről tüzetes felvilágosítá-
sokkal szívesen szolgál a
város rendőrkapitánya.

Zálogczédulát
brillians-követ, aranyat,
ezüstöt, ékszeret veszek.
Róna, Teréz-körút 22.
II. 14. 5797

Saját gyártmányú fürdőhá-
dak 14 kor-tól (újabb) fűthető
hádak 60 kor-tól feljebb. Elvál-
lak mindenféle kúszváltók
és házi vízvezeték-berendezé-
ket legolcsóbb áron.
LEFKOVICS ADOLF
Budapest, VII., Wesselenly-n.
51/E. Telefon 113-48. Árjegyzék
ingyen és bérmentve. ::

Kézimunka
himzésekhez, butorhoz,
függönyökhöz, lakásberen-
dezéshez, zsinórok, rojtok,
bojtok képes nagy árjegy-
zéket kívánatra ingyen
küldi: Budapesti Paszo-
mátygyár, Nagymező-utca
V. szám.

Koporsó asztalosok
részére mindennemű kop-
orsók díszítése összes
temetkezési cikkek képes
árjegyzéket kívánatra in-
gyen küldi a Budapesti
Ravatalgyár Részvénytárs,
Nagymező-utca E. 46. sz.

Bouvet-Ladubay
legjobb és legolcsóbb
francia porzó.
Vezérképviselőség:
PRÁGA,
Soukenicka 30.

Neu Samu és Fla
szállítóeszköz és gépgyár,
kir. országos fegyintézet
VÁCZ.
Gyárt: mindennemű fa- és
vastalicskák, kő- és kőkezo-
csit, szerszámokat, emelő-
gépeket, kettős áttétellel,
fűzfafűrészasztalokat kerli
és locomobilfeszkezdőket
stb. stb.
Budapesti raktár és iroda:
VI., Gyár-utca 23.
Telefon: 161-27.
Kérjen árajánlatot!

Falusi otthonban
könnyű mellékjövédelmet ad
a fa-faragás házi ipara.
Most jelent meg:

A FA-FARAGÁS
mint házi művészet.
Utmutatás kezdők és haladók
számára.
Ismeretli
KARDOS ÁRPÁD,
Második bőrtü kiadás.
A szövegbe nyomott számos
ábrával.
1 kor. 20 fill.
Kapható:
LAMPÉL R. könyvkereskedés
(Wodianer F. és Fiai) r. t.-nál.
Budapest, VI. Andrassy-út 21
valamint
minden könyvkereskedésben.